

ПАРИ

Влиянието на дефлацията не е еднозначно

На стр. 4

ПРИЗВАНИЕ

Представяме ви:
Проф. Данаил Петров - водещ зръден хирург

На стр. 19

Actavis

Наг **700 000** читатели всяка седмица

Брой 41 (122), 11 - 17 ноември 2014 г. (год. III)

ЖИВОТЪТ ДНЕС

www.jivotatdnes.bg

Разпространява се
безплатно

Снимка Росен ВЕРГИЛОВ

Горан Благовев:
Не е лесно
да извадиш
неудобна истина

Интервю на Галина СПАСОВА на стр. 7

Всички ще
носим
последните
от фалита на
КТБ

На стр. 5

Разводът с
парното все
още не е
възможен

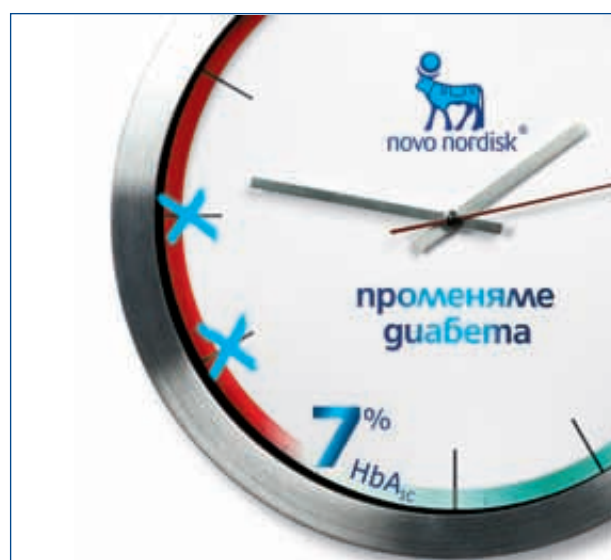
На стр. 6

Кооперира-
нето е пътят
към
оцеляването
на фермите
ни

На стр. 8

25 години след
падането на
Берлинската
стена

На стр. 11

Гликираният хемоглобин (HbA_{1c}) е златен стандарт за оценка на лечението на захарния диабет и е критерий за дългосрочния му контрол. Той отразява средната кръвна захар през последните 2-3 месеца. За повечето пациенти целта е да постигнат и поддържат HbA_{1c} <7%, за да се намали рискът от съдови усложнения. Целта се индивидуализира в зависимост от продължителността на диабета, наличните сърдечносъдови и други съпътстващи заболявания и усложнения на диабета.

T MARKET

ЦЕНИТЕ СА ВАЛИДНИ ОТ 11 ДО 17 НОЕМВРИ

089 199	069 085	199
Краве сирене "Далия"	Охлаждено пиле	Охлаждено пиле
4 ⁹⁹	3 ⁹⁹	3 ⁹⁹
Краве сирене "Далия"	Охлаждено пиле	Охлаждено пиле
6 ⁹⁹	7 ⁹⁹	7 ⁹⁹
Периле препарат, капсули, прах за пране "Persil"	Persil	Persil

Държавата нехае за
правата на българите
в Македония и Сърбия

Интервю с акад. Григор Велев
на стр. 14

Преди 10 години бе възстановена Българската академия на науките и изкуствата, която не само е открита след 9 септември 1944-а, но и членовете ѝ, цветът на националния научен и културен елит, са жестоко репресиранни, а имотите одържавени. За изминалите години БАНИ разгръна дейности на много широк фронт, каза председателят ѝ акад. проф. Григор Велев. Готов е и ще бъде внесен в парламента последният вариант на Българската национална доктрина, всеобхватен труд, плод на голям екип и години работа. Документът представя с научна прецизност фундаментални въпроси като националната идея, националния идеал и кауза, българските национални интереси. Масштабният труд

БАНИ с постижения в науката, изкуството и гражданското общество

има амбицията, ако бъде приет, да изведе България на пътя към нейното икономическо, социално, културно и демографско спасение. Разработената национална стратегия се фокусира върху дългосрочните приоритети в абсолютно всички об-

ласти на обществения живот. Придружена е и от голям справочник.

Развитието на БАНИ през годините се базира на модерна структура, включваща три отделения - по наука, изкуство и за гражданско общество и държавност. Във всяко отделе-

ние има научни центрове и институти със съответни специализирани секции. В Медицинския център например членуват около 80 професори, изтъкнати и авторитетни наши учени. Всеки от десетките центрове в структурата на БАНИ работи по конкретна програма и резултатите се обобщават на научни или съответно творчески конференции. Само за година примерно отделението по наука организира 16 научни конференции с международно участие.

Членовете на академията се избират чрез използваната в ЕС система - селекция, поканата към изявени в областта си личности. С днешна дата те са 404 - 184 ака-

демици, 137 дописни членове, 73 член-наблюдатели и 8 почетни членове. В БАНИ членуват и 21 изявени чуждестранни учени. Тази година академията отправя и предложение към Нобеловия комитет - да бъде номиниран роденият в Русе акад. Самуел Рафетоф, професор

в Чикагския университет.

Сред най-успешните проекти на академията е създаването на Асоциация на българите по света, чийто действащ орган - Световен парламент на българите - всяка година обсъжда проблемите на диаспората. На току-що завършилата си сесия той призова за създаването на Министерство на българите в чужбина. (ЖД)

За 12-и път ще бъде отличен отговорният бизнес у нас

Българският форум на бизнес лидерите (БФБЛ) даде начало на номинациите за 12-ото издание на своите Награди за отговорен бизнес - най-престижният конкурс за корпоративна социална отговорност у нас. "Годишните ни награди са нашият начин да насочим вниманието към устойчивия бизнес, който прави добро и оставя следа", отбелязва председателят на форума Ираван Хира. "Целта ни е не толкова състезанието - въпреки че има победители, награди и бляскава церемония, а подкрепата и популяризирането на компаниите с отговорно поведение и техните добри практики, което може да увлече и други последователи. Убедени сме, че това е пътят, по който да постигнем целта си - да направим България желано място за инвестиции, работа и

живот", допълни той.

Отговорността към обществото е присъща на все повече компании - от БФБЛ напомниха за ръста от 300% в усилията на корпоративния сектор да подпомага социални каузи от началото на конкурса през 2003 г. досега.

Годишните награди за отговорен бизнес на БФБЛ са учредени по повод петата годишнина на Форума. Конкурсът е национален, в него могат да вземат участие всички компании, опериращи на българския пазар, независимо от размер, сфера на дейност и дали са членове на форума или не. Ираван Хира отбелязва, че кандидатстващите компании и техните социални проекти получават не само обществено признание, но и участват в платформа за обмен на опит и идеи в областта на КСО.

От ЧЕЗ отчетоха загуба 6,5 млн. лева за деветте месеца

Публичните компании на ЧЕЗ в България за снабдяване и разпределение на електроенергия отчетоха обща загуба в размер 6,5 млн. лева през първите девет месеца на 2014 г. Финансовата загуба на "ЧЕЗ Разпределение България" АД е 3,674 млн. лева, а на "ЧЕЗ Електро България" АД - 2,826 млн. лева.

"Неблагоприятните регулаторни решения от началото на 2013-а доведоха до рязко намаляване на приходите на компаниите на ЧЕЗ за снабдяване и разпределение на електроенергия. Дружествата имат все по-малко средства за задължителните разходи и за инвестиции в поддържане на мрежата и обслужване на клиентите. Този отрицателен баланс ощетява и крайните клиенти, тъй като забавя модернизирването на мрежата и услугите", коментира Петър Докладал, регионален мениджър на ЧЕЗ за България.

През годините делът на ЧЕЗ в крайната цена на електроенергията за битовите потребители непрекъснато намалява - от 13% през 2006-2007 г. до по-малко от 0,7% през 2014 г. След последното ценово решение на ДКЕВР от 1 октомври от сметка на битов клиент 100,03 лв. за поддържане на мрежата и развитие на услугите остават 68 стотинки. С тези минимални средства компанията трябва да поддържа и развива най-голямата електроразпределителна мрежа в България и да подобрява обслужването на своите клиенти, които са над 2 милиона.

Хранителна добавка

N-Ti-Tuss

Билков сироп при кашлица

Подпомага отхрачването. Действа благоприятно върху лигавицата на гърлото и дихателните пътища.

ЕСОPHARM

Хранителна добавка със захар и подсладител

Ен-Ту-Тус

Уникална комбинация от 7 билки

100 ml Билков сироп

ЕСОPHARM

Екофарм ЕООД, бул. "Черни Врх" №14, бл. 3, 1421 София, България
Тел. 02/ 963 15 96, 963 15 97, Факс: 02/ 963 15 61

В епицентъра на медиите

За разлика от класическите фабули, в тази приказка ПФ не обеща да крепи пълното щастие на съюза, а даде обезпокояващата заявка, че ще е в схемата само докато е доволна от действията на управлението. Което ги прави от крило на баланса в нещо като куршум с изместен център на тежестта.

Което си е истинско предизвикателство за политическия сапърор Бойко Борисов. Той със сигурност има гърба на Атлас да носи на риск. Освен това остава в парламента половината си сетива в лицето на пълния си довереник Цветан Цветанов, който би наглеждал перфектно настроенията на Валери Симеонов и Красимир Каракачанов.

Кристина Кръстева,
"24 часа"

Новото правителство е продукт на политически процес на договаряне, който е непознат в цялата най-нова история на България. Нито една коалиция не е създавана в резултат на толкова системни и целенасочени усилия за постигане на съгласие между политическите сили със сериозни програмни и политически различия помежду си. Този процес комбинираше класически модели на преговори със силна публична кампания за оповестяване резултатите от преговорите на всеки етап от тяхното провеждане. Макар и нетрадиционна, тази комбинация даде резултат. Това, което предстои да видим, е доколко та-

91-вото правителство

зи ясно разписана програма на коалиционно споразумение ще бъде ефективно средство за поддържане на публичния и отговорен характер на управлението. Желая успех!

Огнян Минчев,
Фейсбук

Това правителство зависи не само от коалиционното споразумение, а от цялостната обществена атмосфера, а тя не се очертава лесна. (...) Както при един продукт, така и при едно правителство срокът на годност е толкова по-голям, колкото на по-ниски температури го съхраняваме. Когато започнат високите температури, протести, напрежения, срокът на годност намалява.

Боряна Димитрова,
Нова телевизия

Формирането на правителство е добра новина най-вече заради начина, по който това се случи. За пръв път имаме подписани споразумения и ясно разпределение на отговорности в управляващото мнозинство.

Иначе този кабинет е еманация на четвъртвековния преход. Средностатистическа извадка на всички прослойки, брак между взаимно изключващи се политически субекти и личности.

От националисти до

етнически формирания, от антикомунисти през демократи и номенклатура на БКП, та до агенти на ДС.

Имаме всичко, но нас ни интересува само едно. Ще успеят ли с реформите, от които се нуждаем? За да приключим най-сетне с прехода

Емил Спахийски,
"Труд"

Най-важното е това правителство да изгради механизми за общи решения. Управленската конфигурация е сложна и всяко разклащане ще доведе до криза. Надявам се, че ГЕРБ и Реформаторите ще взимат единни решения поне в 90% от казусите, защото иначе животът на тази власт може да завърши. Едва ли има някой, който може да предвиди дали този парламент ще изкара мандата си. Ако механизмите за взимане на решения работят, тогава ще има пълен мандат, но може да се стигне и до предсрочни избори. Хубаво за държавата е да има правителство. Надявам се в този парламент да има по-цивилизовано обсъждане.

Тома Биков, ПИК

Новият стар премиер ще трябва да впрегне целесил дипломатически такт, съобразителност и комбинативни уме-

ния, за да избегне множеството дебнещи го по пътя препятствия. Ако се изгради добронамереност и умение за работа в екип, изглеждащата за момента сюрреалистична коалиция може да се закрепим и дори да преполови мандата си. Ако обаче всеки от четиримата играчи реши да прехвърля вините и неуспехите на останалите, съюзът ще се разтури бързо и с грозни скандали. Клонът на народното търпение, върху който седят политическите, е почти прекършен и ще бъде проява на мъдрост бъдещите управляващи да не го прережат напълно.

Руслан Йорданов,
"Стандарт"

Това правителство ще бъде подкрепено в парламента от Методи Андреев - бивш шеф на Комисията по досиетата. Само че заедно с него много агенти на ДС в парламентарните групи ще натискат копчето, за да подкрепят този кабинет. В това правителство има няколко министри, които са били в Тройната коалиция. Навремето ГЕРБ се създаде като реакция срещу тази Тройна коалиция и нейното управление, а днес те ще управляват с нейните министри. Левите пък ще трябва да вдигат предизборните лозунги

на ГЕРБ. Бих попитал и как се чувстват колегите от Реформаторския блок в коалиция с Първанов, когото доскоро наричаха Агент Гоце. Бих попитал и моя колега г-н Каракачанов как се чувства в един отбор с Касим Дал и Корман Исмаилов. В последните дни той активно ме търсеше по телефона, за да ме убеждава нашата партия в никакъв случай да не подкрепя ГЕРБ и г-н Борисов за премиер, защото и Патриотичният фронт нямало да ги подкрепи.

Николай Барекон,
bTV

България е пълноправна членка на ЕС и тя, както всички останали, е в суверенното си право сама да си избира и реди правителството.

Затова още в началото на мандата си Бойко Борисов трябва да намери начин да каже на брюкселските баби и дядовци, че бабуването и дедуването им не помагат, а пречат както на кабинета му, така и на очакваните от него реформи.

България наистина е сред проблемните страни на Европа. България обаче не е проблемът на Европа. Доскорошният председател на Комисията Жозе Мануел Барозу, през чийто първи мандат влязохме в ЕС, го каза буквално на последната си пресконференция: "Не са България и Румъния тези, които създават проблемите в ЕС".

Веселин Желев,
clubz.bg

ПОСОКИ

За новия етап

Петър ГАЛЕВ

Не знам забелязвате ли, но май прескочихме цяла епоха в развитието на политическия ни живот. Преди хората да са вникнали какво точно означава "ляво", "дясно", "консервативно" и "либерално", животът принуди и политическите, и гражданите да погледнат управлението от прагматичната, а не от идеологическата му страна. Не че у нас през последните 25 години е имало някаква ясна идеология - независимо кой е печелил изборите, - която да е влияела върху политическите решения и законодателството. С днешна дата докарахме нещата до необходимост да се изпълнява спасителен план по точки. И дума не може да става за дългосрочни стратегии, за мисъл за десетилетно развитие и грижа за следващите поколения. Всъщност точките може да се съкратят и до една: Край на корупцията! Че няма да стане в пълен обем, е ясно и за кърмачетата. Но дори наполовина да я намалим, буксуването значително ще намалее. Всъщност тази глобалност на проблема позволи да се състави правителство. На нивото на есенциалните потребности няма как да има партийни различия. Добре е все пак, че най-пресните виновници за празните обороти на страната не натиснаха зеленото копче при гласуването на кабинета. Все пак е останало някакво чувство за срам. Не че утре няма да задават въпроси къде са парите, които сами раздадох на свои хора, и няма да призовават към социален бунт... Орисниците отдавна започнаха да поставят времеви лимити на новото правителство. Но то може да изкара и пълен мандат, ако поне започне да прерязва кръвоносните съдове, изхранващи тумора и метастазите вместо сърцето, мозъка и мускулите на държавата.

СТОП КАДЪР

С поклонение пред гроба на цар Самуил (997-1014) на остров Св. Ахил в Малкото Преспанско езеро, днешна Гърция, български общинари, археолози, хора на изкуството и бизнеса, журналисти и представители на патриотични сдружения отбелязаха 1000 години от драматичната смърт на великия български владетел

Как дефлацията ще се отрази на икономиката ни?

Проф. Валери Димитров,
бивш председател
на Сметната палата

В момента картината не е особено ясна

Ако става въпрос за дефлацията, която е свързана с падането на цените, в това няма нищо лошо, ако не е съпроводено с отражение на продуктивните разходи на бизнеса. Когато имаме свиване на разходите за труд и за капиталови стоки, това води до тази принципна неспособност да се изплащат бизнес задължения и печалбите рязко намаляват. Дефлацията може да е и симптом на увеличена производителност на труда. При наличието на определено количество пари в обръщение, без резки контракции - а при нас те са невъзможни заради валутния борд, количеството на пари е стабилно. Тогава инфлацията е ниска и ако падането на цените се дължи на факта, че има много по-голямо количество на стоки, които се предлагат - и капиталови, и потреби-

телски, в падането на цените няма нищо лошо. Не мога да се ангажирам дали сега дефлацията се дължи на увеличена производителност, което означава увеличени продуктивни разходи, водещи до по-голямо количество на предлагани стоки, когато цените падат, и това е най-доброто нещо, което може да се случи. Но при другата дефлация - свиването на харчовите в икономиката, се появява свиване на печалбите и поради недостиг на средства, неспособност да се изплащат задълженията. В момента мисля, че картината не е особено ясна. Ние се влияем от обстановката в ЕС, там където са основните ни пазари. Но ми се струва, че след като в България заради валутния борд количеството на пари в обръщение е стабилно, не виждам особени притеснения зара-

ди това, че имаме дефлация. Аз съм категоричен привърженик на така наречената количествена теория за инфлацията, количествена теория на парите. Инфлацията е свързана с увеличеното количество кухи пари в икономиката, срещу които не стои реално обезпечение. В момента България е в режим на валутен борд, това е квазизлатен стандарт, което означава, че количеството левове в обръщение зависи от брутните международни валутни резерви, от валутните резерви на централната банка. Няма инфлационни очаквания, няма висока инфлация и не смятам, че има сериозно основание за безпокойство. По-скоро трябва да се насърчава бизнесът, за да намалява безработицата и да се увеличава производителността на труда.

Георги Стоев, икономист

Нормалният процес е с новите технологии цените да падат

Преди всичко дефлацията или общото понижаване на ценовото равнище не би следвало да е притеснително нито за производителите, още по-малко за потребителите, които ще могат да купят повече стоки и услуги със своите доходи и спестявания. Производителите ще могат да произведат по-голямо количество със суровините, които зареждат, и ще бъдат по-конкурентни на пазарите. По принцип при стабилна парична политика и в частност при златен стандарт има дългосрочна тенденция на дефлация. Инфлацията е по-скоро явление, което е свързано с паричната политика, която е манипулирана от държавата. А в нормални икономически сценарии имаме дългосрочна дефла-

ция. Не е задължително и не е необходимо след дефлация да идва инфлация. Затова единствените, които трябва да се притесняват от дефлацията и да предприемат мерки, са хората, които планират държавния бюджет, защото той се планира при номинален ръст на БВП и номинално количество пари, които трябва да бъдат обложени с данъци. А при дефлация номиналният БВП при други равни условия се свива. Т.е. базата, която можете да обложите и да съберете като приходи, става по-малка и съответно трябва да се мислят сценарии, при които да се свиват разходите. При дефлация разходите на правителството също би трябвало да са по-ниски, защото със същите пари би тряб-

вало да може да се купят повече стоки. Дефлацията е нормално състояние на обществото, в което се конкурираме да продадем по-добри неща, по-евтино, на повече потребители. Това е светът, в който живеем, и в крайна сметка нормалният процес е с иновации и с нови технологии цените или ресурсите, нужни за производство на единица продукт, да падат. Това означава, че расте производителността. Това е добре за всички потребители, това е добре и за всички производители, защото стават по-конкурентни. Това е добре и за заетите при тези работодатели, защото виждат ръст на своите доходи.

Димитър Бъчваров, икономист

На атака е поглована фискалната система

Дефлацията се отразява най-зле на бюджетните приходи. Първа жертва на дефлацията винаги е държавата, защото основните приходни източници - косвените данъци - това са ДДС, акцизите, зависят от цената на крайното потребление. Това се счита по принцип за един от проблемите, който атакува фискалната система. Понякога при много продължителна дефлация дори се налага да се коригират данъчните ставки. Има такива случаи в страните, което създава обществено напрежение. Има три основни причини за дефлацията. Едната е свръхпроизводството, което се дължи на предходен инвестиционен бум, или, както е известно, като прегряване в някои сектори. Или свръхпроизводство в международен и вътрешен ма-

щаб. Другата причина е намаляването на масовото потребление заради голяма поляризация на доходите и обедняване на бедните, които правят масовото и бързооборотното потребление. Например всеки лев, даден за хляб, се превърта 365 пъти в икономиката. Той ражда последващо потребление и активност. Всеки лев, даден за "Бентли", не се превърта изобщо повече в икономиката. И третата причина е политическата нестабилност и въздържане на хората от потребление дори когато имат нужда да го правят. Няма теоретичен, научен, емпиричен или друг модел, който да дава прост отговор на въпроса как се преодолява дефлацията. Особено трудно това става в страни с валутен борд, както е в България. След дефлацията след-

ва някаква инфлация, защото няма средно положение, нулевата инфлация е рядко равновесие. Но няма закономерност, че след дефлацията по принципа на махалото ще следва голяма инфлация. Инфлация би могла да се причини от централните банки и лесно могат да я предизвикат с печатане на пари. Но това се счита за изключително порочно поведение, за провал. Всички централни банки, които имат суверенитета, за разлика от българската, защото сме в паричен съвет, се стремят да регулират парите в обръщение, които да съответстват на икономиката. Те решават едно много сложно уравнение непрекъснато.

Илиян ВАСИЛЕВ

Ако докладът, който е вкаран в БНБ от квесторите, не е заверен, това означава, че всички одитори се дистанцират от отговорност за това, което ще се случи от тук нататък. Така нареченият "одитен" доклад на трите фирми е "препоръка на ухо", която се разигра медийно за шокиране на обществеността, но без никаква правна стойност.

Цялата тежест на последствията от решението за отнемане на лиценза и обявяването на фалита на КТБ от БНБ ще се стовари върху българската държава. За разборките в рамките на политико-олигархични групировки ще трябва да плати обществото. Това не е морална битка за изчистване на плевел от нивата на българската банкова система - защото погрешната матрица зад КТБ не се ограничава само до тази банка.

Понякога дори си мисля, че станахме свидетели на един изключителен театър. Съдете сами - "виновният" банкер, защитен от стената на дружествата със специална инвестиционна цел, остава собственик на активи за над 2 милиарда евро. Забележете, той не говори в решаващия момент на сценката, "за да не влияе на политическата обстановка".

Кредитираните от него други "обществено-интересни" лица вече са в режим "обезценка на активи", т.е. на кредити и ще платят много по-малко, ако въобще платят нещо.

Основните заподозрени като Пеевски и

КТБ заложи мина и за следващото управление

приятели дори отричат да имат кредити.

Длъжниците си отдъхнаха - сред тях доста медийни компании, които в последните месеци остро критикуваха Цветан Василев и по този начин допринесоха за драматургичната острота и съспенс.

Облигационерите и акционерите също не губят - защото ще си вземат своето, тъй като намесата на държавата беше толкова тромава и остави толкова следи на местопрестъплението, че осъждането ѝ е само въпрос на време - с огромно поле за разширено тълкуване на "щети и пропуснати ползи". При всички случаи става реч за други милиарди евро. Само държавата и данкоплатците са сигурните губещи и са обречени да плащат много и за дълго.

А уж всичко се правеше, за да не се използват публични средства!? Все за благо на човека.

Обявяването на фалита на КТБ с незавършен доклад, без цялостната картина на последствията и възможните варианти, преди да може новото правителство и нов състав на БНБ да направи балансиран преглед, е вероятно най-неоптималният вариант за действие, защото при него не само хората зад кадъра, но дори Цветан Василев ще остане "сух". Нищо не му пречи да прехвърли активите на трети страни и лица, а те да ги препродадат и тогава действително активите, закупени с кредитите от тази банка, ще бъдат недосегаеми. За капак - дори може да се надява на щедра обезценка в хода на несъстоятелността, като ги погаси дори ако бъдат обявени за предсрочно изискуеми. Както посочих, идеята на атакуващите, че ако физически го задържат, ще могат да разменят свободата му и по-

лека присъда срещу активни, е наивна.

Атакуващите от Кой? и приятели ще останат доволни за успеха на разрушаването на банката и възмездие, но тази тяхна "победа" ще бъде платена от нас и по никакъв начин няма да премахне вируса в системата.

До следващата банка, която стане обект на атака.

Именно затова предложих смяна в подхода и защита на интереса на държавата и на банковата система в този процес - дори и при фалит на КТБ, - тоест максимално ограничаване на щетите и смяна на конфронтационния с преговорен модел.

КТБ е най-голямата мина, която Кой? и приятели подготвят за следващото правителство -

за да могат да го рекетират - при това без възможност то да реагира. Дългът ще бъде направен, сметката представена.

Уж са евроатлантици и проевропейски среди, а съзнават, че спасяването на банката през държавния бюджет ще повиши дефицита до 4%, с което на практика ще се лишим от шансове поне за две

години изобщо да мислим за еврозоната. Да сте чули нещо практично да се прави и по членството в банковия съюз, защото от там не знаят? Държавата на дъното - колко ще струва в ЕС и НАТО?

Както казах многократно - в момента се подготвя кражба от нашите джобове уж в името на морална битка срещу един свален от пиедестала олигарх, а всъщност за оцеляване на архитектурите и мениджърите на българския преход.

Именно държателите на статуквото изчерпаха външните източници и затова преминаха към канибализъм, но не искат да платят сами цената, а да я прехвърлят върху обществото.

СОЦИАЛНА МРЕЖА ЗА ЗДРАВЕ

Информация за нови лечебни методи, услуги и медицински центрове

Лекари, стоматолози и фармацевти отговарят на Вашите въпроси

Възможност да намерите точния лекар или зъболекар

ТВОЯТ ЛЕКАР Е ТУК!

www.credoweb.bg

Бисер ТЕРЗИЕВ

Разводът с парното - лъжи и истини

Потребителите на парно у нас, които са свалили радиаторите и имат нулево потребление, скоро няма да плащат таксата за сградната инсталация. Промяната ще е следствие от Директива 2011/83/ЕС за правата на потребителите, както и решение на Европейския парламент от 15 април 2014 г., които от 25 юли 2014 г. са въведени и у нас с направените изменения и допълнения в Закона за защита на потребителите (ЗЗП):

Чл. 62а. (Изм. - ДВ, бр. 61 от 2014 г., в сила от 25.07.2014 г.)

1. Забранява се доставката на стоки, както и на вода, газ, електрическа енергия, централно отопление, цифрово съдържание или предоставянето на услуги на потребител срещу заплащане без искане от негова страна.
2. При доставка на стоки, както и на вода, газ, електрическа енергия, централно отопление, цифрово съдържание или предоставяне на услуги, които не са поръчани от потребителя, той не е длъжен да възстанови стоката и не дължи заплащане на стоката или услугата на този, който я е изпратил или предоставил.
3. Липсата на отговор от страна на потребителя относно доставката на стоки и услуги по ал. 1 не се смята за съгласие.

Това е.

Никой не пое ангажмента да информира потребителите за новостите, които са факт от средата на годината, и правата, които хората имат. Това коментира в края на октомври адвокат от регистрираното в Пловдив Сдружение за правна помощ на потребителите. Според него новите текстове в ЗЗП решават наболелия от години проблем на много българи, които дори да не искат да се отопляват с парно, плащат такса за топлината от сградната инсталация.

Оказва се обаче, че юридическата джунгла е доста по-гъста и тъмна дори от амазонската.

Защото според други юристи, първо, централното отопление включва два компонента - не само парно, но и топла вода. Следователно, за да не плаща потребителят такса за сградната инсталация, той трябва да се е отказал както от

парното, така и от топлата вода. Следователно - изобщо да не ползва никакви топлофикационни услуги.

Второ, вярно е, че Директива 2011/83/ЕС за правата на потребителите, както и решението на Европейския парламент са въведени у нас с измененията на ЗЗП. Но също така е вярно и че

тези изменения влизат в противоречие със Закона за енергетиката,

според който плащането на такса за сградна инсталация е задължително. А пак според юристи директивата и решението на ЕП имат пожелателен, а не задължителен характер, а Законът за енергетиката е специален във вътрешното законодателство на България, поради което има предимство пред Закона за защита на потребителите, докато противоречието бъде променено. За да стане това, трябва да бъдат подготвени промени в Закона за енергетиката, които трябва да бъдат внесени и приети от 43-то Народно събрание. Става дума конкретно за чл. 153, ал. 6 от Закона за енергетиката, който гласи: "Клиентите в сграда - етажна собственост, които прекратят топлоподаването към отоплителните тела в имотите си, остават клиенти на топлината енергия, отдадена от сградната инсталация и от отоплителните тела в общите части на сградата". Освен това, за да се спре плащане-

то на таксата, трябва да бъдат обсъдени и приети и нови Общи условия за всички топлофикационни дружества в страната. Едва тогава директивата и Решението на ЕП щели да бъдат приложени на практика и у нас.

В отговор на изказванията на юристи за отпадането на таксата за сградна инсталация специалистите на

Министерството на икономиката и енергетиката дадоха конкретно тълкуване:

"Съгласно Закона за защита на потребителите, хармонизиращ Директива 2011/83/ЕС за крайното потребление на енергия, една услуга би трябвало да се заплаща, ако е поискана... Услугата топлооснабдяване е поискана след решение на общо събрание на етажната собственост. Необходимият кворум за ползване на услугата е 2/3 от собствеността на сградата. Смисълът на Закона за етажната собственост е мнението на мнозинството да задължава малцинството да ползва поискана услуга. Текстът от Закона за защита на потребителите, характеризиращ Директивата, не може да се прилага в този случай.

Ако нежелаетите да ползват услугата "топлооснабдяване" постигнат съгласие с 2/3 от собствеността, топлофикационното дружество е длъжно да прекрати топлоподаването на целия жилищен вход/сграда и само у единствено тогава няма плащане "сградна инсталация".

В Европейския съюз няма държава, която да опрощава такса сградна инсталация на не-ползващ отопление абонат.

Поради всичко казано дотук писанията в пресата, че падането на таксата за сградна инсталация щяло да важи от новия отоплителен сезон, който реално започна от 25-26 октомври за всички топлофицирани градове в страната, но без да засягало старите неплатени сметки, само възбудиха духовете и се оказаха юридически неверни и практически смешни.

Нещо повече. Отказването от сключен договор за парно и от таксата за сградна инсталация става чрез формуляр със свободен текст, посочиха от Сдружението за правна помощ на потребителите. В отговор на запитване обаче от "Топлофикация София" коректно и точно отговориха, че "Всяко подадено заявление ще бъде прието в деловодството на дружеството, като в съответствие с срока то ще получи конкретен аргументиран отговор в съответствие с действащата към момента в България нормативна база, която ние стриктно спазваме".

Тъй като действащата у нас "нормативна база" за парното отопление вече беше посочена по-горе,

отговорът на всяко индивидуално подадено заявление е предварително ясен - НЕ.

Дотук разгледахме единствено правния аспект на въпроса за таксата "сградна инсталация".

Въпросът обаче има също и икономическа, както и морална страна.

Както е известно, законите на физиката действат повсеместно и неотменимо. А разпространението на топлината става по вертикала и хоризонтала. Как тогава собственикът на имот в сграда, етажна собственост, който живее на горните етажи и си е свалил радиаторите, ще го изолира от долните етажи и от страничните апартаменти и коридорите, които са отоплявани, така че да не ползва реално отоплението, за което те си плащат?

Всеки строителен инженер ще ви отговори, че това практически е невъзможно. Топлината "бъга" нагоре и по силата на този закон долните апартаменти отопляват, без да искат, горните. Съвсем отделен е въпросът, че през жилищата без радиатори преминават горещите тръби на сградната инсталация за горните етажи, които затоплят стените и въздуха в транзитираното от тях жилище. Дори и тръбите да бъдат изместени отвън, апартаментът пак ще получава отопление от долните жилища по силата на неотменимото издигане на топлината нагоре по стените.

Така че даже и някой ден реално да отпадне таксата за сградна инсталация за тези, които са свалили радиаторите си и са се отказали от топла вода (!?!?!),

подаваната от абонатната станция топлина ще бъде разпределяна между останалите жилища,

с което на практика те частично, но реално ще продължават да плащат за отопляването на хитрите съседи.

Всичко това обаче е достатъчно дълго обсъждано и сравнително отдавна известно на всички.

Много по-интересен е другият, чисто икономическият въпрос с отказа от парно.

Никога няма да забравя една пресконференция преди 15-ина, а може би и малко повече години, дадена от представителите на световноизвестната датска компания "Данфос", световен лидер в производството на най-реномираните компресори за хладилни агрегати, вентили за парно и всякаква друга контролираща и отчитаща техника за енергетиката. Когато запитвахме датските експерти дали клиентите на парното в Копенхаген плащат за сградна инсталация, когато са си спрели парното и са си свалили радиаторите, те дълго се споглеждаха, десетина пъти питаха преводача и пак не можеха да разберат въпроса ни! Когато след дълги обяснения все пак схванаха какво точно ги питаме, те отвърнаха: Но защо някой трябва да се отказва от парно и да си сваля радиаторите, при положение че централното топлооснабдяване е най-евтината и качествената услуга по целия свят? След нова дълга порция обяснения за лъжите на топлофикациите у нас, които те пак не успяха съвсем ясно да схванат, датчаните обясниха, че

няма как едно жилище да се изолира от централно топлофицирана сграда

и поради това човекът трябва ясно да знае още преди да закупи апартамента, желае ли централно отопление или не. Всичко останало според датските енергийни специалисти би било абсурдно и ще товари сметките на останалите живущи.

Ето, в такъв абсурд, посочен от датчаните преди повече от 15 години, живеем ние, а както личи от последните изказвания на адвокати, ще продължаваме да живеем още дълго.

Разбира се, крайното решение на всеки потребител е лично негово. Същото се отнася и за решението на 2/3 от събранията на собствениците на всяка етажна собственост.

Горан Благоев свързва професионалния си път с БНТ още като студент. След дълъг репортерски стаж в новините мечтата му да има свое авторско предаване се сбъдва през 2005 г. "Вяра и общество" достига днес до все повече зрители, привлечени от богатата тематика и респектиращата ерудиция, с която водещият успява на достъпен език да въвежда в най-сложните въпроси на човешкото битие. Смело, аргументирано, интелигентно отстоява гражданските си позиции. Горан Благоев е доктор на историческите науки, сред водещите е и на "История БГ".

Кой период от нашата история ти е най-любопитен?

- За историка няма скучен период. Сега много ме занимават периодът малко преди прехода и целият преход, искам да направя сериозно изследване върху разкола и въобще процесите в Българската църква от 1989 до 2004 година - когато разколът уж беше приключен. Това е един безкрайно интересен период - ето, 25 години от началото на промените, а ние все още се лутаме как точно да наречем този период. Ако е само "преход", се оказва твърде разтеглив във времето. Възможно ли е да го разделим на подпериоди?! Голямата ми болка и като изследовател, и като гражданин е, че сме с половинчат и в много отношения недостоверен прочит на онова време. И го осъзнавам, връщайки се към документите, припомняйки си детайлно кой какво е казал на Кръглата маса например... Виждам, че нещата всъщност не са такива, каквито се опитаха да ни ги представят. Другата ми голяма болка е половинчатото разсекретяване на досиетата. Все още нямаме реална представа как Държавна сигурност е разпростирала пипалата си. Същевременно се поставят ограничения на изследователя - не всичко, което е прочел, може да

оповести. Докато бившите ценгета могат безнаказано да развяват по медиите всякакви имена и да манипулират. Кой има интерес истината да се поставя в пранги? Законът пречел. Ами да го поправят...

- Невинни ли сме, че приехме преобличането като радикална промяна?

- Банално звучи, но всеки народ си заслужава съдбата и управниците. Като наивни деца - каквото ни хвърлиха, това взехме и го изпакахме. Все повече се замислям върху злоещата метафора от гениялната пиеса "Сако от велур" на Стратиев - дали ние 25 години не сме в ролята на ония покорни на шефа чиновници, които под негова диктовка с екзалтирана наслада бодат в чиниите, а там няма нищо. Преходът де факто у нас беше замислен като промяна на социалистическата система, а не като тоталното ѝ разграждане. Затова и част от резултатите са толкова болезнени. Нямаме адекватно гражданско общество, а според мен гражданското общество можеше да се изгради в църковната енория. Силната общност, която знае, че се коленичи само пред Бог - както казва и полският публицист Адам Михник. Ние коленичим пред силните на деня.

Църквата, смазана от комунистическия ре-

жим, също се оказва не-подготвена за прехода. Силна Църква можеше да поведе хората в съсем друга посока. Но проблемът е не само липсата на харизматични духовни водачи, проблемът е, че общността от вярващи не е добре самоорганизирана, не е на онова ниво, което да създаде предпоставки и за гражданско общество. Даваме като пример активността на Църквата в Полша срещу комунизма. Но тя не е била само кардинал Войтила, бъдещият папа, дейни са били и вярващите хора.

- Нашите свещенослужители твърдят, дори с упрек, че сами трябва да се приобщават към вярата.

- Това е изключително тежката болест на съвременната Българска православна църква, атавизъм от комунизма, когато работата на свещеника беше да не прави нищо. Колкото по-малко богослужения и по-малко вярващи, толкова по-добре. И още берем плодове, може би защото повечето от синодалните членове на ментално ниво още не са се отърсили от старите си зависимости. Когато стана зловещият взрив в Горни Лом, посетих един брой на "Вяра и общество" на това дали Църквата отсъства по време на бедствие. Чудовищно беше да чуя от местен свещеник: "Ние не искаме да се натрапваме на хората,

Жестовите на съпричастност трябва да бъдат постоянни

● С Горан Благоев разговаря Галина Спасова

както някои нови агресивни вероизповедания". Ами ако това беше логиката на първите християни - "Ние сме тук, вие елате при нас", - дали изобщо християнството щеше да го има? Апостол Петър щеше да си седи в Йерусалим и да зове "елате тук да ви проповядвам за Христос", а нямаше да пропътува цялата Римска империя. Така Църквата ни де факто се самоотрича като апостолска църква, защото, ако всеки християнин е призван да бъде вестител на Христовото слово, два пъти това важи за духовниците. За да бъдем честни, трябва да кажем, че има и свещеници, и миряни, чиито дела са истинска жива проповед. Даже патриархът ни изненада приятно, когато призова тези, които искат да му правят подаръци за рождения ден, да дарят средствата на пострадалите от бедствията. Тези жестове на съпричастност трябва да бъдат постоянни...

- За коя тема най-трудно намиращ точните думи?

- Болезнената тема е за страданието. Да обясниш какво е животът и какво е смъртта. Това са универсалните теми на християнството. Затова по тях често каня заедно да говорят представители на различните традиционни изповедания - православни, католици, протестанти, мюсюлмани. Спомням си, беше след една Нова година, получихме писмо, една жена питаше - защо страдат добрите хора. Имейлът бе изпратен на първи януари по обед. Какво ли ѝ е било, за да го напише на първи януари! Темите, свързани с човешката драма, са най-най-трудните. Не е лесно и когато искаш да извадиш истина, която някога ще опари. Като темата за досиетата, и за архоните, и за далаверите, и за самозабравянето на

владиците, и не само...

- Вече няма как да се подминава и въпросът за радикалния ислям, в Пазарджик и не само там пред очите ни се разгръща опасна картина.

Православието е универсално и светците са за всички, но главният храм на България да носи името на един руски княз говори, че нещо куца в идентичността ни

- Главното мюфтийство бяга по тъчлинията и не иска да коментира, което е твърде неприятен симптом. Сякаш пазарджишките роми не са също мюсюлмани. Но бих разширил темата - какво прави държавата? В пазарджишкия квартал "Изток" от месеци очевадно се демонстрира символиката на ИДИЛ. ДАНС какво прави? Плаша се какво е експертното ниво на държавата по отношение на тероризма и на радикалния ислям. Трудно ми е да дам положителен отговор. Същевременно тази тема се превърна в медийна дъвка. Като шумотевицата около клипа, на който деца от ромската махала ритуално колели свой връстник. А то се оказа театрализация на кораничния сюжет с жертвоприношението на Ибрахим - библейския Авраам, и то от преди пет години. Едно е да се видят явните симптоми на радикализация, друго е да се търсят там, където ги няма. За това е нужно и да се познаваме. Да има постоянен диалог между религиозните лидери. Патриархът прилично да пие по едно кафе с главния мюфтия веднъж месечно - и е в традицията на истори-

ческото наследство на Балканите, и е модерно-диалогично.

- Направихте с Найо Тицин филма "Златното сърце на София", посветен на главния ни храм. Състоянието му обаче е окаяно. Ще се съберат ли пари отново от всички българи, както някога, при построяването му?

- Мисля, че е крайно време клирът сам да почне да се грижи за имотите си, за които толкова претендира. Има и достатъчно възможности по европейски проекти за започването на мащабна реставрация на "Св. Ал. Невски", вместо да се обременява българският народ, защото той не е виновен, че някой безхаберник докара стенописите до това състояние. По-скоро с кампани да се помага на храмове, които не могат да намерят финансиране по европейски проекти.

- Какво различие за храм-паметника казва този филм?

- Надявам се с нашия филм, който ще се излъчи на 23 ноември, да разбием мита, че храмът ни е дарен от Русия. Построен е единствено с български пари. В този храм обаче по особен начин се пречупват превратностите в българо-руските отношения. Показателно при съграждането му например е, че българите отпускат финансите, а конкурсите печелят руски фирми. Показваме и какъв мощен отпечатък на русофилството в България е този храм.

Смятам, че трябва да се предизвика една дискусия за стогодишнината от осветяването на храма, която ще се навърши през 2024 г., и той да получи своето подобаващо име - на светите братя Кирил и Методий, каквото е било от 1915 до 1920 г. Православието е универсално и светците са за всички, но главният храм на България да носи името на един руски княз говори, че нещо куца в идентичността ни. Трябва повече да се самоуважавме и като нация, и като Църква.

Мира ВАЛЕНТИНОВА

Положението на българските млекопроизводители може да се утежни още повече, след като през април 2015 г. ще настъпи краят на 30-годишната ера на млечни квоти в ЕС. За това предупреди експертът Николай Вълканов от Института за пазарна икономика (ИПИ). Водещи страни в производството на мляко ще започнат да изнасят по-големи количества поради липса на ограничения и ще създадат предпоставки за по-засилената конкуренция. Очаква се ръстът да бъде с поне 4% до 2022 г., когато само в рамките на общността ще се произвеждат 148 млн. тона мляко.

Специалистите от ИПИ прогнозираят, че у нас ще се увеличи плавно вносът на прясно мляко от Унгария, Чехия и Словакия, които имат сравнително малки разходи за транспорт, а през годините броят и големината на фермите им непрекъснато растат. Първенци в млечната индустрия на Стария континент са още Ирландия, Австрия, Германия и Холандия. Далеч от изпълнението на националните квоти до този момент са Великобритания, Швеция, Румъния и България, така че в тези държави се очаква спад.

"У нас никой не обръща внимание на съотношението между

Родните ферми могат да оцелеят, ако се кооперират

капацитета, големината на стопанството и качеството на произвежданите мляко и млечни продукти. Истината е, че родните ферми могат да оцелеят, ако се кооперират. Обединението ще им помогне не само за усвояване на средства при кандидатстване за финансиране по европроекти, но и ще подобри технологията и ефективността на производството", убеждена е проф. Мария Балтаджиева, ръководител на научноприложна лаборатория за мляко и млечни продукти. При всяка удобна възможност тя съветва бранша: аграрната и технологичната наука трябва да вървят ръка за ръка.

Европейски правила в български рамки

Използването на морално остаряла техника, липсата на квалифицирана работна ръка, раздробеността на стопанствата, както и занемарената развъдна и селекционна дейност през годините обричат на гибел стотици родни животновъди. "Винаги съм подкрепяла по-високите изисквания, що се отнася до хигиена и контрол на качеството на продуктите. Изискванията на ЕС обаче трябва да са пригодени спрямо нашите условия, а не да ни бъдат налагани изкуствено", смята проф. Балтаджиева. От

ИПИ са изчислили, че през последните пет години броят на отглежданите говеда с цел млекопроизводство е намалял с близо 9%. "Проблемът не е само в това, че ЕС поставя високи изисквания за условията и технологията при производството и преработката на мляко и млечни продукти. Лошото е, че в стремежа си да спазим еврорективите ние надхвърляме летвата и сами си поставяме безумни и никому ненужни излишни бариери и административни усложнения. Като се започне с изисквания към сградния фонд на стопанството колко изхода да има, та до задължителното условие да се обособи помещението за охрана", отбелязва Николай Вълканов.

Външната конкуренция и сега е непосилна

"Огромен проблем за родните производители и млекопреработватели и в момента са вносните продукти, които заливат пазара ни, а фермерите не са поставени при еднакви условия на старта. Имам предвид националното подпомагане, на което се радват редица западноевропейски производители", коментира

за в. "Животът днес" доц. Маргарит Едгарян, която е преподавател в катедра "Технология на млякото и млечните продукти" в Университета по хранителни технологии в Пловдив. Жълти сирена от Италия и Франция се продават за по 4-5 лв. килограма. А тази цена е недостижима за родния производител, който влага истинско мляко, например в кашкавала (продава се за около 10 лв./кг), но няма финансова подкрепа от държавата. Резултатът е по-скъп роден продукт, който не могат да си позволят голяма част от хората заради ниските си доходи и свитото потребление. "Отпадането на млечните квоти през 2015 г. ще засили още повече тази тенденция", прогнозира доц. Едгарян.

Според нея обаче България би могла "да се бори" с големите страни млекопроизводители, като работи и се специализира в определени ниши на пазара. "Българското бяло саламурено сирене е с уникален вкус и се харесва от чужденците. То е богато на ценен калций, както и белтъци, които съдържат цяла гама аминокиселини", обясни преподавателката. Според нея единствената страна - конкурентка в това направление, може да ни бъде Гърция, производител на близко до нашето като вкус и визия сирене "Фета". Продуктът е вписан в регистъра на храните с традиционно специфичен характер на ЕК, като Атина не пропуска възможност да разширява пазара си за сирене към САЩ и Азия.

Потребителите са готови да плащат повече за натуралното и истинското

Анализът на ИПИ показва, че България има конкурентно предимство в пет групи основни млечни продукти за износ (сирене и извара, мътеница и кисело мляко, масло, концентрирани мляко и сметана, неконцентрирани мляко и сметана). "В никакъв

случай не можем да отпишем малките млекопроизводители и преработвателите като обречени под натиска и капацитета на големите ферми. Подходящият бизнес план, умелото структуриране на работата и намирането на незапълнена пазарна ниша са сред предпоставките за развитие на работещите в бранша" - обясни Николай Вълканов. Той даде пример със станалите хит магазини за здравословно хранене в големите градове, които предлагат качествени, натурални храни и продукти. Независимо от по-високата им цена се намират потребители, които ценят качеството и произхода им.

Развитите западноевропейски страни имат традиции в това отношение. Животните за мляко не само пасат необезпокоявани сред чиста околна среда, но и условията, в които се отглеждат във фермите, са отлични. В Германия дори прибирането на кравите и овцете от летните пасбища се е превърнало в ритуално шествие и атракция за туристите.

Според икономиста Николай Вълканов липсата на квалифицирана работна ръка е един от болезнените проблеми на сектора. "Въпреки че на някои места се предлага до 1000 лв. месечна заплата за доячи, което за една селска общност е съвсем приличен доход, работата на животновъда е непредпочитана и непрестижна сред младите", уточни събеседникът ни.

Анализът на Института за пазарна икономика показва, че близо 40 000 стопанства не отговарят на критериите на общия европейски пазар и работят в сивия сектор. Фермите, спазващи всички изисквания на Брюксел за производство на качествено мляко, са едва 3505, като в тях се отглеждат 45% (146 000 по данни на Българската агенция по безопасност на храните) от млечните крави в страната. Това означава, че повече от половината от произвежданото мляко в страната не влиза официално в мандриите, заобикаля закон и практически е невъзможно да се консумира или преработва във фермите, спазващи правилата на ЕС. Държавата губи от млечната индустрия на черно близо 200 млн. лева годишно, а нерегламентирано работят над 100 000 души.

10% отстъпка в ИКЕА за притежателите на кредитна карта от Пощенска банка

До 23 ноември притежателите на кредитни карти от Пощенска банка (www.postbank.bg) могат да пазаруват с 10% отстъпка в ИКЕА. Промоционалната оферта важи за всички стоки в магазина, вкл. за артикули, чиито цени са вече намалени във връзка с други кампании.

Всички притежатели на кредитни карти от Пощенска банка могат да планират изгодно обновяване на дома си, плащайки с картата си на ПОС терминал на банката в ИКЕА. Отстъпката от 10% се получава авто-

матично по кредитната карта и се отразява в следващото месечно извлечение заедно с направената покупка. Клиентите получават и по 1 допълнителна точка по програма MyRewards за всеки похарчен лев, защото магазинът е сред ключовите партньори на банката в лоялната програма.

Повече информация в Центъра за финансово обслужване на Пощенска банка в магазин ИКЕА, на кратък номер ***7224** или на www.postbank.bg и www.myrewards.bg.

"Меморандум за разбирателство за извършване на проучвания за изграждане на нови мостови съоръжения на река Дунав." Това е документът, който подписаха на 28 октомври в Букурещ министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията Николина Ангелкова и вицепремиерът и министър на регионалното развитие и публичната администрация на Румъния Ливиу Драгнеа. За неговата важност говори фактът, че подписите бяха поставени в присъствието на румънския премиер и почти сигурен бъдещ президент Виктор Понта.

Бисер ТЕРЗИЕВ

До края на миналата седмица (7 ноември) все още се определяше съставът на смесената българо-румънска работна група, която ще извърши подготовка на двата проекта за изграждане на мостове на р. Дунав при Никопол - Турну Мъгуреле и Силистра - Кълъраш. По информация на транспортното ни министерство в нея щели да влязат по един вицепремиер и по още един или двама министри и от двете страни, като първото й заседание трябва да се състои до края на настоящата седмица.

"Работната група трябва да определи и конкретни стъпки и срокове за подготовка на проектите от първата фаза до индикативна дата за започване на строителни дейности - посочи министър Ангелкова. - Меморандумът ще постави основата не само на този общ проект - изграждането на два нови моста на река Дунав, но и ще създаде условия за подобряване на икономическия климат в Северна България.

Мостовете при Никопол - Турну Мъгуреле и Силистра - Кълъраш ще подобрят връзката между Северна България и Южна Румъния

и ще допринесат за привличане на инвестиции в региона. Бързината, с която бе подготвен и подписан меморандумът, показва волята и ангажираността на българското и румънското правителство за ускоряване на процеса за реализация на двата моста. Имаме подкрепата на местната власт от българска и

Румъния ще печели повече от два нови моста над Дунав

румънска страна, а присъствието на премиера Виктор Понта на церемонията е ясен знак за задълбочаване на сътрудничеството между България и Румъния за всички останали проекти, по които работим съвместно" - коментира Николина Ангелкова.

Предварителната подготовка включва изготвянето на предпроектни проучвания, ОВОС и анализ на потенциалните ползи от изграждането на всяко от двете мостови съоръжения. Финансирането на тези дейности ще се осигури от Програмата за трансгранично сътрудничество - България - Румъния, 2014-2020 г. След доказване на необходимостта от изграждане на двата моста ще бъдат търсени източници на финансиране за тяхното строителство, което най-вероятно ще стане чрез т.нар. публично-частно партньорство.

Странно! Цели 19 години отнеха проучванията, изборът на мястото, убеждаването на румънската страна и самото изграждане на Дунав мост 2 при Видин - Калафат.

През всичките тези 19 години Румъния всъщност се старее да бави изграждането на моста "Нова Европа"

с негласния, но ясен на всички мотив, че мост на запад от Русе - Гюргево би намалил авто-

мобилния график по направление север - юг и югоизток - запад през румънска територия и с това значително би намалил приходите от транзитни такси. Именно поради това мостът Видин - Калафат е заслуга единствено и само на България.

При това положение защо ли сега Румъния изведнъж не само се съгласи, но дори и се разбърза да подпише меморандум за проучване и изграждане на още два моста над река Дунав?

Дори и да не е специалист, достатъчно е човек да хвърли поглед на картата, за да се убеди, че именно мотивът **против** изграждането на Дунав мост 2 при Видин - Калафат сега вече се е превърнал в мотив **за** построяването на мостове при Никопол - Турну Мъгуреле и Силистра - Кълъраш. И двете бъдещи съоръжения ще отстоят далече на изток от моста "Нова Европа", а това напълно отговаря на политиката на Румъния да привлича колкото се може по-голям транзитен автомобилен трафик от и към България, Турция и Гърция.

Всеки километър в повече, изминат от автомобилите с чуждестранна регистрация на румънска земя, носи повече приходи за Букурещ. А бъдещият мост Никопол - Турну Мъгуреле отстои на 236

км източно от Видин - Калафат, и то по най-краткия, успореден на реката път - през Лом, Козлодуй и Оряхово. Именно поради това от подписания в Букурещ меморандум отпадна многократно постигнатата на предварителни преговори договореност за изграждане на мост и при Оряхово - Бекет. Логично! Оряхово се намира на 101 км по запад от Никопол, което ще рече 100 км по-къс път за чуждите камиони през румънска територия на запад и по-малко събрани пътни такси. Луди ли са румънците да скъсат със 100 км пътя на автомобилите през тяхна територия? Разбира се - не! Затова те загърбиха идеята за мост при Оряхово - Бекет и подкрепиха проекта Никопол - Турну Мъгуреле.

Още по приляга на румънската национална транспорта политика вариантът за изграждане на мост при Силистра - Кълъраш. Той се намира на 480 км на изток от Видин и реално е най-крайната източна точка, на която може да се построи мост между България и Румъния.

Значи ли това обаче, че меморандумът автоматично противоречи на българските?

За да получим отговор - нека поразсъждаваме.

Бъдещият мост при Силистра - Кълъраш има шанса да привлече се-

Мостът "Нова Европа" при Видин - Калафат вече привлича огромен автомобилен трафик

ФОТО МТИТС

но за развитието и на туризма

и на икономическите връзки между България и Румъния в региона.

Не съвсем така стоят нещата около евентуалното изграждане на мост Никопол - Турну Мъгуреле. Той веднага би привлякъл целия автомобилен трафик от Централна Северна и Южна България, където са съсредоточени сериозни центрове на промишлеността и селското стопанство, като Плевен, Ловеч, Велико Търново, Стара Загора, Казанлък, Пловдив и Хасково, както и голяма част от трафика от и към Гърция и Турция. Огромната част от този трафик сега се насочва към моста "Нова Европа" при Видин - Калафат. При положение че съоръжението беше пуснато едва преди година и половина и ще се изплаща десетилетия напред, намаляването на трафика през него би удължило срока за това изплащане. От друга страна, конкретно за превозвачите пускането на моста Никопол - Турну Мъгуреле ще означава повече движение през чужда територия с всички последиствия от това. От друга страна, изграждането на моста при Никопол - Турну Мъгуреле също би допринесло за развитието на туризма и икономиките на двата изостанали региона на север и на юг от реката.

Важен факт е, че и двата бъдещи моста при Силистра - Кълъраш и Никопол - Турну Мъгуреле ще бъдат само за автомобилен трафик. Причината е, че в тези региони няма изградени железопътни линии от едната от двете страни на реката, а и няма планове такива да бъдат изградени в обозримо бъдеще.

Независимо от всичко изтъкнато по-горе ползите - икономически и културни, от изграждането на бъдещите мостове при Никопол - Турну Мъгуреле и Силистра - Кълъраш биха били много повече от вредите, ако изобщо има такива. Най-малкото - достатъчно е да погледнем картата на Дунав, за да се уверим, че в продължение на 458 км по реката между България и Румъния има само два моста, докато нагоре по течението ѝ са изградени, и то от години, десетки големи и модерни съоръжения.

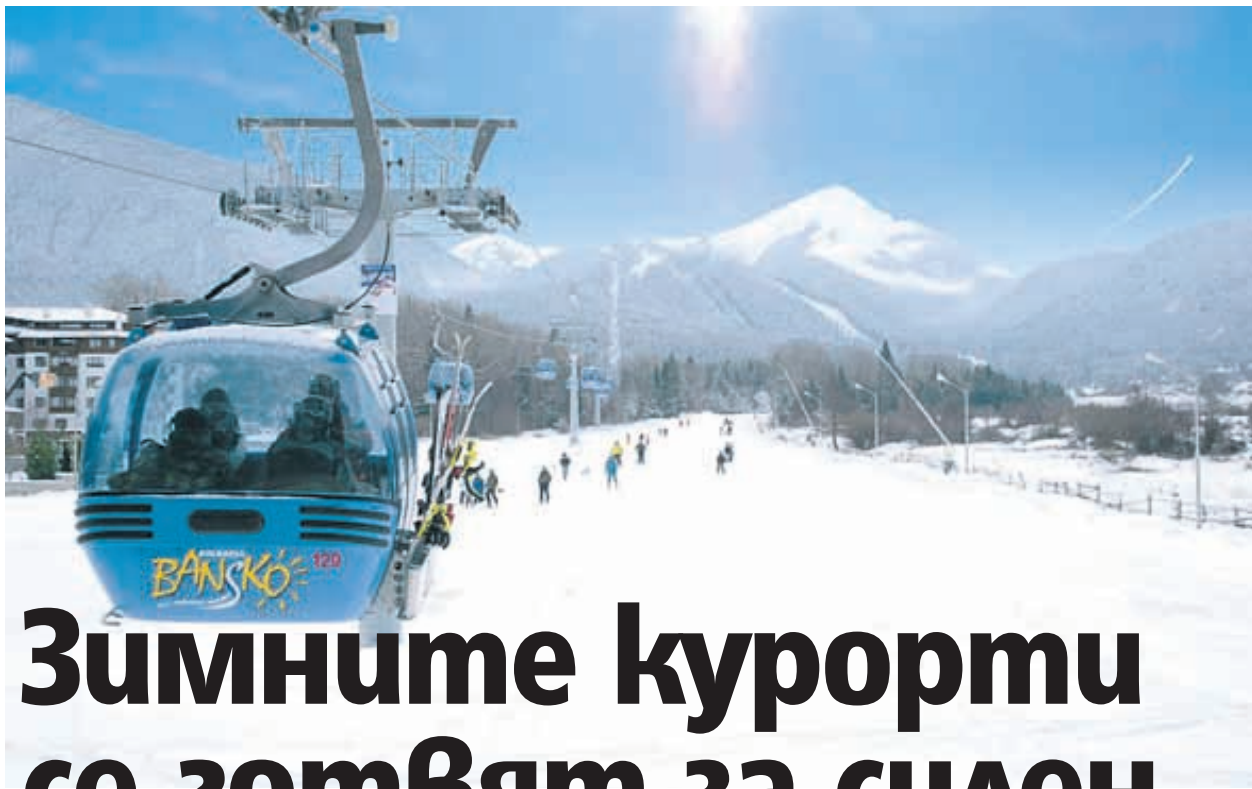
Във всички случаи обаче един мост при Силистра - Кълъраш би допринесъл значител-

Мирослава
КИРИЛОВА

Между 10 и 15% ръст на чуждестранните туристи очакват българските ски курорти тази зима. Ранните записвания показват, че към родните дестинации проявяват интерес най-вече турци, гърци, сърби, румънци и британци. "Осегаем е отливът на традиционните туристи за България - руснаците. В сравнение с миналите сезони близо 50% са по-малко записали се за ски ваканция" - заяви пред в. "Животът днес" Татяна Маринова, директор маркетинг и продажби на "Пампорово" АД. Според нея кризата в Украйна, политическият натиск, въведеното ембарго за някои стоки и продукти, както и спадът на рублата са сред основните причини за намаления интерес на руснаците и отказа им да почиват по нашите земи.

За 4 часа от Истанбул до Пампорово

За сметка на това обаче завършването през 2015 г. на автомагистрала "Марица", която свързва автомагистрала "Тракия" с Турция при ГКПП Капитан Андреево, се очаква да открие нов пазар за българските курорти. "Завършването на трасето ще скъси пътя между Истанбул и Пампорово на 4 часа, така че това неминуемо ще привлече туристи от 22-милионния мегаполис", обобщава по-рано заместник-министърът на икономиката и енергетиката с ресор туризъм Бранимир Ботев. "През последните две години южните ни съседи наистина преоткриха България като зимна дестинация. Близо 300% повече турски туристи посещават Пампорово", отбелязва Татяна Маринова. Според нея все още прощаващата в ски дисциплините нация се чувства ком-

Зимните курорти се готвят за силен сезон

фортно сред атмосферата и уюта на Родопите, които предлагат чудесни условия както за напреднали в зимните спортове, така и за начинаещи. "Идват хора от всякакви възрасти - от плувци, дошли на лагер у нас, през студенти, готови за забавления, и възрастни хора, решили да се наградят с подobaваща ваканция", обобщава събеседничката ни.

Междувременно е започнал мегапроект за изграждането на лифт, който ще свързва Пампорово и Чепеларе, с което комплексът ще стане най-големият курорт на Балканите. Това съобщи изпълнителният директор на "Чепеларе курорт" Васил Попов. "Строителството ще отнеме между 2 и 4 години, но засега съоръжението е на ниво проект. Ще е необходимо време за издаването на разрешителни за строеж в горски и частни имоти", допълни Василев. Новият лифт е заложен в градоустройствените планове на общините Чепеларе и Пампорово, като амбициозният градеж ще струва около 50 млн. лева.

Новият сезон започва на Никулден

Цените за лифт картите в Пампорово остават непроменени - 53 лв. на ден. Родопският курорт отново ще се постарее да открие първи сезона за любителите на зимни спортове и това ще стане на 6 декември.

Откриването на ски сезона в Банско също няма да закъснее. Планираната дата е 13 декември. Съдейки по резервациите, курортът ще е пълен, особено покрай студентските, коледните и новогодишните празници, а ресторантьорите обещава да дават минимални цени. От фирмата, стопанисваща ски съоръженията в Банско, обещава всички писти и ски съоръжения да заработят с пълна пара, след като температурите паднат още малко. Курортът ще се състезава за приза на Академията на Световните ски награди (World Ski Awards), която определя зимните топ дестинации на планетата. Освен традиционните ски и сноуборд ваканции посетителите могат да вдигнат адреналина си с каране на моторна шейна, спускане с парапланер под връх Тодорка, планински изкачвания, разкръшване на зимна пързалка и още, и още.

"Опитваме се да сме атрактивни както за българите, така и за чуждестранните туристи. Планираме в след-

ващите шест месеца да участваме в 11 световни изложения, сред които провеждащите си в Букурещ, Москва, Берлин, Истанбул, Скопие" - обясни Емилия Къшева от туристическия информационен център в курорта, разположен в подножието на Пирин. Въпреки че метеоролозите обещава снежна зима, от Банско предпочитат да се застраховат и са подготвили 260 оръдия за сняг.

А напатели се от отменени резервации заради меката зима през 2013 г., в Боровец вече правят сняг. Курортът разполага с около 8200 легла, а сезонът официално ще бъде открит в средата на декември.

17 млн. евро за реклама

"България определено има какво да покаже на чуждестранните туристи и вече се утвърждава като цялостно атрактивна туристическа дестинация", заяви зам.-министърът Бранимир Ботев. Той откри българския щанд на световното изложение World Travel Market в Лондон миналата седмица. Ботев е на мнение, че бюджетът трябва да задели солидно перо за реклама - поне 17 млн. евро. За сравнение за привличане на туристи и маркетинг в съседна Гърция се харчат близо 64 млн. евро. Експертите в бранша са категорични, че усилията на бизнеса и държавата трябва да се насочат и към разширяване на дела на туристи от близките страни на Балканите - Турция, Гърция, Македония, Румъния, Сърбия, Хърватия.

БАНСКО Е НАЙ-ИЗГОДНАТА ЗИМНА ДЕСТИНАЦИЯ В ЕВРОПА

Банско е най-изгодният ски курорт в Европа от гледна точка на съотношението цена - качество. Това отсъди редакционният екип на авторитетния световен сайт за пътешественици "Tripadvisor". Българският град, разположен в подножието на Пирин, оглави класацията от 42 топ европейски ски курорта заради чудесните условия за ски под наем, евтини нощувки, професионални ски учители и относително ниски цени на храната и алкохола. Почивка за четиричленно семейство за една седмица в Банско ще струва около 2000 евро, изчислява екипът на "Tripadvisor". Доста по-солено ще излезе на любителите на зимните спортове да отидат на ваканция в първенеца по скъпотия - австрийския "Сан Антон". Там ег-

носедмична почивка за четирима излиза около 6200 евро. "С тези пари семейство ще се наслаждава на отмора три седмици в България", подчертават от интернет портала. Вторият най-евтин ски курорт след Банско за периода от 15 декември 2014 г. до 15 април 2015 г. е испанският Сиера Невада, където цената на пакета излиза 2450 евро. Следва домакинята на миналите зимни олимпийски игри Сочи в Русия с 2800 евро. В топ пет на най-евтините зимни курорти попадат още Берхтсгаден в Германия с 3150 евро и Ордино Аркалис в Андора с 3200 евро. Най-добрата ски дестинация за начинаещите е Формигал в Испания, където уроците за четиричленно семейство струват само 50 евро.

Li Tour
Петзвездна Нова година в Белград
хотел "Метропол Палас" -
5 звезди, с комфортен автобус
30.12.14 - 02.01.15
само за 399 лв.
Телефон за резервации
02/9891555. www.li-tour.com

Падането на Берлинската стена през погледа на САЩ, Русия, Европа и Китай

Призрактът на Берлинската стена и до днес преследва света. От бетонните плочи и бодливата тел, които някога разделяха града, а и целия континент, са останали само отделни отломки. В самия Берлин те са много малко. Парчета от стената украсяват дома на колекционер в Лас Вегас, една пешеходна улица в Южна Африка, трапезарията в централата на Microsoft, предлагат се и в eBay.

И досега в света няма единно мнение за причините, довели до рухването на Берлинската стена, или ако се погледне на въпроса в по-широк контекст - за поражението на европейския комунизъм и края на Студената война. Четири са доминиращите гледни точки, всяка от които противоречи на другите три. Това са гледните точки на Съединените щати, Русия, Европа и Китай. И това не е само чисто научен дебат. Начинът, по който политическият елит възприема миналото, се отразява пряко на бъдещата му стратегия, а противоположният прочит на един от най-ключовите моменти в световната история е една от причините за нестабилност в международните отношения.

САЩ

За американците капитулацията на Съветския съюз и падането на комунистическите режими в Източна Европа е признание не само на световното господство на Съединените щати, но и на тяхната ценностна система. Според американските лидери потиснатите европейци искали да приличат на американците. Джордж Буш-старши заяви: "Ние знаем, че тя работи. Свободата работи". Игнорирайки съпротивата и процесите, които допринесоха за разрушаването на комунизма в страните от източния блок и поставяйки под общ знаменател реформаторските и твърдите режими в Източна Европа, американците предложиха едно извънредно опростено, но и изключително убедително обяснение за причините, довели до края на Студената война: правото е на силния и ние винаги сме прави.

Ако САЩ са достатъчно силни, за да се справят с всякакви заплахи, и ако се придържат твърдо към идеалите си, рано или късно целият свят ще им се подчини.

"Ако войните на XX век ни научиха на нещо, обясни Бил Клинтън, то е, че можем да постигаме целите си, защитавайки нашите ценности и оглавявайки силите на свободата."

Такива триумфални изявления правят и републиканците, и демократите в САЩ. "Както падането на Берлинската стена, така и разрушаването на паметника на Саддам Хюсеин в Багдад ще останат в историята като едни от най-великите моменти в историята на свободата", каза Джордж Буш през 2003 г. Пет години по-късно в Берлин пристигна на първата си международна визита като президент на САЩ Барак Обама.

Европа

Същевременно европейците не споделят гледната точка на американците. Според тях главната причина за падането на Берлинската стена и краха на комунизма съвсем не са силата и идеалите на Америка, а техният собствен континентален порив. Комунизмът не беше унищожен със сила. Именно това направи възможни нежните революции в Източна Европа. Като не допуснаха война в продължение на две десетилетия, което е доста дълъг период за най-новата история, мъдрите европейски стратегии дадоха време на комунистите да се вразумят.

Според версията на европейците мирът на континента не беше случайност, а следствие от действията на институциите и интеграцията, ко-

ито заличиха раните от разделението. С Първата световна война Европа почти извърши опит за самоубийство. И тя повтори този опит с Втората световна война. Всички съзнаваха, че в епохата на ядреното оръжие континентът няма да оживее при трети опит. Затова лидерите решиха да създадат общо пространство, обединявайки различните икономики, религии, култура и народи в единно общество, което изключва възможността за употреба на сила. Към края на 80-те години на XX век изглеждаше, че тази цел вече е постигната. Тогава председателят на ЕК заяви: "Девизът на нашата политика след 1945 година "Никога повече да не воюваме помежду си" вдъхнови строителите на това общество и ние постигнахме тази цел".

Европа постигна победа над войната! Чувството на гордост от тази победа превъзхожда дори вярата на американците, че народите от цял свят мечтаят да бъдат като тях. Според европейците с постигането на тази цел се обяснява не само успехът на Европа, но и крахът на комунизма. Не е нужно да се налагат със сила добродетелите на нашето общество, казват те, защото рано или късно враговете ни сами ще разрушат стените си, за да се присъединят към нас. И те вече го направиха.

Русия

За Русия урокът от събитията през 1989 г. беше

далече по-болезнен. Надеждата на Горбачов за по-нататъшна интеграция с Европа много скоро угасна. Въпреки уверенията на НАТО, че няма да прекрачва източните граници на обединена Германия, алиансът започна да се разпростира.

Този път нямаше план Маршал. Победителите просто оставиха враговете си да се разлагат. Постсъветската икономика рухна. Количеството на продоволствените стоки рязко намаля. Средната продължителност на живота също рязко спадна, а нивото на алкохолизма и детската смъртност се повиши стремително. След глада дойде унижението. Руснаците наблюдаваха как американците демонстрират военната си сила на Балканите, в Афганистан и в Близкия изток, а в същото време как нахлуването на Москва в Чечня, в Гру-

зия и в Украйна предизвиква буря от възмущение. Народът, чиято сила някога всяваше страх у Запада, сега беше принуден да се съобразява с наизидателни препоръки да постави в ред отношенията си със съседните страни, при това чути от противник, който е готов при най-малката провокация да изпрати войски във всяка точка на света.

За Владимир Путин събитията от 1989 г. са трагичен момент в историята на Русия. От негова гледна точка разпадът на СССР е "най-голямата геополитическа катастрофа на XX век". Важният извод, който той е извлякъл от тези събития, е, че не трябва да се вярва на обещанията на Запада. Русия е уважавана само когато се страхуват от нея. Путин не пристъпи към съперничество със САЩ във военната област, а успя да намери общ език с други държави, за кои-

то Америка е високомерен хегемон. А позицията на руския глава е следната: Нека европейците да си говорят и американците да се хвалят. А аз ще действам.

Китай

Урокът, който Китай извлече от събитията през 1989 г., в най-голяма степен се отнася за вътрешната политика, тъй като най-важното за китайците не беше падането на Берлинската стена, а въстанието на площад "Тянанмън". Вълненията в Източна Европа обезпокоиха китайското ръководство, което още не беше се възстановило напълно от бурната Културна революция.

От всички режими, срещу които през 1989 г. гражданите въстанаха, само китайският остана на власт. Защо? Защото само той действа безмилостно. На военните в Източна Германия не им достигна смелост да стрелят срещу протестиращите, на комунистите в Москва - също. Дън Сяо Пин се оказа много по-жесток лидер. "Доведете започнатото до край и Западът ще забрави всичко", казваше той.

Въпреки това китайските лидери също признават, че на свой риск са пренебрегнали исканията на народа, който се стреми към по-добър живот. Правителството сключи с гражданите негласен договор: политическа склероза в замяна на икономически ръст. И тежко на този, който наруши условията на този договор.

Los Angeles Times

Като цяло уроците от 1989 г. не могат да бъдат определени като оптимистични. Всяка от тези велики държави се развива, ръководейки се от собствени версии на тези събития. Европа запазва верността си към идеята на колективизма и се съпротивлява с голяма неохота на геополитическите агресори. САЩ продължават да прехвърлят части на най-силната армия в света от една точка на света в друга. Това често е в ущърб на икономиката и образователната система, които са основата на мощта на тази държава. Русия е заета с поглъщането на съседите си и като че ли въпреки санкциите се опитва да повтори завоеванията си от XIX век. А ки-

тайците продължават да потискат недоволството, като манипулират курса на юана, впускат се в ненужни проекти, за да осигурят работни места, и при спадане на вътрешната подкрепа размахват кървавия знак на национализма. Новият свят след 1989 г. изглеждаше толкова обещаващ. Както се казва в песента на британската рок група "Jesus Jones", да гледаш падането на Берлинската стена беше като "да виждаш как светът се събужда от миналото". В същото време, тъй като различните държави имат различни версии на причините и последиците от падането на Берлинската стена, всяка от тях има шанс да се смее последна.

Петър ДИМИТРОВ

Тъкмо да се зарадваме, че служебното правилство прие стратегия срещу неграмотността, но я прочетохме и... стана ясно, че това е поредното неграмотно отчитане на дейност. Не че сме очаквали нещо кой знае какво от Министерството на образованието и науката, което тази пролет не можа да направи и една матура без грешка. Но все пак таяхме надежда да се случи нещо смислено. Защото системата изнемогва от безнадеждно остарели закони, учебни програми и наредби, 20 години нищо не се променя в нея - тя произвежда и възпроизвежда неграмотност.

Уви, и тази стратегия е несръчен сбор от кухи и неясни фрази. От нея става ясно само, че у нас имало около 113 000 неграмотни (доста оптимистично число, ако трябва да сме честни), сред които най-много били ромите. Припомня се, че редовно се дъним на изпитите на PISA, чиито тестове проверяват именно функционалната грамотност, тоест уменията да се прилагат знанията в ежедневието. И се поставя "сериозна" стратегическа цел - броят на отпадналите от училище деца да на-

Неграмотна стратегия за грамотност

У нас всички учат английски от ранна детска възраст, но явно много малко хора го научават. Имената на Луи Пастър и на царица Йоанна са изписани убопомрачително на латиница на улични табелки в столицата. Луксозни заведения масово се кръщават bar & dinner вместо bar & diner. Но това е нищо в сравнение с неграмотните надписи на български език

малее от 12,5 на 11 процента. Предвижда се приемственост и заздравяване на връзките между детската градина и началното училище. Най-конкретното нещо е пожеланието децата да заобичат книгата, дори се дават съвети как да

стане тази магия: например - като участват в кръжоци от типа "Аз прочетох тази книга, ти прочете ли я?".

Това е. Пореден бездарен чиновнически документ, чиято единствена цел е да бъде вписан в графата на свършена

министерството да съчинят нещо мъдро, след като повечето от тях са продукт именно на тази образователна система, която произвежда неграмотност!? Вижте сайта на министерството - на него няма текст без правописна или пунктуационна грешка! Пълна с грешки е и информацията за откриването на учебната година от служебния министър Румяна Коларова на 15 септември. Тя все още си стои на сайта - убийствено доказателство за плачевното състояние на българското образование.

Да, грамотността чезне с всяка изминала година, качеството на образованието пада все по-бързо. Не са нужни сложни анализи, още по-малко - празни стратегии, за да се установи това. Достатъчно е да отидете в някое училище. Или просто се огледайте на улицата. Вижте указателните табели, надписите над магазини и ресторанти, афишите - отвсякъде се лее неграмотност. Все по-често виждаме ШТ вместо Щ, ИА вместо Я и ИУ вмес-

то Ю. Защо ли? Може би защото в първи клас децата учат едновременно буквите и звуковете и това ги обърква? Ако методиката е погрешна, защо не се сменя?

Стратегията не казва нищо по въпроса. Тя не сочи дори нуждата от правилен поглед върху (не)случващото се в системата: кое в нея работи и кое - не, кое трябва да оставим в миналото и кое е нужно на днешния човек. Никой не променя учебните програми, които са безнадеждно остарели и карат децата да зубрят стари и неразбираеми уроци. Никой не променя метода на преподаване и обучение във време, когато информацията е на един клик разстояние. Никой не изисква от училището да утвърждава моралните ценности на съвременния свят и да възпитава децата като част от него. Приемането на нов закон за образованието се точи яваш-яваш като турски сериал.

Бърза се единствено с писането на стратегии. Една от друга по-неграмотни.

Ясно е, че на българската образователна система не може да се разчита да ни огромоти напълно. Единственият изход е да си помогнем сами. Ако човек иска да не се излага всеки ден, когато пише имейли, официални писма, отчети, стратегии и др., трябва сам да отдели време, за да се научи. Издателство "Просвета" предлага няколко заглавия точно за тази цел.

Книгата, която трябва да присъства в библиотеката на всеки дом и във всеки офис, несъмнено е **"Официален правописен речник на българския език"**. Той е изработен от екип езиковеди от Института за български език на БАН и съдържа близо 90 000 речникови единици, което го прави най-пълния справочник от този тип, издаван досега. Уводните части съдържат правилата на писмения език, представени максимално ясно, достъпно и непротиворечиво. Словникът включва активния речников състав на днешния книжовен български език и съдържа значително повече думи и форми от досега действалите правописни речници, издания на Института за български език. След внимателен подбор са включени много нови думи, навлезли в езика ни през последното десетилетие. Речникът е

предназначен за всички, за които грамотността е задължително условие за успешно общуване и добра професионална реализация.

Ако пък искате да се сдобие с едно по-малко и по-достъпно издание, което да можете да носите със себе си, препоръчваме ви **"Да пишем правилно. Последни промени и чести затруднения в правописа"**. Книжката представя: последните промени в правописа и пунктуацията, които ще намерите в **"Официален правописен речник на българския език"**; правописни и пунктуационни правила, обяснени кратко, достъпно и с оглед на практиката; езикови ситуации, които често предизвикват колебания и затруднения; много и разнообразни примери, най-вече от всекидневно общуване.

Как да се доизучим сами

Освен за възрастните, които се отнасят отговорно към собствената си грамотност, "Просвета" разполага и със заглавия за подрастващите, които ще кандидатстват след 7. клас.

"Външно оценяване по български език и литература за 7. клас по формата PISA" е сборник, който проверява нивото на грамотност на учениците - тяхното умение за четене, разбиране, осмисляне и интерпретиране на текст.

Включени са 23 текста от различни сфери на общуване, принадлежащи към различни жанрове. Задачите са конструирани по формата PISA и са с различна степен на трудност. Има задачи с избираем отговор и задачи със свободен отговор. Проверят се уменията на учениците да извличат информация от текст, да я тълкуват и прилагат. При някои задачи учениците трябва да открият и осмислят информация,

представена в таблици или чрез графики. Това ги подготвя да работят с различни видове текстове. Предложените задачи са подходящи за самостоятелна подготовка и самооценка на учениците.

Издателството предлага и аналогично издание по математика - **"Външно оценяване и приемен изпит по математика след 7. клас по формата PISA"**. В него ще намерите 60 задачи и 2 примерни теста за външно оценяване и приемен изпит по математика след 7. клас. С тях учениците се научават да прилагат знанията си по математика в реални практически ситуации, да развиват четивната, математическата и логическата си грамотност. Тестовите съдържат по 24 задачи, групирани в два модула и съобразени с изискванията на МОН за приемния изпит по математика след 7. клас по формата PISA.

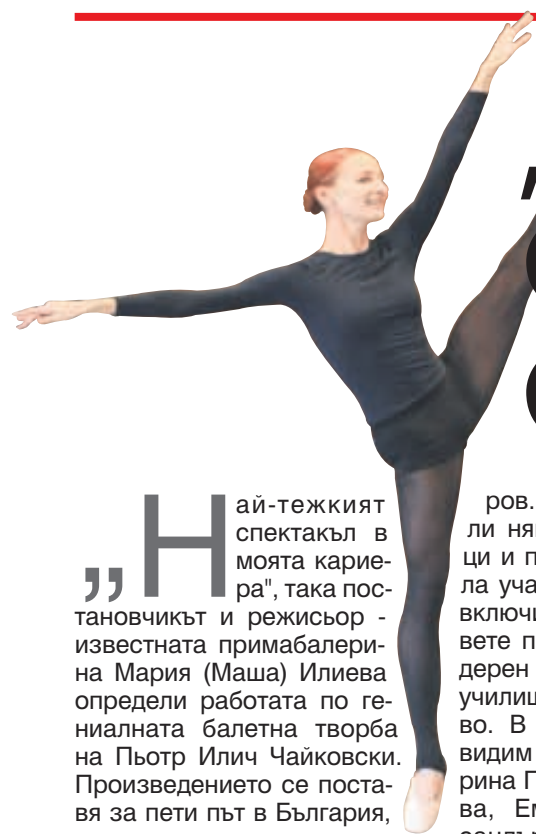

ЕЛЕКТРОННИ УЧЕБНИЦИ

ПО ВСИЧКИ ПРЕДМЕТИ ОТ 1. ДО 7. КЛАС -
НА WWW.E-UCHEBNIK.BG

За 4. и 5. клас "Просвета" предлага две книжки **"Четене с разбиране по формата PISA"**. Те имат за цел да подпомогнат ранното развитие и усъвършенстване на уменията на учениците да извличат информация от различни текстове, включително карти, таблици, диаграми, схеми.

„СПЯЩАТА КРАСАВИЦА“ СЕ ЗАВРЪЩА НА СОФИЙСКА СЦЕНА

Най-тежкият спектакъл в моята кариера, така постановчикът и режисьор - известната примабалерина Мария (Маша) Илиева определи работата по ге-ниалната балетна творба на Пьотр Илич Чайковски. Произведението се поставя за пети път в България, но днешният творчески екип се е опитал да съобрази продължителността и динамиката на спектакъла с нагласата на съвременните зрители. Новата версия е класическа - два часа и десет минути с един антракт. Маша Илиева и директорът на балета Сара-Нора Кръстева са категорични, че не са отнели каквото и да е от логиката в музикалното и драматургичното развитие на балета. Огромна е била помощта в това отношение от диригента на спектакъла Григор Палика-

ров. Просто не са включили някои допълнителни танци и пантомими. В спектакъла участват над 100 артисти, включително деца от класовете по класически и по модерен танц на Националното училище по танцово изкуство. В централните роли ще видим Марта Петкова, Катерина Петрова, Боряна Петрова, Емил Йорданов, Александър Александров, Цецо Иванов, Никола Хаджитанев, Веса Тонова, Венера Христова, Вихра Маджарова, Калина Калчева, Кристина Чочанова, Памела Пандова. Сценографията е на Иван Савов, а художник на костюмите е Мария Блажева.

"Спящата красавица" е в съвсем различен хореографски стил в сравнение с "Лебедово езеро" например, поради което танците са особено трудни за балетните артисти. Но целият състав на балета е силно амбициран да

Маша Илиева по време на репетиция. Примата Марта Петкова (горе вляво)

предложи поредната блестяща постановка не само на българската, но и на чуждестранната публика, каквато все по-често идва в София специално за опера и балет. Зара-

ди специфичната сценография и огромния състав новата постановка няма да може да се играе в парка на Военната академия през лятото. Затова който иска да я види,

може да разчита единствено на представлението в залата на ул. "Врабча" 1. Премиерната постановка на Националния балет е на 14 ноември от 19 ч. (ЖД)

ДОБРИНА ИКОНОМОВА ЗА СТОТЕН ПЪТ В РОЛЯТА НА СИЛВА

Сред любителите на оперетата няма спор, че най-емблематичното произведение за жанра, което не слиза от сцените по целия свят още от създаването си през 1915 г., е шедьовърът на Имре Калман "Царицата на чардаша". А ролята на Силва е изпитание не само за вокалните възможности, но и за артистичното майсторство на певиците, посветили се на музикалния театър. Точно затова централната женска партия в тази оперета

е толкова желана от изпълнителките и толкова обичана от публиката. Известното сопрано от Националния музикален театър в София Добринка Икономова ще се превъплъти в ролята на Силва Вареску за стотен път в представлението на 13 ноември 2014 г. Именно с тази роля певицата дебютира на сцената на театъра през 1994 г. и оттогава тя е една от любимите ѝ. Това винаги се усеща и от публиката, чиито аплодисменти не стихват дълго след последните

акорди. Спектакълът е на режисьора Марио Николов и хармонично съчетава музика, пение, танци и актьорска игра. "Царицата на чардаша" зарежда с положителни емоции, а най-известните мелодии звучат дълго в съзнанието на зрителите.

Добринка Икономова завършва ДМА "Панчо Владигеров" в класа на професор Ирена Бръмбарова през 1993 г. През 1994 г. дебютира на сцената на Музикалния театър и в Бургаската опера в ролята на Виолета в "Травиата". Оттогава неизменно е сред водещите солисти на Музикалния театър и участва във всички негови постановки и турнета в България и в чужбина - Германия, Швейцария, Холандия, Япония. Носител е на първа награда от конкурса "Христо Бръмбаров" и на специалната награда "Калманов изпълнител". Удостоена е с "Кристална лира" - най-високото отличие на Съюза на музикалните и танцови дейци в България. (ЖД)

ФИЛМЪТ ЗА ЙЪЛДЪЗ ДЪЛБОКО РАЗВЪЛНУВА ЗРИТЕЛИТЕ

Ако си мислите, че познавате Йълдъз Ибрахимова, най-вероятно, след като гледате документалния филм за нея "Цветовите на гласа", ще разберете още колко човешки и духовни пространства притежава личността ѝ. Никак не е било лесно на творческия екип на филма - режисьора Росен Елезов, сценариста Хелия Чавдарова и оператора Цветан Недков, да представи пълния с превратности и продължаващ успешно път на известната певица. Но от друга страна, каква по-благодатна основа за документално изкуство от сблъсъка между целуната от Бога певица и рушащата се в абсурди в края на 80-те години България? И над всичко това стои музиката, песента, уникалният глас, който не можеше и не може да бъде заглушен нито от безумната смяна на имената, нито от бюрократичния лабиринт, в който трябваше да се лутат творците ни години наред. Филмът изважда на бял свят не са-

мо сценичните, но и житейските роли на Йълдъз - дъщеря, майка, жена, колега, учител. Без каквато и да е предвзетост, примадонщина и преднамереност. Единственото усещане е за дълбока естествена отдаденост на всичко, което обича. И една човешка философия на прощката; прозрението, че нищо изкуствено не трябва да ни разделя, защото сме за много кратко на този свят. Това Йълдъз особено болезнено осъзнава, когато загубва съпруга си - авторитетния турски политик Али Динчер, чиято памет е почитана с огромен паметник в Анкара.

Рядко днес кинозалон се пълни и с правостоящи зрители, както беше по време на премиерата на "Цветовите на гласа" в кино "Одеон". Още по-рядко това става за документален филм. Но видяхме поредното доказателство, че когато стойностен човек е в центъра на филм, направен от професионалисти и съмишленици, това винаги бива оценено. (ЖД)

Акад. Григор Велев

**С акад.
Григор
Велев
разговаря
Румен
Леонидов**

Г-н академик, преди седмица във Варна се проведе Петата сесия на

Световния парламент на българите по света. Организатор на този форум е Българската академия на науките и изкуствата (БАНИ), на която сте председател. По време на сесията делегатите от 38 страни, представители на родната ни диаспора, поставиха различни проблеми пред аудиторията. Кое от споделеното според Вас е най-блезнено за нашите сънародници, живеещи извън България?

- Ще започна с българите от Р Македония. Съгласно нейната конституция почти цялото славянско население в страната се третира като македонско. Това население е лишено от изконното му право на самоопределение. Всеки, който се обяви открито за българин, е подложен на санкции по силата на "Закона за защита на македонската национална чест". Официално признати за българи са само 1850 души, предимно преселници от Западните покрайнини.

- Това е според официалната статистика, а според неофициалната колко са македонските граждани с български етнически корен?

- Днес в Р Македония живеят около 1 400 000 граждани с български ет-

Държавата ни нехае за правата на нашите сънародници в Македония и Сърбия

нически корени. Независимо че са лишени от правото на самоопределение, преобладаващата част от тях се смятат за македонски българи, официално задължени да се наричат и регистрират като "македонци". В резултат на почти половинвековна насилствена денационализаторска политика сред последните две-три по-млади поколения в значителна степен е заличена историческата и родова памет. Затова част от тях се обявяват за "македонци".

- Според участниците във форума в Р Македония нито се слуша БНР, нито може да се гледа БНТ. Или която и да е друга българска телевизия...

- Не само това, а е забранено още разпространението на български книги, вестници, прожекции на български филми и продажбата на дискове с български народни песни. С тези мерки на ограничаване на всякакъв вид духовно общуване скопските власти се надяват да се преборят с т.нар. от тях Български комплекс - България, Бог, Борис III, както и с все по-широко разпространяващия се сред населението девиз: "Един народ в две държави".

- Но въпреки това

все повече младежи търсят път към българските висши училища...

- Както и непрекъснато се увеличава броят на желаещите да получат българско гражданство. До момента 123 000 българи от Македония са получили български лични карти, което е 10% от цялото християнско население.

- Какво трябва да бъде поведението на Р България спрямо Р Македония според направените в залата предложения?

- Държавата ни трябва да постави въпроса за пълно прилагане на европейските норми за националните права на българите в Р Македония - свобода на словото, право на самоопределение, право на сдружаване в национални партии и организации, право на достъп до информация от български източници - преса, радио и телевизия. БНР да осигури сигнал, покриващ територията на Р Македония чрез спътниково или пряко транслиране. Предаванията на БНР също трябва да се приемат конституционни и законодателни норми за постепенно приравняване на правата на българите от Р Македония с правата на българските граждани. И още: да се установят облекчени условия за приемане на българско гражданство от македонски българи. Да се осигури достатъчен брой стипендии, които да удовлетвори желанията на всички младежи от български произход за следване в нашите университети. И не на последно място държавата ни да съдейства за нормализиране на отношенията между православните църкви в България и Македония.

- Аспазват ли се правата на българското малцинство, живеещо в съседна Сърбия?

- По силата на Ньойския договор от 1919 г. Западните покрайнини са присъединени към Кралството на сърбите, хърватите и словенците. Става дума за население от 150 000 българи и за територия от 1550 кв. км, включваща два града - Босилеград и Цариград, 120 български села, както и части от Трънско и Кулско. В резултат на дългогодишна и масирана денационализаторска политика много българи са насилствено асимилирани и записани като "сърби" или "югославяни". По този начин се фалшифицира техният истински брой.

- Разполагате ли с данни за това?

- Разбира се. Ето какво сочат официални сръбски данни: в СФР Югославия през 1948 г. живеят 61 140 българи, през 1961 г. - 62 624, през 1971 г. - 58 627, през 1981 г. - 36 187, а през 1991 г. - само 25 214 българи. Но според данни на представителите на Демократичния съюз на българите минималният брой на живеещите там е между 200 000 и 250 000 души. Разполагаме и с изследвания на Научния център за българска национална стратегия към БАНИ, според които броят на нашите сънародници в Сърбия възлиза на повече от 300 000.

- Какво означава прогресивното намаляване на броя на българите в Р Сърбия?

- Този факт говори, че в тази страна ограничават човешките им права. В Тимошко с център гр. Зайчар насилствената денационализация процита вече 165 г., докато в Поморавието с център гр. Ниш - от 80 г. Въпреки

това през 2005 г. в градовете Зайчар и Неготин се регистрираха български културно-просветни организации "Българска звезда".

- Знае се, че в Западните покрайнини българските основни и средни училища, функциониращи през периода 1944-1952 г., са закрити...

- Нещо повече - след като през 70-те години се въвежда "двуезиково обучение" - на български и сръбски, от началото на 80-те години българският език се изучава само четири часа седмично, и то като чужд език. А от 1997 г. изучаването на български език вече е намалено до 2 часа седмично. Правят се опити тамошните българи да бъдат третирани като представители на някаква "шопска нация", които говорят "шопски език". Едва през последните две години с големите усилия на българските патриоти се откриха две български паралелки към гимназиите в Босилеград и Цариград.

- Няма да Ви питам как гледа на тези факти и какво прави, за да ги промени, родната ни българска държава, защото тя отдавна е и слъпа, и глуха за болките на тази "отломка нищожна" от нашия народ...

- Има още факти. Например всички свещеници в Западните покрайнини са сърби. Богослуженията са само на сръбски език. Редица средновековни български църкви и манастири се превръщат в руини. Сръбското правителство прави всичко възможно да пропъди българското население от етническата му територия чрез емиграция. Едва през 1998 г. бе открит Български културно-информационен център в гр. Цариград и в Босилеград.

- Петата сесия на Световния парламент на българите по света единодушно гласува специална декларация за Западните покрайнини. Разкажете накратко за какво става дума.

- След 1991 г. СФР Югославия се разпада на 5 независими държави. По-късно Черна гора и Косово се отделиха като самостоятелни държави. Тоест Югославия отдавна престана да бъде държавноправен субект. От този исторически момент Западните покрайнини се превръщат в ничия територия. Но най-неочаквано за бившите си съюзници Сърбия присъедини Западните покрайнини към своята територия. Българската държава не реагира, не изпрати дори и една протестна нота.

- Или, казано с други думи - след като Кралството на сърбите, хърватите и словенците отдавна не съществува, а правоприменика му в лицето Социалистическа федеративна република Югославия вече го няма като държавноправен субект, решението на Ньойския договор от 1919 г. вече не е в сила...

- Точно така. Затова към днешна дата са възможни три формули за разрешаване на проблема: Сърбия доброволно да върне територията на България в името на добросъседството. Втората възможност е България да се обърне към Арбитражния международен съд в Хага, за да потърси справедливост. И трета, да се даде на Западните покрайнини международноправен статут на културна автономна област под протекцията на Сърбия и България.

- Как би могло да стане това?

- Като съвместно управление, известно още като кондоминиум. По този начин ще се реализират новите стандарти в отношенията между държавите в Европа и света за защита на националните и човешките права.

Нека спрем дотук, а в следващия разговор ще продължим с положението на българите в другите страни на Балканите и по света...

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ И ИЗКУСТВАТА БЪЛГАРСКИ ИСТОРИЧЕСКИ ФОРУМ

СЪОБЩЕНИЕ

На 13 ноември 2014 г. (четвъртък) от 18:00 часа в Семинарната зала на БАНИ "Акад. Емил Александров" (ВМА, централен вход, на партера, вдясно) ще се състои третото заседание на Форум, посветено на бележития български държавник Стефан Стамболов.

Каним всички, които проявяват интерес към темата, да присъстват на лекцията и да участват в дискусиата.

Входът е свободен.

Вековната традиция на нашата държавност не помни друг случай, в който от лявата страна на българския цар да е седяла толкова достойна жена, заслужила с делата си не само възхищението на цяла Европа, но и правото да носи като свое фамилно име името на своя народ - царица Елеонора Българска. От втората съпруга на овдовелия Фердинанд се е очаквало само да се грижи за децата му. Но за девет години царуване от мащеха на царските сираци Елеонора се превръща в Майката на Отечеството, като с личен пример започва да приучва младото българско общество към състрадание, милосърдие и дарителство.

Неда АНТОНОВА

За сватбен подарък на новата владетелка българският народ събира солидната сума 150 000 лв. Министерският съвет ги предоставя на младоженката и още следващата година тя ги влага в изграждане на санаториума за гръдно-болни деца край Варна, построен по нейно настояване в национален български стил. За нея граф Де Бурбуло, съветник и приятел на Фердинанд, пише, че тя е висока, стройна, кестенява, със силен глас. Че знае всички езици и познава цяла Европа, говори свободно и руски. Отличава се с простота, няма слабост към лукса, обича хигиената, голите стени и отворените прозорци. Пред пресата Елеонора Българска казва: "Да си царица е служба като всяка друга: чиновник във Външното министерство, началник на пожарната команда или възпитател на деца с увредено зрение. Пък и царицата е такава само в Двореца".

Елеонора изучава български сама - чрез разговорите при посещенията си в болници,

санаториуми, заседания на благотворителни организации. Там се явява облечена в униформата на милосърдна сестра, а в китела на полковник - само когато присъства на маневри на подшефния ѝ 24 пехотен Черноморски полк. И в същото време работи за Българския червен кръст, дарява значителни суми от личния си фонд на Дружеството за борба с туберкулозата, на Съюза за благотворителност по време на война, на дружеството "Самарянка". Основаният от нея благотворителен фонд "Царица Елеонора" открива болници, сестрински училища, сиропиталища и ясли, безплатни ученически и детски трапезарии, както и Интернат за слепи и глухонегми деца, за чието основаване дарява 30 000 лв. А когато жълтите европейски вестници я обявяват за владетелката с най-скромен гардероб, тя отвръща: "За една царица е недопустимо да се гизди!".

България трябва винаги да ѝ е благодарна, защото царицата спасява от разрушение националния ни шедьовър - Боянската църква - българския влог в Европейския предпри-

Царица Елеонора - коронованият ангел на България

несанс. През пролетта на 1912 г. жителите на витошкото село решават да съборят този уникален храм заедно с фреските "от времето на царете Асеневи" и на негово място да издигнат нов. Защото старият бил малък и по време на службите черкуващите се селяни вътре не могат да се съберат. И царицата не само купува с лични средства и подарява на боянчани парцел за нов храм, но и довежда от Европа образописец.

Елеонора Българска е едновременно царицата самарянка и царицата воин. През ранната есен на 1912 г. избухва Балканската война. Тя със собствените си ръце е избродирала главното знаме на Македоно-одринското опълчение, организира курсове за милосърдни сестри, а самата тя е непрекъснато по фронтовете. В София, Пловдив и в Кюстендил са разположени болниците, издържани със средствата на царицата - 400 легла и 200 души обслужващ персонал. Близко до фронтовата линия са настанени и временни лазарети, по спирки и гари са разположени питателни пунктове за пристигащите с влака ранени. И тя - "Главната медицинска сестра на България" - е навсякъде: до последния ден на войната се намира на първа линия с риск да бъде пленена; денонощно лично осигурява спасяването не само на ранени, но и на болни от холера и петнист тиф. Или, както пише сестрата самарянка Мария Хаканова: "Тя си беше спечелила обичта на всички войници. Защото нямаше войник, който да е изказал някакво желание на Царицата-Майка - те ѝ казваха Майко, - и да не бъде то изпълнено".

И тъй - до битката за Чаталджа. Главната милосърдна сестра заминава на фронта край Кюстендил. Когато гърците настъпват в Кресненското дефиле и положението изглежда неудържимо, в българския щаб пристига височайша заповед за отстъпление. Болницата на цари-

цата със 170 души ранени трябвало да бъде изоставена на милостта на врага. И тогава - за пръв път в живота си на коронована съпруга - царица Елеонора си позволява да използва правата на своя ранг: заповядва на артилериста полк. Атанасов да ѝ осигури преграден огън, докато ранените

бъдат измъкнати от болницата и спасени. После лично поема последствията от гнева на Фердинанд, а също и Военния кръст "За храброст", IV степен, без мечове. Това отличие тя получава след настоятелното искане на фронтоваците и командирите им. Това става със заповед, подписана от пом.-главнокомандващия ген. Радко Димитриев. Кръстът ѝ е тържествено връчен пред войнишки строй в Кюстендил, където се е намирал Щабът на действащата армия.

Освен ордена тя получава и името, дадено ѝ от народа - "Майка на фронтоваците", а европейската преса я нарича "Коронования ангел на България". Европа се прекланя пред делото на царицата. Трепва сърцето дори на далечна Америка. Президентът Рузвелт се обръща към нацията: "Да се притечем на помощ на един достоен за внимание и уваже-

ние народ, какъвто е българският. На другия край на света, през един океан и континент се намира един почернен и опустошен от войната народ. Един малък народ, който даде 44 000 от най-храбрите си синове жертва на бойните полета и 100 000 ранени и безпомощни в болниците. Един миролюбив на-

та. "Не ме е страх. Нося си пълна торбичка с обезболяващи хапчета - казва тя на сестра си. - Длъжна съм да направя това за моята България. Америка е новата световна сила. И тя проявява интерес към нас. Точно сега, когато европейските сили ни смятат за агресор... когато сме разгромени и объркани. Повярвай ми, сестро, човек трябва да живее заради онова, което може да вземе със себе си на оня свят..."

Но на път за Хамбург, откъдето трябвало да вземе парахода за Ню Йорк, царица Елеонора усееща влошаване на състоянието си и постъпва в клиника. След три операции - оказали се напълно безсмислени - тя се решава на четвърта. Но вече е написала завещанието си. През лятото на 1917 г. царицата се връща в България, за да издъхне на 12 септември в килията на манастира "Св. Димитър" край двореца Евксиноград. Всичките финансови средства, с които е разполагала българската владетелка, тя завещава на болници, санаториуми, бедни семейства и инвалиди. Последното ѝ желание е да бъде погребана скромно - "като прост войник!" - до стената на любимата ѝ Боянска църква.

Днес у нас малцина знаят делото на тази изключителна жена, наричала България "родина-та на душата ми" и "сбъднатата мисия на моя живот". И че Тя е казвала: "Нашият народ е благороден, състрадателен и предприемчив и негово е бъдещето". С името на царица Елеонора е обозначена къса пресечка в столичен квартал, а централна софийска улица е наречена на друга българска владетелка - княгиня Мария-Луиза. Егната е майка на царя, другата е припозната от народа като Майката на Отечеството. Но кой ти слуша народа днес?! В България той никога не е бил мнозинство!

ПЛОВДИВ

„Фабрика за идеи“ предизвиква родни творци

„Фабрика за идеи“, организатор на EMPATHEAST, отправи предизвикателства към 11 творци от цяла България за трансформиране на градската среда в Пловдив. Участниците в конкурса бяха изпратени на неочаквана локация в града под тепетата, за да мобилизират в рамките на 5 дни нестандартното си мислене и да създадат идея за пър-

форманс, инсталация, изложба, акция или игра, които чрез езика на изкуството да формулират иновативно и приложимо решение за подобряване на градската визия. Предложенията трябва да са по темата „Емпатия и Колективна интелигентност“ и да ангажират максимален брой хора с цел създаване на споделена визия. Одобрените идеи

ще бъдат реализирани в рамките на програмата на ART Innovation Challenge, част от EMPATHEAST - първия форум за социална промяна чрез емпатия, който ще се състои между 14 и 16 ноември в Пловдив. За пръв път събитие от такъв мащаб ще бъде на принципа „Плати колкото прецениш“, с което организаторите от „Фаб-

рика за идеи“ искат да докажат, че въпреки скептицизма принципите на солидарната икономика са напълно приложими в България. Достъпът става чрез регистрация, а местата са ограничени. Специално за първото издание на форума пристигат гост-лектори от САЩ, Германия, Холандия, Словения.

БЛАГОЕВГРАД

Набират се доброволци за реакция при бедствия

Община Благоевград набира 25 доброволци за участие в предотвратяване или овладяване на бедствия, пожари и извънредни ситуации и отстраняване на последиците от тях. Кандидати могат да бъдат всички дееспособни лица, навършили 18 години, независимо от трудовото или служебното им правоотношение. Те трябва да са клинично здрави, да не са осъждани, способни да поемат отговорност, с умения за работа в екип. Необходимите документи за кандидатстване са заявление и формуляр (по образец), медицинс-

ко удостоверение, справка от психодиспансер, свидетелство за съдимост, копие от документ за придобито образование, писмено съгласие от работодателя, актуална снимка, копие от документ за правоспособност за извършване на дейност със специална техника, ако има такъв, и копие от свидетелство за правоуправление на МПС, ако има такова. Комплектът от документи за членство в доброволното формиране може да бъде подаден всеки работен ден в деловодството на Община Благоевград.

СТАРА ЗАГОРА

Поощряват осиновяването на кучета

зират основните предимства на осиновяването на куче именно от там. Посетителите ще могат да се запознаят с настанените животни, както и с възможностите за осиновяването им. Онези, които нямат подобни желания, но обичат животните и искат да им помагат, може да станат доброволци или просто да си поиграят с тях, да ги дарят с лакомства и ласки или да ги поразходят. Всички животни са обезпаразитени и кастрирани. Кучетата имат поставена ваксина срещу бяс и могат

да бъдат осиновени напълно безплатно само срещу лична карта и попълване на документ по образец. Служителите в приюта гарантират, че няма опасност бързият им стопанин да попадне на агресивен домашен любимец. Осиновявайки куче от приют, всеки може да се сдобие с верен приятел или чудесно куче пазач. Общинският приют за безстопанствени животни се намира в кв. Зора, Опитно поле, в близост до хипермаркет Метро.

Общинският приют за безстопанствени животни в Стара Загора организира Ден на отворените врати на 15 ноември. Целта е да се популяри-

ВАРНА

От началото на следващата година заплатите в сферата на общинското здравеопазване да бъдат увеличени от 5 до 7%, а в социалните дейности - с 5%. Това предвиждат колективните трудови договори, които бяха подписани от кмета на Варна Иван Портних и представители на местните синдикални структури. Работещите в здравеопазването ще получават допълнително по 2 минимални работни заплати за Коледа и за професионалния празник 7 април, а социалните работници - коледна заплата и при въз-

Здравни и социални работници с по-високи заплати от 2015 г.

можност възнаграждение за Деня на социалния работник. Предвижда се също така допълнителен платен отпуск от 2 дни за специалистите в социалната сфера, а в сектор здравеопазване - от 1 до 5 дни към основната отпуска. Общинските лекари със специалност пък ще получават допълнително 30 лв. месечно. През последните четири години социалните придобивки в тези области не бяха

променяни, коментира зам.-кметът на Варна д-р Лидия Маринова. Тя изрази надежда, че с новите условия ще бъдат привлечени специалисти. Кметът на Варна Иван Портних припомни, че в края на м.г. бе подписан анекс към колективния трудов договор и в сферата на образованието с основен акцент подпомагане и подобряване на условията на работа и сигурността на младите учители.

СОФИЯ

Нова апаратура за общинската онкоболница

„На финала сме на проекта за технологично обновление и ремонт на Специализираната болница за активно лечение на онкологични заболявания.“ Това обяви столичният кмет Йорданка Фандъкова по време на посещение в лечебното заведение. По-голямата част от апаратурата ще влезе в експлоатация още през декември тази година, а от началото на следващата ще започне да функционира и системата за повърхностна лъчетерапия. С новия скенер ще бъдат прегледвани три пъти повече пациенти, коментира градоначалникът. Тя припомни, че

през 2012 г. Столична община и Министерството на регионалното развитие са сключили договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на болницата по оперативната програма „Регионално развитие“ 2007-2013 г. В резултат на това са реализирани всички ремонтни дейности, доставена и монтирана е и модерна медицинска апаратура. Очаква се разрешение за използване, както и издаване на лиценз от Агенция за ядрено регулиране. Предстои обучение на персонала на СБАЛОЗ за работа с доставените апарати.

БУРГАС Европейска столица на спорта през 2015 г.

Бургас е официално одобрен за европейски град на спорта през 2015 година. Потвърждението дойде с писмо от г-н Жан Франческо Лупатели - президент на ACES Europe - Асоциация на европейските столици и градове на спорта. Българският град бе избран измежду двайсетина кандидати от целия кон-

тинент. Силно влияние върху журито е оказала политиката на Община Бургас за обновяване и увеличаване на спортната инфраструктура - басейни, спортни комплекси и площадки, велоалеи, училищни игрища и салони, активната й работа с подрастващите и усилията за социално включване на хората с увреждания чрез

спорта. „Благодаря на цялата спортна обществено-ност в нашия град, на бургаските шампиони, на председателите на спортни федерации, които обединено подкрепиха кандидатурата ни“, заяви кметът на града Димитър Николов. Той подчерта, че една от целите на местната власт

е да увлече възможно най-голям брой бургазлии и гости на града в практикуване на спорта в цялото му разнообразие. Предстои изготвянето на програма с различни събития и активности, с които Бургас ще насити спортната си програма за следващата година.

ЖИВОТ & ЗДРАВЕ

11 - 17 НОЕМВРИ 2014

„Александровска“ навърши 135 години

С юбилейно тържество „Александровска“ отбеляза 135 години от създаването си и 130 години от именуването си. За своите минали и предстоящи успехи най-старата българска болница пише в профила си в CredoWeb. Повече актуална информация за „Александровска“

на стр. 21

Ракът на простатата се „погмладява“

Ноември е известен като месец на мъжкото здраве, а най-често коментираното заболяване е простатният карцином, който е на второ място в класацията на смъртоносните ракови заболявания. Коментар на специалиста

на стр. 22

Камелината се завръща

Все по-нарастващият интерес на хората към здравословното хранене върна на трапезата им много от позабравените и традиционни в миналото продукти. Един от тях е маслото от камелина. За неговите предимства ще научите

на стр. 27

Невен за здраве и красота

Според специалистите невенът е истинска природна аптека. Непретенциозното растение съдържа вещества, които са мощни антиоксиданти. Кои са те четете

на стр. 28

Иновативна терапевтична опция, предоставена от Boehringer Ingelheim, вече е достъпна за страдащите от астма в Централна и Източна Европа. Терапията със Spiriva Respimat беше официално представена на форум във Виена. Въвеждането на новото терапевтично показание на препарата е от съществено значение, тъй като с него се поставят основите на нов терапевтичен клас в лечението на астмата. Още повече че през последните пет години няма одобрение на нито един нов клас инхалаторна терапия.

Пред аудиторията на форума проф. Пьотър Ку-

НОВА ВЪЗМОЖНОСТ ЗА ЛЕЧЕНИЕ НА АСТМА

на, завеждащ отделението по вътрешни болести, астма и алергии към Университетската болница в гр. Лоц, Полша, заяви, че дори при наличните в момента терапевтични възможности най-малко 40% от пациентите с астма остават симптоматични. А това може да доведе до повишен риск от обостряния (пристъпи), по-чести посещения в спешните отделения и хоспитализации.

Проф. Ерик Бейтман, директор на Белодробния институт към Университета на Кейптаун, говори за Глобалната инициатива за астма (GINA), като подчерта, че "дългосрочните цели на лечението са постигане на добър контрол на симптомите и свеждане до минимум на бъдещите рис-

кове от обостряния". Той посочи, че съвременното разбиране за контрол на заболяването се определя от напълното повлияване на симптомите и на способността на пациента да осъществява обичайните ежедневни дейности без дискомфорт или необходимост от спешно лечение.

ВИСОКИ ТЕХНОЛОГИИ В КЛИНИКА „ЩЕРЕВ“

В Медицински комплекс „Д-р Щерев“ беше представено ново поколение неинвазивен пренатален тест за хромозомни аномалии на плода. Тестът HARMONY на американската лаборатория Ariosa Diagnostics е безболезнен, безопасен, надеждна алтернатива на инвазивни процедури като хорионбиопсия и амниоцентеза, без риск от загуба на бременността. При него се взима стандартна проба от майчината кръв и от нея се изолира ДНК на бебето. ДНК анализът установява с точност до 99% наличието на определени аномалии на плода - синдром на Даун, синдром на Едуардс и синдром на Патау. Тестът е подходящ за всяка бременна, но е особено препоръчителен при жени над 35 г. В края на октомври от екипа на доц. Щерев

е извършена революционна вътреутробна операция на бебе в 28-а гестационна седмица с установена диафрагмална херния. Доц. Щерев, д-р Петя Чавеева и д-р Никола Персико от болницата "L. Mangiagalli", Милано, Италия, са направили сложната процедура чрез ендоскопска техника с преминаване през плацентата, локализиране на носа на бебето, съответно поставяне и раздуване в трахеята на балон-катетър. Тази животоспасяваща процедура ще позволи на белите дробове на плода да се развият и веднага след неговото раждане да се вземат мерки за опериране на хернията. Такава иновативна вътреутробна фетална хирургическа операция се извършва за пръв път в България и Източна Европа. (ЖД)

Комплекс по детско хранене р-н „Люлин“ 1, София

набира абонати - деца за преходна храна на възраст от 10 месеца до 3 г., както и деца, алергични към белтък.

Цена на купона - 1,30 на ден.
Тел. 02/8268572

100+3 ДОБРИ НОВИНИ ЗА ВАШЕТО СЪРЦЕ

UNIREX е лекарствен продукт, който съдържа ацетилсалицилова киселина под формата на диспергиращи се във вода таблетки.

Прилага се за предотвратяване на сърдечносъдов риск от инфаркт и инсулт при пациенти с прекарани кардио-васкуларни инциденти, нестабилна стенокардия или инсулт, както и след хирургична интервенция с направен байпас. В една опаковка се съдържат 100 таблетки.

Всяка диспергираща се във вода таблетка съдържа 75 mg ацетилсалицилова киселина. Това е най-ниската клинично ефективна доза, свързана с по-нисък риск от странични ефекти и кървене. Диспергиращата се във вода таблетка осигурява бързо действие и представлява фармацевтична формула, която щади стомаха. UNIREX е английски лекарствен продукт.

Препоръчителната доза при възрастни и деца над 16 години е една таблетка дневно, разтворена в чаша с вода. За препоръчване е да се приема по време на или след хранене.

UNIREX 100+3
добри новини за вашето сърце

Съдържа 75 mg. ацетилсалицилова киселина.

- 100 таблетки
- Разтворима във вода таблетка - бързо действие
- 75 mg - най-ниската клинично ефективна доза, свързана с по-нисък риск от странични ефекти и кървене
- Английско качество

UNIREX Лекарствен продукт. Преди употреба прочети листовката. За възрастни и деца над 16 години.

За повече информация: "НАТУРПРОДУКТ" ООД, София 1528, бул. "Христофор Колумб" No 64, София Еърпорт Център, Логистична сграда 3, вход 4, тел.: 02/ 979 12 19; факс: 971 12 17

Има ли спасение от болката при ставните заболявания, какво комплексно лечение е най-резултатно, възможно ли е процесът да бъде спряен или забавен и какво може да се очаква в тази посока от много използваните през последните години препарати, т. нар. хондропротектори? Кои фактори могат да намалят скоростта на разграждане на ставния хрущял и кои трябва да се избягват при артрозна болест? С тези въпроси се обърнахме към д-р Сашо Асьов - главен административен лекар, Втора клиника по ортопедична травматология, УМБАЛСМ "Н. И. Пирогов".

Като хирург, който ежедневно се занимава с оперативно лечение на много сериозните последствия от артрозната болест - тази пандемия, водеща до тежко инвалидизиране на хиляди хора, ще споделя опита си от приложението на т. нар. хондропротектори.

Отлагането или избягването на оперативно лечение на артрозната болест има своите плюсове с оглед рисковете от операцията. Едва когато провежданото консервативно лечение не води до очакваните резултати и са налице тежки болкови оплаквания и функционални нарушения, следва да се пристъпи към оператив-

но лечение, което най-често е ставно ендопротезиране. Тъй като става дума за хронична прогресираща болест, реалистични очаквания на пациентите от неоперативното лечение трябва да бъдат: забавяне на влошаването, намаляване на оплакванията и подобряване на функционалните резултати. Комплексният подход в тази посока трябва да включва правилно подбрана и правилно дозирана двигателна активност, физиотерапевтично и кинезиологично лечение (включително балнеосанаториално лечение), правилен хранителен режим, профилактика и лечение на евентуални придружаващи заболявания, пряко и кос-

ДЕГЕНЕРАЦИЯТА НА СТАВНИЯ ХРУЩЯЛ МОЖЕ ДА СЕ ЗАБАВИ

Снимка Рада ПЕТКОВА

вено влияещи на артрозната болест (такива са наднорменото тегло, подагратата и т.н.).

В този комплексен подход съществено място има хондропротекцията със специални препарати, чиито основни

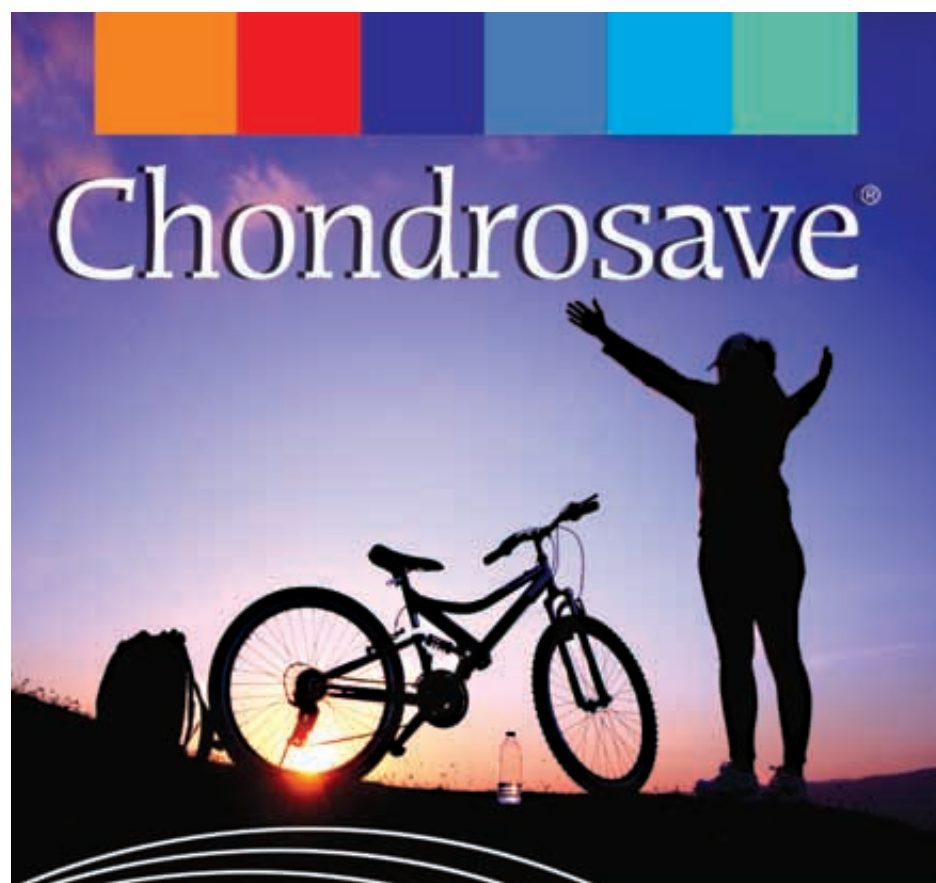
составки са глюкозамин и хондроитин. Те участват във формирането на ставния хрущял и в състава на дългата полизахаридна верига на хиалуроновата киселина, като необходим компонент на синовиалната

составка са глюкозамин и хондроитин. Те участват във формирането на ставния хрущял и в състава на дългата полизахаридна верига на хиалуроновата киселина, като необходим компонент на синовиалната

составка са глюкозамин и хондроитин. Те участват във формирането на ставния хрущял и в състава на дългата полизахаридна верига на хиалуроновата киселина, като необходим компонент на синовиалната

составка са глюкозамин и хондроитин. Те участват във формирането на ставния хрущял и в състава на дългата полизахаридна верига на хиалуроновата киселина, като необходим компонент на синовиалната

составка са глюкозамин и хондроитин. Те участват във формирането на ставния хрущял и в състава на дългата полизахаридна верига на хиалуроновата киселина, като необходим компонент на синовиалната

**Хондросейв -
с грижа
за всяка става!**

ECOPHARM

Бул. "Черни Врх" №14 бл. 3, 1421, София, България,
Тел. 02/ 963 15 96, 963 15 97, Факс: 02/ 963 15 61
www.ecopharm.bg

**Дъждът не спира!
Въртят ви ставите?**

NeOx

Неокс крем е комбинация от 5 оптимално подбрани природни съставки за бърз и продължителен обезболяващ ефект. При болки в ставите и мускулите.

Неокс масажно олио съдържа комбинация от 14 натурални билкови масла с доказано качество. Изключително подходящ за трайно повлияване на артритна болка.

От хилядолетния опит на Аюрведа

Проф. Данаил Петров е началник на Клиниката по гръдна хирургия в Специализираната болница за активно лечение на белодробни болести "Св. София". Интересна подробност е, че той поема ръководството ѝ, когато е само на 39 години. Признание за приноса му в развитието на гръдната хирургия в България са присъдените му многобройни награди и почетни звания. Член е на редица европейски и световни научни дружества. Канен е за преподавател и гост-професор в чуждестранни медицински учебни заведения. Автор е на повече от 50 публикации в престижни световни научни списания в областта на гръдната хирургия. С половин дузина

медици в семейството, той е класически пример на наследственост в професията въпреки златния медал от математическа паралелка и очакванията да се насочи към точните науки. Записва медицина, за да стане именно хирург - заради усещането и голямата отговорност, че държиш живота на човек в ръцете си и го спасяваш в момента. Дълбоко благодарен е не само на първите си преподаватели - в училище, в професията, - но и на всички, с които е работил или работи, защото всеки ден се учи от тях. Намира за неуместно самоизтъкване постоянното определяне като "уникални" на рутинни интервенции, макар и наистина трудни.

ПРИ РАННО ОТКРИВАНЕ И БЕЛОДРОБНИЯТ КАРЦИНОМ Е ЛЕЧИМ

● С проф. Данаил Петров разговаря Галина Спасова

лодробния рак. При него хирургията в миналото е била единственият метод. Сега тя е част от комплексното лечение, като е водещ метод в групата на недребноклетъчния белодробен рак.

- Знае се, че белодробният рак е от най-тежките за преборване онкозаболявания.

- Да, при мъжете този рак е на първо място, както и свързаната със заболяването смъртност. При жените е на 5-6 място. Доказана е категорично причинно-следствената връзка с тютюнопушенето. Наистина то е само част от хилядите други предпоставки, но е нещо, което може човек сам да контролира. Пушенето има пряка връзка с увеличената заболяемост при жените от рак на белия дроб, както и с намалената възраст на пациентите. Скоро оперирах младеж на 23 години. Трябва да се обърне внимание и на друг доказан факт - пасивното пушене също може да доведе до заболяване, което е още по-плашещо.

- Какво се прави сега в света в областта на белодробния рак?

- Първото са скрининг програмите, които могат да се провеждат с нискодозови компютърни томографии. Прави се в рискови групи - пушачи, хора на

възраст след 50-70 години, работещите във вредни производства. Целта е откриването на заболяването в ранен стадий, което повишава възможностите за лечение и подобрява прогнозата. Другото е ранната диагностика. У нас господства убеждението, че някой друг е отговорен за здравето на индивида, но не и той самият. Хората не си правят профилактични изследвания.

Един от мотивите на лекарите да емигрират е отношението към тях, липсата на уважение

Особено важно е пациентът да бъде стадиян по най-добрия начин. Защото има много случаи - има рентгенография, бронхоскопия и следва операция. Без да е установено, че лимфните възли са ангажирани от заболяването, има метастази, без да са изследвани коремните органи. Тогава тази операция не само няма да помогне, а влошава състоянието на болния и е безсмислена. Затова точното стадияне определя как ще започне лечението. Дали с хирургия, дали с медикаменти, за да се

сними стадият на заболяването и тогава да се обсъди хирургия, която да бъде последвана от адювантна химиотерапия и евентуално лъчетерапия. Такъв е съвременният подход при рака на белия дроб. Това е валидно за голямата група на недребноклетъчния белодробен рак. В 20-25% се наблюдава дребноклетъчният белодробен рак, който е по-агресивен, по-рано метастазира, прогнозата е по-лоша. При него априори в миналото се приемаше като лечение само химио- и лъчетерапия. В последните години бе показано, че при пациенти в първи, втори стадий, без разсейки в лимфните възли, може да се тръгне с хирургия. При условие че е направено абсолютно пълно стадияне.

- Може ли да се каже, че белодробното онкозаболяване не е присъда?

- Ще ми се точно така да го кажа. Изключително сериозно заболяване с лоша прогноза, но в ранни стадии има реална възможност за дефинитивно излекуване. Скоро ми се обади пациент, когото съм оперирал преди повече от 30 години, той беше на 33. Много приятно ми стана.

С напредването на съвременната анестезиология и реанимация

и технологиите се създаде възможност за предприемане на по-агресивни операции, при които може да се резецира част от гръдната стена (това се прави от години), част от гръбначния стълб, аортата и т.н.

- Споделяте ли тревогите за утрешния ден в здравеопазването?

- Един от мотивите на лекарите да емигрират е отношението към тях, липсата на уважение. Не заплатата е водещото. Вероятно вината е в съсловието, но същевременно най-лесно е да пишеш (без да обвинявам медиите) за здраве. Навсякъде по света това е една изключително чувствителна тема и хората имат претенции към здравната система. Напоследък имаме доста пациенти от Англия, здравноосигурени там, но са записани за операция след 6-9 месеца. Ако лекарите се явяват големите виновници за всичко, те остават все по-малко, а системата рухва. Средната възраст на хирурзите у нас е 57 години! Когато аз станах ръководител на клиниката, средната ни възраст беше малко над 40 години. Тревожни са фактите и за специализациите. От 720 места за специализация в МУ кандидатите са 128.

Уникалността зависи от нивото на познанието.

Уникална е първата трансплантация на сърце, на черен дроб, на бял дроб. През 50-те години на миналия век извършването на белодробна резекция е било уникална операция. Малко по-рано отстраняването на бял дроб също е било уникално за Европа. Колкото по-малко знаеш, толкова по-"уникално" е всичко, което правиш. Новото през последните две десетилетия са минимално инвазивните операции, което е тенденция в цялата хирургия. Постепенно те се развиват и наскоро испанският ни колега д-р Диего Гонсалес Ривас показва тук еволюцията на тази техника, едноразходна достъп.

- Вниманието се насочва към все по-малък разрез?

- Някога се казваше - голям хирург, голям разрез, а сега непрекъснато фиксиране към все по-малък разрез не е най-доброто. Освен това в САЩ, с високоразвитата им технология, този вид миниинвазивни операции при белодробен рак се извършват при по-малко от 10% от пациентите. Когато има тежки сраствания, голяма формация, интервенцията през този малък отвор е невъзможна. Д-р Гонсалес е един от малкото, които разшириха показанията на този достъп в полза на по-доброто качество на живот на пациента. Той го използва и при доста напреднали стадии. Освен всички предимства за пациента миниинвазивните операции спестяват средства - от престой в болницата, в реанимацията. Разбира се, това не означава да има компромис с безопасността.

Миниинвазивната хирургия при рак на белия дроб първоначално не се възприемаше от повечето хирурзи - не бяха сигурни във възможностите за адекватно почистване на лимфните възли в пространството между двата белия дроба. Доказано е, че видеоасистираната торакоскопска хирургия може да осигури адекватен контрол при почистване на средностението, което е изключително важно. Не се потиска имунният отговор, което е много съществено за по-ранно започване - ако е нужно - на химио- и лъчетерапия.

- Какви са предпоставките за разширяващите се възможности в гръдната хирургия?

- Много са. Първо - развие се анестезиологията, усъвършенстваха се технологично инструментите. У нас все още нямаме програма за белодробна трансплантация, защото е изключително скъпа, въпреки че сме в състояние да я правим. Хирургията не е само технологии и умения на лекаря. В последните години мултидисциплинарният подход е изключително важен. Особено впечатляваща е трансплантацията на трахея, която беше направена от проф. Макиарини преди няколко години. И работата не е само хирургична - от трупен донор се взима трахея или парче от бронх, от носната лигавица на пациента се взима генетичен материал, в специална лаборатория той се "отглежда" и се изгражда трансплантат. Това беше наистина уникално. Резултат от ангажирането на много различни специалисти. Подходът е мултидисциплинарен и при лечението на бе-

ТЕЧНА ЦИТОНАМАЗКА Е СЪВРЕМЕННИЯТ ДИАГНОСТИЧЕН МЕТОД

Златният стандарт при скрининга и профилактиката на рака на шийката на матката - течна базираната цитология, вече се извършва и в Бургас, пише в профила на лаборатории "Лина" в CredoWeb. Там се намира единственият в областта модерен апарат за такава диагностика. Всяка пациентка получава диск със

снимки, който ѝ позволява да направи консултация и с други лекари. Цитонамазките са сред задължителните профилактични изследвания при жените, които могат да открият в ранен стадий развитието на ракови клетки. При изследването се взимат повърхностни клетки от шийката на матката и се изследват под микроскоп за предракови проме-

ни. В този тест установяването на определени видове човешки папилома вирус (HPV) - щамове 6, 11, 16 и 18, е много важно, защото те често водят до рак на матката.

"Течно базираната цитология (ТБЦ) е изключително прецизен метод и изключва много от грешките, допускани във взимането и съхранението на материала при конвенционалните цитонамазки. В Европа се прилага от много години, в България - от около 3-4, а в Бургас и областта - от тази година. Методът позволява на патолога по-ясно да види има ли в намазката наличие на HPV, туморни клетки, или става дума за възпаление", обяснява клиничният патолог на лаборатории "Лина" д-р Ярослав Маринчева. Ето и нейните препоръки към жените, за да

бъде диагностиката най-точна: да отиват при гинеколога си за цитонамазка около 10-ия ден от менструалния цикъл, като за начало на цикъла се приема първият ден на менструацията; да не се употребяват лубриканти преди намазката.

Защо течната цитология е по-съвършен и точен метод от традиционния? При конвенционалните цитонамазки някои гинеколози не достигат до зоната на трансформация, където най-често възникват туморите. Друга често

срещана грешка е след поставяне на материала върху предметните стъкла те да се слагат едно върху друго. Това затруднява работата на клиничните патолози, които изследват

под микроскоп всяко от двете стъкла и взимат под внимание и най-фините промени в ядрото на клетките. При допирането на стъклата клетките от двата вида епител се смесват, ядрата се слепват и това нарушава качеството на препаратата. Всички тези противопоказания могат да се избегнат с помощта на комплектите за течна цитология.

Потърсете профила на лаборатории "Лина" в credoweb.bg

ОТКРАДНАХА ПОСТЕР НА НАУЧЕН ФОРУМ НА БЛС

● „Колегата да върне постера, да задържи члена“, призова шефът на етичната комисия на съсловната организация

"НЕВЕРОЯТНО, но факт! На научна конференция на БЛС в Несебър на 01.11.2014 г. ми откраднаха постера. Това е трудът ми за повече от 10 г." Това разказа потресен в профила си в CredoWeb д-р Надер ал Халил, уролог-андролог в столичната МБАЛ "Св. Богородица".

Темата била "Удължаване на мъжкия полов член по собствен метод". По думите му методът е различен от класическия и е напълно безопасен. Работело се пластично на повърхността, без да се нарушава анатомичната и физиологичната цялост на пениса. Възстановяването на пациента е бързо - вместо стандартните няколко месеца ставало за 15 дни.

"На постера бях представил всички етапи от операцията с около 10 снимки. Монтирах го на постерната сесия и се снимах още първия ден с моя учител и научен ръководител проф. д-р Петър Панчев", сподели той. Когато при официалното откриване го потърсил, не го намерил.

Провел разследване в хотела. Казали му, че камерите са сложени по форма и не работят, въпреки че са част от екстрите на 5-звездния хотел. Организаторите

Д-р Надер Халил щастливо позира пред постера заедно с учителя си проф. Петър Панчев часове преди скандалната кражба

изразили просто съжаление и казали, че такова нещо им се случва за първи път.

"Най-вероятно колега ще се опита да извлече дивиденди, въпреки че едва ли ще му свърши добра работа, защото методът ми е в ръцете, в главата, в сърцето...", разказа огорченият лекар. Според него това тотално опорочило иначе тежката научна обстановка на конференцията.

"Що за научен форум е това, след като започва с кражба и скандално присвояване на труд?", чуди се д-р Халил. Той бил готов да обучи всеки, който се интересува. Но не можел да приеме, че това е нормално.

"Колеги, пазете си постерите и не обяснявайте подробно на тях методите си на работа", обърна се пострадалият уролог към гилдията от профила си в CredoWeb.

Председателят на етичната комисия на БЛС д-р Петко Загорчев възмутено съобщи на всички за инцидента по време на официалната вечеря за участниците във форума и го сравни патетично с кражби на платна на Реноар и Гоген. Макар и впечатляващи, резултатите на д-р Халил за удължаване на полов член от 6 на 9,5 см по думите му не заслужавали чак такъв "интерес".

"Задръжте члена, върнете постера", обърна се той към колегите си. Д-р Халил призова крадеца да върне постера, ако трябва, в тъмна доба и му гарантира пълна анонимност.

Повече от седмица след кражбата обаче дръзкият посегател не събра смелост да върне постера.

"Това е реклама за мен, но въпреки това е много тъжно и срамно за гилдията", смята д-р Халил.

Пълната изповед на д-р Халил - в профила му в credoweb.bg

ПРЕГЛЕДИ БЕЗ НАПРАВЛЕНИЕ ЗА РАК НА ГЪРДАТА В СТАРА ЗАГОРА

1000 безплатни профилактични прегледа за рак на гърдата предлага Комплексен онкологичен център - Стара Загора. От тях ще могат да се възползват жени на възраст от 30 до 49 г. в неравностойно положение, за които държавата не покрива профилактика, става ясно от профила на лечебното заведение в CredoWeb. Записването на часове и самите прегледи ще продължат до февруари 2015 г., дарени са от AVON. Записването е чрез сдружение "Свят без граници" на телефони 0884765147, 0899176112 и 0878426933.

КОЦ-Стара Загора обслужва населението от 15 общини на Старозагорска и Сливенска област. В областта на лечелечението с телегама терапия и кюри терапия се обслужват пациенти и от региона на Хасковския онкологичен диспансер.

Структурата на КОЦ-Стара Загора включва Консултативно-диагностичен блок с 11 кабинета, включително профилактичен кабинет, клинична лаборатория и отделения без легла. Стационарният блок е със 7 отделения: медицинска онкология, лечелечение, хирургично, онкогинекология, онко УНГ, анестезиология и интензивно лечение и операционен блок с три операционни зали. Годишно през КОЦ-Стара Загора за стационарно лечение преминават 6600 пациенти, а за диспансерно наблюдение се извършват 42 690 прегледа.

Потърсете профила на центъра в credoweb.bg

● Най-старата българска болница отбеляза 135 години от създаването си

С юбилейно тържество в НДК най-старата българска болница - "Александровска", отбеляза 135 години от създаването си и 130 години от именуването си. Това става ясно от профила на лечебното заведение в CredoWeb. На тържеството присъстваха ключови фигури на държавния, обществен и културния елит на страната, дипломатически лица. Наградени бяха най-добрите професионалисти на лечебното заведение, анонимно номинирани от своите колеги.

Днес в болницата са застъпени някои от най-модерните направления в лечебно-диагностичната работа, като невронавигация, трансплантация на органи и клетки, екстракорпорална литотрипсия (разбиване на камъни в бъбреците), лекарствен мониторинг, инвазивна кардиология, лапароскопска и ендоскопска хирургия, имунология на туморите, неврогенетика, редки заболявания в неврологията, невроофтальмология,

невроофтальмогенетика и много други. Предстои въвеждането на още 14 позиции нова техника и апаратура от проекта за изграждане на Центъра за ранна диагностика и лечение на онкологични заболявания в УМБАЛ "Александровска", който е на обща стойност 12,828 млн. лв. С придобиването на предвидените по проекта 26 апарата и функциониращия на територията на Клиника по нуклеарна медицина високотехнологичен Център по позитронна емисионна томография - Компютърна томография (РЕТ/СТ), УМБАЛ "Александровска" е на път да се превърне в най-модерния национален технологичен център за диагностика и онко лечение.

До края на 2014 г. в "Александровска" ще стартират два нови центъра. Първият е за профилактика на захарен диабет тип 2 към Клиниката по ендокринология, а вторият ще бъде единственото у нас място за обучение, развитие и подобряване на диагностиката,

ДВА НОВИ ЦЕНТЪРА ОТКРИВАТ В „АЛЕКСАНДРОВСКА“ ДО КРАЯ НА 2014 Г.

магат хора от уязвими групи и социално слаби. По време на благотворителни акции лекари от болницата и еврейската организация прегледаха близо 6000 социално слаби деца от Северозападна България (общините Лом, Кула, Видин, Кюстендил, Монтана, Враца), от бежански центрове, домовете за сираци и районите, пострадали от наводненията. Бяха раздадени над 600 чифта очила.

Потърсете профила на "Александровска" в credoweb.bg и го последвайте, за да получавате актуална информация от болницата.

БЕЗПЛАТЕН ОБЯД ЗА НУЖДАЕЩИ СЕ ОРГАНИЗИРА БОЛНИЦА „МЕДЛАЙН“

Благотворителна акция в подкрепа на нуждаещи се хора организира болница "Медлайн", съобщава мениджърът ѝ д-р Невен Енчев в профила на лечебното заведение в CredoWeb. Всеки петък от 12 ч. ще бъде раздаван безплатен топъл обяд, като акцията стартира от петък - 7 ноември. Хората ще могат да получат топла храна пред входа на болница "Медлайн" на ул. "Филип Македонски" 37 в Пловдив, трябва само да си носят съдове. "У нас има толкова много бедни хора, които се нуждаят дори и от подпомагане

Д-р Невен Енчев

с храна. А силата на една държава се измерва по това как тя се грижи за бедните си и болни хора", коментира д-р Енчев.

Това не е първата благотворителна акция, която той организира и се включва активно. Преди малко повече от месец благотворителна кампания "Топло сърце" окуражи и подпомогна пострадалите от наводненията в Мизия. Акцията бе на посолството на Държавата Израел у нас, Българския червен кръст, организацията на евреите "Шалом", двете пловдивски болници "Медлайн" и "Централ Хоспитал", големи български компании и организации.

Потърсете профила на болница "Медлайн" в credoweb.bg

ЗАЩИТЕТЕ ВАШЕТО СЕМЕЙСТВО

INFLUVAC® е противогрипна ваксина, която може да защити Вас и Вашите близки срещу трите основни грипни щама, определени от Световната здравна организация за предстоящия есенно-зимен сезон.

INFLUVAC® може да се прилага при всички възрастни, включително бременни и кърмещи жени, както и при деца над 6 месеца.

Ваксинацията е продукт на медицинска продукция!
Прочетете инструкцията внимателно!
Съветваме да използвате ваксината в стриктно съгласие с инструкциите.
Ваксината е предназначена за употреба в клиниките и аптеките.
За повече информация: Алби Промедика ЕООД, София 1305.
Тел.: 02/940 00 00, 02/940 00 01, 02/940 00 02
E-mail: info@albi.bg, albi.bg

INFLUVAC®

Abbott
A Promise for Life

ЗАБОЛЯВАНИЯТА НА ПРОСТАТАТА ВЕЧЕ ПОРАЗЯВАТ И 40-ГОДИШНИ

Ноември се наложи като месец на мъжкото здраве, а най-често коментираното заболяване е простатният карцином, който е на второ място в мрачната класация на смъртоносните ракови заболявания. За коментар на причините, профилактиката и лечението на това заболяване потърсихме проф. Иван Дечев, началник на Клиниката по урология в УМБАЛ „Св. Георги“ в Пловдив

Проф. Дечев, какви са актуалните тенденции в разпространението на рака на простатата?

- Наблюдава се подмладяване в световен мащаб на рака на простатата. В клиниката сме имали пациенти на 45, дори на 40 г. В България не съществува скрининг на рака на простатата и това е проблем за ранната диагностика на заболяването. Обичайно скринингът е по желание на пациента или по препоръка на фамилия ле-

кар. В известна степен възможността за изследване на туморния маркер безплатно веднъж на 2 г. с талони от личния лекар е все пак крачка в ранното откриване на тумора.

- Кои са рисковите фактори за развитие на заболяването?

- Доказани рискови фактори за развитието на простатен карцином са нарастващата възраст, етническият произход (среща се по-често при афроамериканците) и наследствеността. При наличие на рак на простатата у ня-

● Няма характерни симптоми, затова са важни профилактичните прегледи, твърди началникът на Клиниката по урология в УМБАЛ „Св. Георги“ - Пловдив

Проф. Иван Дечев

кой от роднините от първа линия рискът за възникване на болестта

е 2-3 пъти по-голям. Факторите на външната среда нямат доказана роля.

- Какви са симптомите на болестта?

- Ракът на простатната жлеза няма характерни симптоми и затова често се открива инцидентно и случайно. Симптомите са неспе-

цифични - обикновено засягат долните пикочни пътища, но могат да имат различна етиология.

- Защо са толкова важни профилактичните прегледи?

- Защото ранната диагностика дава шанс на пациента за радикално оперативно лечение и за излекуване. Когато заболяването се хване в ранен стадий и се приложи правилно лечение, 60-70% от пациентите имат 5 и повече години преживяемост. При напреднал стадий преживяемостта е много ниска - под 1 г. за повечето пациенти. В Клиниката по урология разполагаме с възможности за съвременна диагностика на рака при съмнение за простатен карцином и съмнителна находка при дигитално ректално изследване. Прилагаме съвременни биопсични схеми за трансректална простатна биопсия под ехографски контрол. Натрупаният опит е обобщен в дисертационен труд "Трудности и под-

ходи в диагностиката на рака на простатната жлеза", написан под мое научно ръководство.

- Какви методи на лечение се прилагат?

- Златен стандарт за лечение на ограничен простатен карцином си остава радикалната простатовезикулоектомия. При напреднал карцином лечението е чрез максимална андрогенна блокада. Това означава, че се премахват източниците на андрогенна продукция, т.е. химическа или хирургическа кастрация. За съжаление тези мерки имат палеативен ефект.

- Каква е ролята на фитопрепаратите за лечението на заболяванията на простатата?

- Фитотерапията е много разпространена в Западна Европа. Тези препарати имат значение за лечение на възпалителните заболявания на простатната жлеза и доброкачествената простатна хиперплазия.

Интервюто взе
Гергана ПРОФИРОВА

Хранителна добавка

Palminton **НОВО**

сау палмето
+
коприва
+
ликопен
=
ефективна профилактика
на простатата

1-2 капсули
дневно

ESOPHARM

Палмитон
Допринася за нормалната
функция на простатата

30
капсули

Еул. "Черни Врх" №14 Ет. 3, 1421, София, България.
Тел. 02/ 963 15 96, 963 15 97, Факс: 02/ 963 15 91
www.ecopharm.bg

Вече в аптеките!

**НАЙ-ДОБРОТО ЗА ЗИМАТА
ОТ ESPARA GMBH, АВСТРИЯ**

**ПРИ ГРИП, ЧЕСТО БОЛЕДУВАНЕ И ЗА ЗАСИЛВАНЕ
НА ИМУНИТЕТА**

ГРЕЙПФРУТ + КИМИОНОВО МАСЛО капс. x 60 е

природна алтернатива за повишаване на защитните сили на организма през зимния период, ефикасно противовирусно и противогъбично средство от естествен произход. Прилага се успешно при алергии, простудни, грипни и възпалителни заболявания, инфекции на дихателната (хрема, бронхит) и пикочо-половата система, гнойни рани, херпеси, дерматити, абсцеси, екземе и други хронични кожни заболявания (акне). Особено подходящ при гъбични инфекции по кожата, стомашно-чревния тракт и пикочо-половата система. Подобрява функциите на тимусната жлеза, повишава тонуса, намалява болките в белите дробове и бронхите при кашлица.

**ПРИ ВИРУСНИ И БАКТЕРИАЛНИ ИНФЕКЦИИ
НА ДИХАТЕЛНИТЕ ПЪТИЩА**

ЧИСТ НОС капс. x 50 съдържа екстракти от лечебни билки, ензими и калций за усилване на съпротивителните сили и жизнения тонус, при кашлица и хрема, придружена със сърбеж, настинки, прекалено отпускане на мускулите на небцето, езика и гърлото, вирусни и бактериални инфекции на дихателните пътища. Действа успокояващо, облекчава болките и подпомага отделянето на секрет при суха кашлица. Засилва отбранителните сили на организма при простудни заболявания и помага за по-бързото им отшумяване. Ензимите улесняват дишането и изчистването на жилавите секрети от носа и околоносните кухини. Калцийт спира освобождаването на хистамин, като с това намалява проявяването на алергични реакции и болковия синдром.

За информация се обърнете към вносителя:
"ФАРМАБИОН ПЛЮС" ЕООД,
тел. 02/9532601, www.pharmabion-plus.dir.bg

"Храненето е здравословно и това е най-добрата диета за всички, спортуването ни прави здрави и силни, ние сме умни и записани във важни и интересни занимания и игри" - това е девизът на групата за деца с диабет в 124 ЦДГ "БЪРБОРИНО", гр. София

124 ЦДГ "БЪРБОРИНО" в София е единствената в страната със специална група за деца на възраст от 3 до 6 години с диабет. Групата е създадена през 1996 г. с решение на Община Красно село и разполага с отделен персонал и втора медицинска сестра, под чието постоянно наблюдение са децата.

"Родителите ни повярваха и ни повериха децата си, а ние вече 18 години оправдаваме техните надежди. При нас децата се чувстват защитени и обгрижвани"

ДА ЗАЩИТИМ НАШЕТО БЪДЕЩЕ: 9,4/100 000 ДЕЦА ИМАТ ДИАБЕТ

ДОБРИЯТ КОНТРОЛ НА ДИАБЕТА:

**ДА СЕ ХРАНИМ ЗДРАВΟΣЛОВНО!
ДА СЕ ДВИЖИМ РЕДОВНО!
ДА ПОДДЪРЖАМЕ ДОБЪР КОНТРОЛ НА ДИАБЕТА!**

За седма поредна година Българска Асоциация Диабет с подкрепата на Българско дружество по ендокринология и Ново Нордиск Фарма ЕАД организира обучения за подобряване на контрола на диабета чрез обогатяване на знанията на хората с диабет и прилагането им в ежедневието!

През месеците ноември и декември обучителни курсове ще се проведат из цялата страна.

Лектор: Галина Вутова, тел. 0888 207 701.

Заповядайте:

17 ноември	Монтана	10.00 - 12.00	Младежки дом
17 ноември	Бойчиновци	13.00 - 14.30	Пенсионерски клуб / Община
17 ноември	Медковец	15.30 - 17.00	Клуб на пенсионера
18 ноември	Вълчедръм	9.00 - 10.30	Пенсионерски клуб / Община
18 ноември	Габровница	11.30 - 13.00	Клуб в центъра
27 ноември	Славовица	9.30 - 11.00	Читалище - библиотеката
27 ноември	Братаница	12.00 - 13.30	Клуб на пенсионера до съвета
27 ноември	Велинград	15.30 - 17.00	Клуб на пенсионера / Община
28 ноември	Трън	10.00 - 11.30	Клуб на ветерана - срещу общината
28 ноември	Брезник	12.30 - 14.00	Клуб на пенсионера
28 ноември	Радомир	15.00 - 16.30	Клуб на пенсионера
1 декември	София	11.00 - 13.00	ДКЦ "Свети Лука" - София, бул. "Евлоги Георгиев" № 108, ет. 2
4 декември	Видин	10.30 - 12.00	Клуб "Нов път"
4 декември	Брегово	13.00 - 14.30	Социален патронаж - в центъра
4 декември	Градец	15.30 - 17.00	Читалище
5 декември	Тошеви	9.30 - 11.00	Клуб пенсионер
5 декември	Грамада	12.00 - 13.30	Клуб пенсионер
5 декември	Белоградчик	14.30 - 16.00	Младежки дом - до стадиона
8 декември	София	11.00 - 13.00	ДКЦ "Свети Лука" - София, бул. "Евлоги Георгиев" № 108, ет. 2
11 декември	Ставерци	10.00 - 11.30	Клуб инвалиди
11 декември	Никопол	13.30 - 15.00	Община
11 декември	Дебово	16.00 - 17.30	Община
12 декември	Малчика	9.00 - 10.30	Община
12 декември	Градище	11.30 - 13.00	Община
12 декември	Ловеч	14.30 - 16.00	Комплекс "Вароша"

- така определя значението на своя труд и този на колегите си директорът на градината, г-жа Стратева.

Децата в групата не са спадали под 10, а сега вече по списък са около 24. В градината децата с диабет растат и се подготвят за училище като всички свои връстници - в естествена им среда. Единственото по-различно е необходимостта да се следят строго стойностите на кръвната им захар с индивидуални апаратчета (глюкомери). Децата с диабет са инсулинозависими или с така наречения диабет тип 1 - характеризира се с пълна загуба на продукцията на инсулин в организма. Режимът на децата с диабет е по-облекчен - закусват вкъщи и първият инсулин се прави от майката, втората закуска, която е задължително към 10 ч., е в градината и след това продължава нормалният режим. Спазвайки установените практики за постигане на добър контрол на диабета, кръвната захар на децата се измерва 3 пъти на ден в детската градина - в 10.00 ч., в периода 11.30-12.00 преди обяд и в 15.30-16.00. Медицинската сестра взема капилярна кръв от пръстчетата на малчуганите, които вече са свикнали със своята ежедневна борба с диабета. Стойностите на кръвната захар на децата се вписват задължително в личен днев-

ник на детето, където се отбелязват и поетите въглехидрати и поставеният инсулин. Медицинският персонал анализира причините за евентуално високите или ниски стойности на кръвната захар при децата и взема решение за действие на момента. Г-жа Стратева отбелязва, че за медицинския екип е много важно да обучи и развие чувство на самоконтрол у детето и то да се научи само да измерва кръвната си захар, както и да познава признаците на хипогликемия (ниски стойности на кръвната захар, чиито симптоми са световъртеж, изпотяване, като може да се стигне и до загуба на съзнание). При 5-6-годишните обучението продължава и с поставяне на инсулина от самите деца. Основната цел на възпитателите и медицинския персонал в градината е да подготви децата за училище, така че да може преходът от детската градина в училището да бъде по-безболезнен както за децата, така и за техните родители.

Децата в градината спазват и необходимия за добрия контрол на диабета хранителен режим. При децата е важно да се достави достатъчна храна по качество и количество, която да осигури на детето както нормален растеж и развитие, така и стабилност на кръвната захар преди и след нахранване. Поради нарушението в ин-

сулиновата секреция медицинските специалисти изготвят дневното меню на децата, като се съобразяват и с гликемичния индекс на отделните въглехидратни продукти. Избягват се резките скокообразни покачвания на кръвната захар след нахранване, съобразяват се и двигателната активност на децата и видът на приложението инсулин. Общото правило при храненето на децата с диабет е честото хранене със строго определено количество храна, което налага добра колаборация между целия персонал на детската градина, започвайки от директор, медицински специалисти, домакин, кухненски персонал, учители и помощен персонал.

"Уроците и поуците през годините по отношение на децата с диабет са много и ни напразиха много по-добри и отговорни - казва г-жа Стратева. - Децата с диабет не се приемат като различни или болни. Разговорите с тях и техните родители са ежедневие, за да ги предпазим от негативните чувства и реакции: озлоблението, агресията, отчаянието и всичките започващи с едно изречение: "Защо на мен?". Работим и върху т.нар. "сприятеляване с диабета" и за изграждането на мотивирани и пълноценни деца, които приемат диабета като начин на живот и стил на поведение."

Камен ЗДРАВКОВ

Пикочната киселина е краен продукт на обмяната на част от веществата в организма. Около 70% от тази киселина се отделят през бъбреците, а останалата част - през червата. Повишеното количество пикочна киселина в кръвния серум се нарича хиперурикемия, която е често срещано състояние. Тя може да е резултат от намалена екскреция (отделяне от организма), повишена продукция или от комбинация на двата механизма.

Най-съществени причини за повишените нива са: нездравословният начин на живот, включващ диета, богата на пурины, протеини, алкохол и въглехидрати; генетично предразположение; прием на някои медикаменти; заболявания и терапии, свързани с повишен клетъчен разпад.

Независимо че пикочната киселина има и слаб антиоксидантен ефект, повишените й количества вредят на организма. Най-често хиперурикемията се свързва с подагратата,

ВИСОКАТА ПИКОЧНА КИСЕЛИНА УВРЕЖДА СЪРЦЕТО И СЪДОВЕТЕ

но се оказва, че тя има доста повече негативни ефекти. Учените я включиха като част от метаболитния синдром, който се асоциира със значително повишен сърдечносъдов риск. "В последните години хиперурикемията беше идентифицирана като самостоятелен рисков фактор за исхемична болест на сърцето, артериална хипертония, инсулт, периферна артериопатия и бъбречна недостатъчност", казва д-р Цветанка Петранова от Клиниката по ревматология на УМБАЛ "Св. Ив. Рилски". Тази връзка е установена не само при стойности на пикочната киселина над 357 $\mu\text{mol/l}$, но и при по-ниски количества.

Далеч не всички пациенти с повишена пикочна киселина в серума имат клинични оп-

лаквания. Но това не означава, че състоянието им е безобидно. Затова все по-често се препоръчва пикочната киселина да се изследва при профилактика, наред с холестерола, кръвната захар, С-реактивния протеин.

Повишеният сърдечносъдов риск при хи-

перурикемия с кристални отлагания се свързва с няколко различни механизма: системна употреба на стероидни противовъзпалителни средства, поддържане на хронично субклинично възпаление, токсичен ефект на разтворимата пикочна киселина. Ос-

новно значение за ендотелната дисфункция - увреждане на вътрешния слой на артериите, независимо от възпалението, се придава на един от ензимите в метаболизма на пикочната киселина - ксантиноксидаза. Разкриването на тези механизми насочи вниманието в последните години към потенциалните възможности на лекарства, потискащи този ензим, да предотвратят прогресията на атеросклерозата чрез намаляване на ендотелната дисфункция.

Установяването на високи стойности на пикочната киселина, дори и другите маркери за сърдечносъдов риск да са в норма, изисква лекарска преценка за определяне на промяна в начина на живот и медикамен-

тозно лечение. На първо място е диетата, от която трябва да се изключат кафето, шоколадът, сините сливи, патладжаните, консервите и колбасите, животинските дребноли. Много често дори стриктно спазващите хранителния си режим не могат да постигнат нормални стойности на пикочната киселина - под 400 $\mu\text{mol/l}$. Тогава се налага прием на лекарства, които или намаляват образуването на киселината, или подпомагат изхвърлянето ѝ от организма.

Кое е най-подходящото лечение за конкретен пациент, може да съобрази само лекар - ревматолог или нефролог. Лечението зависи от възрастта и общото състояние, от бъбречната функция, наличието на изяви на сърдечносъдови заболявания, кръвната картина. За съжаление, веднъж проявена, хиперурикемията не може да бъде излекувана дефинитивно. Затова се налага постоянен прием на медикаменти, но при периодичен контрол на лабораторните показатели.

Хранителна добавка

Ginkofol

Ginkgo Biloba 60 mg

- Стандартизиран сух екстракт от листата на Гинко Билоба
- С контролирано най-ниско съдържание на токсичната гинколова киселина

- При нарушения, свързани с възрастта – памет, концентрация и внимание
- При психически стрес и пренатоварване
- След прекаран мозъчен инсулт
- При периферни съдови нарушения – подобрява кръвооросването
- При световъртеж и шум в ушите

КОЯ Е СУПЕРХРАНАТА ОТ БЪДЕЩЕТО?

Замисляли ли сте се за това колко уморени и безжизнени се чувствате през есенно-зимния период? Разсеяни сте и не успявате да се концентрирате? Страдате от безсъние или заспиването е трудно? Имате усещането, че времето никога не ви стига. Напрегнати и раздразнителни сте; а за капак - кожата, косата и ноктите ви също не са в особено добро състояние...

Всичко това може да се дължи на недостиг на ценни хранителни елементи в организма. За да се възстановите напълно с помощта на здравословен начин на хранене, е необходимо много време - месеци или дори година

Натурална енергия от природата!

Ако никога досега не сте приемали мултивитамины, значи е време да опитате и да усетите разликата! За да се справите с умората, трябва да започнете с активизирането на метаболизма си. А за да активизирате метаболизма си, е необходимо да си набавите липсващите витаминни запаси.

Alive мултивитамины са нещо много повече от мултивитамина хранителна добавка - те нямат нищо общо със синтетичните формули! Съдържат само вещества, извлечени от пресни, сурови растения, пло-

ве и зеленчуци!

Alive мултивитамины спадат към категорията "Whole Food" витамини, което е отбелязано и на опаковката им. Обозначението "Whole Food" показва, че продуктът предоставя всички жизненоважни елементи, съдържащи се в полезните храни.

Alive мултивитамины са източник на 26 витамина и минерала, 26 плодове и зеленчуци, 14 зелени растения, сред които спиролина и хлорела, 12 храносмилателни ензима, 18 аминокиселини, 12 органично отгледани гъби, повече от 40 антиоксиданта, както и омега-3, -6 и -9 мастни киселини! Основните натурални съставки в продукта подобряват състоянието на костите, стомашно-чревния тракт, сърдечно-съдовата и нервната система, зрението, косата, кожата и ноктите!

Всяка капсула от Алайв-суперхрана се абсорбира непосредствено след приема, разграждайки се за по-малко от 30 минути, за да усетите енергията веднага! **Alive мултивитамины** са продукт на водещата американска компания Nature's Way - лидерът в индустрията на хранителни и диетични добавки. **Alive мултивитамины** не съдържат оцветители, консерванти, захар и други изкуствени вещества!

Талон за отстъпка в аптеки

Гинкофол - ~~13.20 лв.~~ 11 лв.

Промоцията важи до 30.11.2014

Маркетинг

3 800217 440845 >

Търсете в аптеките или на www.revita.bg. Повече информация можете да получите на телефон 02 953 05 83 - „Ревита“ ООД.

Доц. д-р Красимир Генов, дм, началник на Клиниката по неврология, ВМА, София

ПРОБЛЕМИ С ПАМЕТА И КОНЦЕНТРАЦИЯТА

ване на спомените. Когато не спите достатъчно (7-8 часа), спомените не са в състояние да се "складират" правилно.

3. Недостиг на тиамин (витамин В1). Това е вещество, което спомага храната да се превърща в енергия. Витамин В1 е отговорен за нормалното функциониране на нервната система.

4. Употреба на някои медикаменти или на наркотици. Има вещества, които потискат хипокампуса - частта от мозъка, която отговаря за когнитивните функции.

5. Честа употреба на алкохол. Тя може да доведе до множество телесни и психични проблеми, включително

и до увреждане на паметта. Хората, които често посягат към чашката, са разсеяни, неспособни да запомнят определен обем от информация или да се сетят за определени събития и факти.

6. Самота - от нея се оглушава! Причината е, че единичните водят затворен живот, ограничават социалните си дейности и мозъчните им клетки започват да остаряват по-бързо.

Мит е, че компютърните игри и телевизията стимулират мозъка. Затова пък свиренето на музикален инструмент се харесва на мозъчните клетки.

Как да се съхрани паметта?

● Редовен спорт или

поне енергично движение. Танцуването също запазва младостта на мозъчните клетки. Според различни проучвания румбата е танцът, който най-много протектира мозъчната дейност.

● **Хранене.** Според множество изследвания най-добрата хранителна практика е т.нар. средиземноморска диета, която включва зеленчуци, плодове, пълнозърнести храни, вино и риба.

● **Висок образователен ценз.** За съжаление ролята му е относителна. Разболяват се и хора с няколко дипломи, както и такива с много обществени ангажименти. Добро решение е продължаващото обучение - учене на езици, на нови компютърни програми, занаяти.

● **Навременно откриване и редовен контрол на рисковите фактори:** хипертония, висок холестерол, диабет, наднормено тегло.

● **Прием на подходящи препарати,** съдържащи вещества с доказано невропротективно влияние. Такива са гинко билоба, уридин, цинтидин, глутамин, желязо, пантотенова киселина. Те подобряват пъргавината на ума, познавателната и умствената дейност, включително концентрация, учене, памет и разсъждение. Влияят благоприятно на вниманието, обучението и възстановяването на паметта. Освен това забавят процесите на стареене на мозъка, премахват последиците от прекомерно умствено натоварване и стрес.

МНОГО ЗДРАВЕ САМО В ЕДНА ТАБЛЕТКА

КОМПЛЕКС ВИТАМИНИ И МИНЕРАЛИ A-Z

- Повишават имунитета и устойчивостта на организма към неблагоприятните фактори на околната среда.
- Подпомагат кръвотворенето и функциите на черния дроб и жлезите с вътрешна секреция.
- Необходими са за растежа и възстановяването на клетките и тъканите.
- Зареждат ни с енергия и ни поддържат в добра форма.

Витамините са изключително важни за поддържането на добро здраве и кондиция. След простуда или грип усещането за обща отпадналост е най-честото оплакване на пациентите. Най-добрият източник на енергия с дългосрочен ефект са витамините от естествени източници - пресните плодове и зеленчуци. Често обаче в този прекалено забързан свят нямаме време и възможност да консумираме полезни и наистина висококачествени продукти. Затова е добре да приемаме допълнително към храната и една оптимална комбинация от добре познатите и нужни на човешкия организъм витамини, минерали и микроелементи.

Мултивитамините A bis Z съдържат препоръчителните дневни дози в Европейския съюз от всеки витамин: А - за поддържането на нормалното зрение; С - за поддържане на нормалната функция на имунната система; В₁ - за нормалното протичане на метаболизма и производството на енергия; В₂ - за нормалното функциониране на

нервната система; В₆ - за нормалния метаболизъм на хомоцистеина; В₁₂, който участва в процеса на делене на клетките; D₃ - помощ за усвояването на калция; Е - за намаляване на риска от проблеми на сърдечната система; К₁ - за нормално съсирване на кръвта и подкрепа за развитието на костната система; пантотенова киселина (витамин В₅) - за нормалния синтез и метаболизъм на стероидни хормони, на витамин D и някои невропредаватели; биотин (витамин В₇) - за нормалната функция на нервната система, кожата, косата и ноктите, задължителен и за синтеза на витамин С, както и ниацин (витамин В₃), който подпомага нормалното протичане на метаболизма и производството на енергия, намаляването на чувството за отпадналост и умора.

Комплексът A bis Z съдържа още калций, магнезий, хлорид, желязо, калий, манган, молибден, селен, цинк, хром, йод, мед и силиций, всяка таблетка ви дарява здраве, зарежда ви с енергия.

Талон за отстъпка в аптеку *Марешки*
Комфортекс - ~~4.96~~ лв. 3.72 лв.
Промоцията важи до 30.11.2014

Хранителна добавка
Comfortex®

За повече
комфорт
при хранене

Изцяло натурален продукт, съчетаващ ефектите на всички познати досега средства за повлияване на храносмилателните нарушения

- Премахва излишните газове
- Подобрява храносмилането
- Облекчава коремната болка
- Притежава лек слабителен ефект

ГЪБИТЕ И РАКЪТ

д-р Пламен Дончев,
гр. София,
тел. 02/952 51 99

д-р Лилия Евтимова,
гр. Пловдив,
тел. 032/62 24 55

д-р Веселин Кънев,
гр. Стара Загора,
тел. 0878 780 491

д-р Цветан Балкански,
гр. Бургас, тел. 0878 950 397

Д-р Стойна Василева, тел. 0877 593 098

"На съпруга ми беше поставена една много тежка диагноза - рак на костния мозък, мултиплен миелом. Научихме за Вашите продукти от интернет. Дойдох тук, при д-р Евтимова в гр. Пловдив. Решихме да пробваме и с тях и се оказа, че сме постъпили правилно. В първия момент се съмнявах. Защото доста продукти менте има на пазара. И тъй като с д-р Евтимова се познавахме от преди време, просто я попитах откровено да ми каже мисли ли, че наистина продава менте продукти или не. Защото струват доста пари все пак. Тя ме увери, че продуктите са както трябва и са изследвани. И аз се доверих

и сега мога да кажа от цялото си сърце, че има полза от тези продукти и доказателство за това е съпругът ми. Тъй като лекарите, когато го видят как изглежда, а и изследванията, които той направи, за тях са едва ли не сензация. Освен това най-важно е той как се чувства. За три месеца бъбречната му недостатъчност се намали, урината му се изчисти.

Съпругът ми взима "Имюн Модулятор", който е комбинация от гъби, и има голям ефект. Сравнявам съпруга си с другите болни, когато ходим на лъчетерапия и химиотерапия. Разликата е очевидна. Те са бледи. Докато при него само първия път, преди да взе-

ме гъбите, му капеше косата. А сега си има коса. Мисля, че комбинацията правилна диета с други процедури, които са за имунната стимулация и за детоксикация, е изключително добра според мен като лекар. Сега вярвам, че дори най-страшното заболяване, дори както е при него - в напреднал стадий, също може да се спре и да се върне назад."

Виж тук: www.mikoterapia.bg

Георги Гаров, бивш преподавател и автоинструктор, тел. 0884 71 65 70

"Неврохирургът от Пловдив гледа половин час дискетата и казва: "Такова чудо е много рядко нещо - тумор на гръбначния мозък. Интрамедуларен тумор на гръбначния мозък". Казва ми: "Няма лечение". И после прочетох за лекарствени гъби... Те лекарите нищо не направиха, а сега на тези гъби!... Ама няма как - почвам и ги пия! Само заради децата и заради внуците! Вече се парализирах и 40 дена ей тука, на това легло, не мога да мръдна, обаче пия гъбите... Минаха 40 дена... Една сутрин се събуждам и гледам - а, мога да си мърдам палците на краката!"

Г-н Гаров разказа своята история на 20 септември 2013 г. Днес, година по-късно, той се чувства много добре и ходи без бастун. Почти всеки ден до обяд той прави разходки по около 3 километра.

Борислав Пеев (ветеринарен специалист), тел. 0879 890 242

"Баща ми е на 70 години. Преди 5 години беше опериран от рак на дебелото черво. Туморът беше голям колкото ябълка и беше запушил червото. В Бургаската онкология отстраниха по-голямата част от дебелото черво, тъй като имаше и разсейки. Беше поставена колостома.

Лекарите решиха да не правят лъче- и химиотерапия, тъй като баща ми има пейсмейкър. Две години по-късно открихме много разсейки в черния дроб с размер около 4 мм. Онколозите казаха, че в случай като този не могат да предложат никакво лечение. Тогава по препоръка на лекар-мико-

терапевт започна да приема възможно най-пълната схема от лекарствени гъби. Баща ми беше загубил много килограми и нямаше апетит. Още след втората седмица се появи апетит и той започна да се храни нормално. След

четвъртия месец той продължи да приема само "Имюн Модулятор" и така вече 3 години. Направените наскоро изследвания с рентгенов апарат, ехограф, скенер, гастрон и ректоскопия не показват наличие на никакви разсейки в черния дроб. С изключение на сърцето, всички други органи са в норма. Лекарите в Бургаската болница бяха удивени от резултатите."

Дядо ми вече няма рак и метастази!

Пациент с карцином на стомаха. Касая се за мъж на 78 години в изключително увредено общо състояние, с множество метастази в черния дроб, с "разязвени" ракови лимфни възли. Отказана му е и химио-, и лъчетерапия, и операция. Изпратен е вкъщи и му е казано, че надали ще остане и един месец жив. Пациентът приема единствено гъбените препарати на Dr. Biomaster и противоболкови медикаменти, защото не е могъл да търпи болките. Само след един месец след контролен преглед, вместо да е починал, както са предвиждали лекарите, на компютърния томограф не се откриват туморът и метастази. Внучката на болния разказва:

"Когато го изписаха от болницата, той беше много зле. Беше на легло, не се хранеше, не пиеше вода - просто човекът си отиваше. Но като почнахме да му даваме тези лекарствени гъби, още първата седмица той стана и започна да ходи. Много сме доволни от тези гъби. Просто му дадохме голям шанс да живее. Докторът каза, че иска да го отвори още веднъж, да види къде е отишла болестта. Но ние не се съгласяваме и ще продължаваме да взимаме от гъбите. Разполагаме с документи - всеки, който желае, може да се запознае с тях."

ЗА КОНСУЛТАЦИЯ И ЗАКУПУВАНЕ НА ПРОДУКТИТЕ

● **гр. СОФИЯ**
Магазин и консултация,
ул. Родопи 68-70, вход вдясно, ет. 2
(до Сточна гара)
д-р Пламен Дончев
тел.: 0878 931 252
консултации от понеделник до петък от 9 до 17 часа
● **гр. СОФИЯ**
Магазин и консултация,
ул. Лайош Кошут 24,
вътрешен двор, офис 8
(до Руски паметник)
д-р Катя Николова
тел. 02/ 952 51 99
консултации от понеделник до петък от 9 до 17 часа

● **гр. ПЛОВДИВ**
ул. Филип Македонски № 37, ет. 2,
кабинет 8 (в сградата на "Медлайн клиник"),
тел./факс: 032/ 62 24 55
и GSM: 0878 780 742
д-р Лилия Евтимова, GSM: 0878 790 336
(от понеделник до петък от 9 до 13 часа)
● **гр. СТАРА ЗАГОРА**
ул. Цар Калоян № 30,
д-р Веселин Кънев
GSM: 0878 780 491
● **гр. ВАРНА**
ул. Христо Попович № 15
(до сладкарница "Маргарита")

Свилен Лапаков, натуропат
тел.: 052/ 65 13 65
и GSM: 0878 10 54 76
● **гр. БУРГАС**
ул. Трайко Китанчев № 23,
тел. 056/ 82 11 70 и GSM: 0878 950 397
д-р Цветан Балкански
GSM: 0878 800 044
● **гр. КЮСТЕНДИЛ**
д-р Василка Захаријева
тел. 078 52 32 39 и GSM: 0889 32 67 58
● **гр. ПЛЕВЕН**
д-р Иванова
GSM: 0886 07 50 24

● **гр. ВЕЛИКО ТЪРНОВО**
д-р Радосвета Запрянова
GSM: 0898 466 376
● **гр. РУСЕ**
д-р Дарина Кънева
GSM: 0896 83 15 80
● **гр. ШУМЕН**
д-р Стоян Стоянов
GSM: 0878 646 034
(само от 21.00 до 22.00 часа)
● **гр. МАДАН**
д-р Недко Димитров
GSM: 0897 92 22 30

"Доктор Биомастер" ЕООД ● www.drbiomaster.com ● e-mail: office@drbiomaster.com
● тел./факс за цялата страна: 02/952 34 49 ● интернет-магазин: www.herbs-doctor.com

Доц. д-р Димитър ПОПОВ

Безспорен факт е, че през последните няколко десетилетия в света се наблюдава тенденция на нарастващ интерес на средностатистическия потребител към здравословното и природосъобразно хранене. Това, от една страна, може да се обясни с невероятните достижения в развитието на аналитичната технология, благодарение на която беше получена огромна по обем и достатъчно пълна и прецизна информация за състава и свойствата на широк кръг храни, както и на многочислените спомагателни вещества, използвани в хранителната промишленост.

Апропо, броят на т.нар. хранителни добавки отдавна надхвърли хиляда, благодарение на което някои продукти на съвременната хранителна индустрия се наричат храни само защото са разположени на въпросните щандове. А може би този нарастващ интерес е своеобразен отговор на разумната част от населението на тоталната инвазия на хранителните сурогати и безконтролното и неумерено потребление на фаст фууда.

От друга страна, съществен принос за споменатата тенденция имат широкомащабните клинични изследвания за въздействието на редица вещества, съдържащи се в храната, която съвременният човек консумира, върху неговия здравен статус, жизненост и работоспособност. Не на последно място следва да се отбележи и приносът на медиите (печатни и електронни), както и на авторите, публикуващи научнопопулярни статии, осветляващи на достъпен за широката аудитория език последните достижения в тази сфера.

В необятното море от информация в областта на диететиката

МАСЛОТО ОТ КАМЕЛИНА - ЗАВРЪЩАНЕ КЪМ ТРАДИЦИИТЕ

темата за мазнините и тяхната роля (положителна и отрицателна) в човешкия организъм е една от най-застъпени. От една страна, мазнините са важен енергиен източник и ценен градивен материал

за синтеза на необходими за човешкия организъм вещества, а от друга, някои от тях (наситените, както и тези, съдържащи т.нар. транскиселини) се оказва съществено фактор за развитието на най-разпространените в наши дни заболявания - раковите, атеросклерозата, инфаркта и инсулта. В този смисъл търсенето на растителни мазнини, които съдържат възможно най-много полезни за човешкия организъм вещества, е едно изключително важно научно направление. Има една сензация, която казва, че всяко ново нещо е добре забравено старо. Това в пълна мяра се отнася за маслото от камелина, което преди около столетие е било широко използвано в Европа. Това масло се получава от семената на растението камелина (Camelina Sativa), което по външен вид наподобява добре познатия плевел овчарска торбичка.

Камелината принадлежи към многочисленото семейство Кръстоцветни (Brassicaceae), включващо около 3000 вида. За родина на камелината се приемат земите на Северна Европа и Югозападна Азия, където все още се срещат нейни диворастящи форми. Счита се, че тя е била позната на човека още в каменния век.

Това изключително непретен-

циозно растение било използвано от човека в продължение на много столетия.

От дребните жълто-червени семена се получавало висококачествено масло, което било използвано както за приготвяне на храна, така и за осветление. Пресовките и зелените части на растението служели за изхранване на селскостопанските животни. С времето камелината била постепенно изместена от слънчогледа, както и от други, по-високодобивни маслодайни култури. Във връзка с вече споменатия нарастващ интерес на потребителите към храни с висока диетична и хранителна стойност, както и с очертаващата се в резултат на стремително увеличаване на населението на планетата сериозна продоволствена криза интересът към подобни "забравени" през вековете хранителни източници е изключително голям. Получените резултати от анализа на маслото от камелина автоматично го поставиха в топ-листата на най-полезните масла наред с кедровото и сусамовото.

Основно достойнство на това масло е особено високото съдържание на ненаситени (91%) и много ниското на наситени мастни киселини (9%). Сред ненаситените преобладават полиненаситените незаменими мастни киселини алфа-линоленова (35-39%) от класа омега-3 и линолова (14-22%) от класа омега-6.

Според някои автори маслото от камелина е най-богатият на

омега-3 и омега-6 мастни киселини хранителен продукт.

Значително е съдържанието и на мононенаситените мастни киселини от класа омега-9 - гадолеинова (12-16%), олеинова (12-20%) и ерукова (2-4%). От алфа-линоленовата киселина в организма се синтезират други две изключително ценни мастни киселини от фамилията омега-3 - ейкозапентаеновата и докозахексаеновата, които участват в изграждането на мозъчната тъкан, както и във функционирането на нервната система и мозъка. Дефицитът на алфа-линоленова киселина води до редица аномалии в човешкия организъм - забавен растеж у децата, отслабване на имунитета, повишено кръвно налягане, високо ниво на триглицериди в кръвта, трудно запаметяване и т.н. От линоловата киселина в организма се синтезира друга важна мастна киселина от фамилията омега-6 - арахидоновата. Последната е преходна (изходно вещество) за синтеза на т.нар. ейкозаноиди (простагландини и левкотриени), които участват в имунния отговор на възпалителните процеси. Това е един от най-сложните биохимични процеси в човешкия организъм, който в значителна степен се определя от присъствието и съотношението на незаменимите омега-3 и омега-6 мастни киселини в приеманата храна.

Между наситените мастни киселини в маслото от камелина преобладават палмитиновата (5-7%) и стеариновата (2-2,5%).

В него са открити и редица други важни биологично активни вещества -

фосфолипиди, фитостероли, хлорофил, витамини (А, Е, D), незаменими аминокиселини (аргинин, лизин, изо-

левцин, фенилаланин, треонин и валин), хлорогенова киселина, минерали и т.н. Фосфолипидите участват активно във въглехидратния и липидния обмен, подобряват функциите на черния дроб, противодействат на развитието на цироза и мастна дистрофия, нормализират дейността на жлъчката и т.н. Съдържанието на фитостероли в маслото от камелина е 0,54%. Тези вещества имат доказано бактерицидно, понижаващо нивото на холестерола, антисклеротично и противораково действие. Хлорофилът способства за покачване на количеството на хемоглобин в кръвта, спомага за насищане на клетките с кислород, повишава имунитета, подобрява функцията на щитовидната жлеза и т.н. По съдържание на бета-каротен (провитамин А) маслото от камелина превъзхожда най-разпространените растителни масла - слънчогледовото и соевото. От осемте вещества с Е-витаминна активност (токоли и токотриеноли), срещани се в природата, в маслото от камелина се съдържат най-активните от тях - гама-токоферол, алфа-токоферол, делта-токоферол, както и родствено им съединение

пластохроманол. Тяжното общо съдържание е около 100 мг/100 г. Една чаена лъжичка масло от камелина е достатъчна, за да осигури необходимата дневна доза от този изключително важен витамин с висока антиоксидантна активност.

Маслото от камелина съдържа значителни количества магnezий,

който играе важна роля в енергетичния, въглехидратния и белтъчния обмен в организма и в дейността на сърдечносъдовата, нервната и мускулната система. Освен това той способства за нормалното функциониране на храносмилателния процес и за поддържане на нормалното ниво на глюкоза в кръвта.

Основната част от маслото от камелина се произвежда чрез пресоване (студено и горещо) и по-малка част - чрез екстракция.

Вкусът на маслото от камелина е леко пикантен, с нюанси на хрян и репички, но много приятен. Безспорно с най-висока биологична активност е маслото, получено по метода на студено пресоване, което поради запазване на основните вещества с антиоксидантна активност е и най-стабилно.

gropov_bg@yahoo.com

Най-интересните статии на доц. д-р Димитър Попов, публикувани във в. "Животът днес", са събрани в книгата "Мантри за здраве и дълголетие", която се разпространява от книжарниците "Хеликон".

Продукт от природата при ПРОБЛЕМИ С ХОЛЕСТЕРОЛА

По оригинална рецепта на Петър Димков

- Предпазва от образуване на плаки и запушване на кръвоносните съдове
- Помага за регулиране на липидната обмяна
- Нормализира холестерола и триглицеридите
- Прочиства склеротичните промени в кръвоносните съдове

Фирма "Петър Димков и КО"
адрес: гр. София
ул. "Сухоголска" №143
02/928 28 77, 0888 58 79 42
www.petardimkov.com

Гърсете в аптеките
Дистрибутори:
"СТИНГ" АД
"Фармацион плус" ЕООД
02/953 26 01

НЕВЕНЪТ Е ЦЯЛА ПРИРОДНА АПТЕКА

Тина БОГОМИЛОВА

Невенът - слънчевото цвете, цъфти до появата на снега. Наричат го и дъждовно цвете, предсказващо валежи, ако не си отвори цветчетата.

Невенът е и цяла природна аптека. Яркия му цвят се дължи на дваесетина каротиноида, които са мощни антиоксиданти - каротин, ликопен, рубиксантин, цитраксантин и други. Колкото по-ярък е цветът, толкова повече са тези подмладяващи агенти.

Невенът съдържа етерично масло, горчиви вещества, фитонциди, сапонини, флавоноиди, органични киселини, витамин С, магнезий, манган.

От древни времена се използвал като биле за лечение на трудно заздравяващи рани и кожни заболявания, а днес попада в много фармацевтични продукти. Ползва се и със славата на природен антибиотик, тъй като има силен антимикробен и противовъзпалителен ефект. Ефективно помага и при гинекологични заболявания, разширени вени, стомашни проблеми.

Народната медицина използва цялата надземна част - цветовете, стъбла и листа. Билките съветват да се бере при силно слънце, тъй като тогава лечебната му сила е най-голяма. Може да се използва и пресен, стига да не го е попарила сланата.

Горчивите вещества в билката стимулират секретията на жлезите на стомашно-чревния тракт, което усилва апетита и подобрява храносмилането. Укрепва имунната защита на организма, успокоява нервната система, пречиства кръвта.

Призната е и за мощен разкрасител и неслучайно попада в козметичните продукти за хубава кожа и коса.

Невенът успокоява, подхранва и омекотява кожата, затова помага при много кожни раздразнения. Намалява фините линии и забавя образуването на бръчки, подобрява еластичността на кожата и увеличава производството на колаген. Маслото действа вълшебно на сухата и изтощена кожа, а прясно изцеденият сок премахва пигментни и старчески петна, кожни образувания и брадавици.

Маслото, извлечено от оранжевото цвете, има противовъзпалителни, антибактериални и успокояващи свойства. Затова е помощна съставка в мазилата за суха или увредена кожа, за облекчение на херпес, изгаряния, обриви, рани, мускулни спазми, ухапвания и инфекции.

Екстрактът от невен е природен филтър, който защитава от вредните слънчеви лъчи. Използва се и като съставка в продукти за премахване на грим, както и в кремове срещу

бръчки "пачи крак".

Невенът попада дори и в бебешки козметични продукти, за да предпазва нежната и още не защитена кожа.

Има безброй разкрасителни домашни процедури със слънчевото цвете. Маска за свежо лице се прави от няколко листенца невен, една супена лъжица мед и една кисело мляко. При отпуснатата и застаряваща кожа може няколко цветчета да се намачкат в зехтин. Олио от невен се прави, като цветчетата стоят в зехтин 40 дни на слънчево място. После се прецежда и се употребява като домашна антиейджинг козметика.

Много е популярен домашният крем, приготвен от невен и свинска мас. Народната медицина го препоръчва при почти всякакви кожни проблеми. Около 400 грама домашна свинска мас и шепа невен цвят се разтапят на водна баня. След като невенът промени цвета си, сместа се прецежда, затваря се в бурканче и се съхранява в хладилник. Друг вариант е невенът да се запържи за кратко в мазта на предварително загрял котлон. Престоива едно денонощие, после се стопля до разводняване и се прецежда. За да се преодолее миризмата на свинска мас, се добавят няколко капки етерично масло.

Може да се приготви и от шепа сушени стръкове и 100 г твърдо масло - кокосово, палмово или карите. Билката се запържва за кратко в маслото и се оставя да престои една нощ. На сутринта отново се загрява колкото да се прецеди през марля и се налива в чист и сух буркан. Кремът се бори успешно с луничките и пигментни петна.

Благодарение на своите антиканцерогенни, противомикробни, успокояващи, оздравителни и противосъстаряващи свойства невенът прави косата здрава, жизнена и блестяща. Успокоява и защитава сухия и чувствителен скалп. Извлек от невен пък се употребява против мазна коса и пърхот.

Чаят от невен е идеален в студените дни, тъй като действа кръвопречистващо и успокоително. А на някои места по света използват цветето и като подправка за супи и салати.

ГРИПЪТ ВЕЧЕ НЕ Е ТОЛКОВА СТРАШЕН!

ИМУНИТЕТ
Хранителна добавка
Lacto4VIP
Живи лактобацили

ПРОФИЛАКТИКА
И ЛЕЧЕНИЕ
**Антивирусни
препарати**

ОТПАДНАЛОСТ
И УМОРА
Хранителна добавка
Ambinor
Ампули за пиене

ДИХАТЕЛНИ
ПЪТИЩА
Хранителна добавка
N-Ti-Tuss
Билков сироп и
билкови капсули

виж на www.health.bg

За повече информация: ЕКОФАРМ ЕООД, 1421 София,
бул. "Черни Врх" 14, бл. 3, тел.: 02 963 15 96, 02 963 15 97, факс: 02 963 15 61

В последните години потреблението на дивеч в Европа се е увеличило с повече от 50 на сто. Това е така, защото месото на свободно живеещите по поляни и гори или отгледани в близки до тези условия птици и животни е богато на белтъчини, витамини и минерали, бедно на мазнини и с много приятен вкус.

Сезонът на дивечовото меню

Във Франция месарниците са като изложбени зали на всякакви обикновени и деликатесни меса, където според сезона в пресен или замразен вид могат да се купят диви патици, зайци и токачки. Не пропускам да подкажа на приятелите, които тръгват към тази държава, непременно да опитат поне един от многобройните колбаси и пастети, приготвяни на място - всеки ден пресни и чудесни на вкус. В Англия на фермерските пазари дивечът и меню с него се предлагат наравно с традиционните храни и продукти. Месо от диви птици и животни се намира и в супермаркетите. Вече не се разчита на местния ловец, а на специални ферми, където дивечът се отглежда и се доставя на търговците целогодишно. Отскоро и у нас в големите хранителни вериги може да се

купят пъдпъдъци, фазани, месо от глиган, бизон, елен или сърна. Това все още не са масови и евтини продукти, но поне около празници можем да разнообразим традиционната трапеза. Предимството е, че дивечът от магазина е проверен и е почистен и разфасован - дейности, които при обработката не са нито приятни, нито лесни.

Внимание! Ако месото ви е доставено от познат авджия, то трябва да се почисти много прецизно, по възможност с ръкавици, тъй като дивите животни и птици често са преносители на опасни за човека бактерии. Изследването на месото от ветеринар е задължително! Прегледайте внимателно за тъмни петна или разкъсвания от сачми. Ако черният дроб на дивия заек е обезцветен, направо го изхвърлете.

Дивечовото месо се готви, след като е узряло - от няколко дни за дребните птици до няколко седмици при еленското месо. Така се засилва интензивният вкус и не са необходими големи порции, за да се нахраним. Подходящи гарнитюри или акомпанименти, както ги наричат французите, са плодове и зеленчуците, със сладко-кисел привкус. Такива са задушени ябълки с кисело червено зеле, брюкселско зеле с ядки и пикантен сос, пържени лучени кръгчета и чипс от целина, различни пюрета. Към задушени дивечови меса по традиция за баланс се предлага и някакъв вид сладко (горски плодове, джиджифил, вишни). Когато е много гъсто, то се разрежда с лъжица коняк и няколко лъжици цитрусов сок за тръпчивост.

Сгответе с финес

Дивечовото месо е здравословен избор, защото е мускулесто и постно. Това обаче е и недостатък: при готвенето му има опасност от пресушаване. Затова хвъркатите често се пекат, увити в тънки резени бекон или сланина. Малките птици като див гълъб и яребица са изискан вариант за празнична вечеря. Птичето трябва да се запази леко ро-

ЗАГУБЕНИ В КУХНЯТА

Мечтата на младите е да се отделят от надзора на родителите и да заживеят самостоятелно. Сбъдването ѝ обаче крие неподозирано препятствие: нулевите умения за справяне с домакинството. Ето няколко практични идеи за домашно приготвено хапване, с което да смаете самите себе си:

БАНАНИТЕ може да запазите по-дълго свежи, ако увиете дръжките им във фолио. Един банан, сложен при недоузрелите други плодове или домати, ще отделя ензими и скоро ще ги направи годни за ядене. Вкусен и полезен домашен сладолед можете да си направите, като разбийте с малко вода замразени парчета обелен банан.

ЯЙЦАТА ще останат рохки, ако ги варите 4 минути след кипването на водата; за 6 минути жълтъкът ще е течен само в средата, а за 10 минути ще имате твърди яйца. За да станат красиви на вид, когато ги пържите, направете им формичка от дебел резен чушка или лук.

ПЛОДОВЕТЕ, които сте купили в по-големи количества и започват да се скапват, измийте, обелете, нарежете на кубчета и разпределете в найлонови пликчета. Така във фризера ще имате готов микс за бързи ободрителни смутита.

САЛАТА ЗА ОБЯД можете да си направите от вечерта във висока кутия с капак или в буркан. На дъното сипете 5-6 пълни супени лъжици нахут, боб, царевича и грах - заедно или поотделно. Отгоре сложете резени краставица, домати, настъргани моркови и зеле. Залейте ги със сока от половин лимон, 2 с. л. зехтин и посолете. Разбъркайте ги. Над тях добавете кус-кус, варена киноа или амарант. Допълнете кутията с шепи сурови ядки, кълнове и зелени листа - рукола, айсберг, спанак, и приберете в хладилника. Тъй като горната част не е в дресинга, кълновете и салатките ще останат свежи до другия ден. Изберете съставките според вкуса и наличностите си и ги редувайте, за да имате разнообразен обяд. Добавете едно яйце и два сушара и сте готови.

зово и сочно. **Ориентировъчното време за печене на пъдпъдъка е 12 мин, на яребицата - 25 мин, на дивата патица - 30-40 мин, на фазана - 40 мин, на токачката - 45 минути. Ако искате по-препечено, увеличете времето с една трета. Температурата е 200 градуса.**

Месото от елен, глиган и диви зайци изисква предварително мариниране. За основа на маринатата служат течности: бяло и червено вино, разреден оцет, зехтин, лимонов или друг цитрусов сок. Сухите овкусителни могат да бъдат нарязани зеленчуци (морков, керевиз, лук, скилидки чесън) и мащерка,

риган, синап, дафинов лист. Интересен аромат се получава с източни подправки като бахар, борчета карамфил, шушулки кардамон, пръчки канела. Може да сложите във вино по чаена лъжичка от китайския микс "Петте подправки" или смес за кърми. Най-добре е да пригответе вкусовете, които обичате, и да ги комбинирате с една-две доминиращи съставки. Преди години си изпатих от незнанието и усърдието и така ароматизирах едни фазани, че не се усещаше основният вкус на месото.

Страницата подготви
Бойка ВЕЛИНОВА
www.bonboniera.bg

РЕЦЕПТИ

Маринатата е задължителна, тъй като съставките ѝ правят месото по-крехко и му дават допълнителен аромат. За 1 кг еленско или сърнешко смесете 200 мл червено вино, 100 мл олио, 1 с.л. горчица, 1 с.л. захар, 2 стръка праз, 1 ч.л. счука черен пипер, 1-2 дафинови листа. Понякога добавям тънки резени джиджифил и леко счука звезден анасон - този вкус много отива дори на обикновеното свинско. Месото престоява в маринатата от 1 до 3 дни в хладилника или на студено място, като се обръща периодично.

Фазан по лионски

За тази рецепта ви трябва 2 фазана, 200 г масло, 1 глава лук, 1 морков, парче керевиз, по 150 мл червено вино и бульон, 600 г кестени, 300 г арпаджик, дафинов лист, сол и черен пипер на вкус.

Наскоро отстреляните фазани ще трябва да отлежават от пет до десетина дни непочистени, окачени на хладно и проветриво място. После се скубят, без да се попарват, и се почистват от вътрешностите. Остатъците от перушината трябва да бъдат опърлени. Измитата и подсушена птица може да се приготвя по повечето рецепти за пиле, но не забравяйте, че месото е по-сухо.

Кестените се сваряват и обелват (кафявата им ципа - също). Лукчетата се обелват - това става най-лесно, като се потопят в топла вода за половин час. Задушават се в лъжица масло. Към тях се добавят кестените и малко вино.

Крачетата на фазаните се връзват с дебел памучен конец, за да изпъкнат гърдичките. Посоляват се, намазват се с масло и се запечатват от всички страни до зачервяване. Добавят се лук, морков, керевиз и дафинов лист и се задушават. Птиците се заливат с вино и се пекат в тава с капак на 200 градуса за около 40-50 минути или до желаната степен на опичане. Сервират се с гарнитурите и червено вино.

Еленско със сос от боровинки

Пригответе 1,5 кг еленово филе, 150 г сланина, 250 г лук, 500 г закусена сметана, 250 мл прясно мляко, 50 г брашно, 250 г сос от боровинки, сол и черен пипер на вкус.

Маринованото месо се почиства от ципата с остър нож и се правят малки нарязи, в които се натикват късчета сланина. Посолява се, намазва се с масло и се запържва до златисто в дълбок съд от всички страни. На мястото на месото се задушават до готовност резените лук, поръсват се с брашното и след 3-4 минути се заливат с млякото и сметаната. Месото се досготвя в соса. Накрая той се пасира и прецежда, а месото се поднася на тънки резени с пюре от леща и кестени, белия и боровинковия сос.

НАШ ГРАД

ФИЛМ НА САЩ С ДЖАК НИКЪЛСЪН

СПЪТНИК НА САТУРН

ДЕЙСТВАЩ ВУЛКАН НА ФИЛИПИНИТЕ

ИЗПЪКНАЛ ХРУЩЯТ НА МЪЖКА ШИЯ

"МИЕЩИ" МЕЧКИ

ПАЗВА ВЪТРЕШНОСТ

КОЗМЕТИКА ЗА ЖЕНСКОТО ЛИЦЕ

СТАРО ИМЕ НА НОС АТИЯ

МАРКА ИТАЛИАНСКИ КАМИОНИ

КАТОЛИЧЕСКИ СВЕЩЕНИК

НАША ОЛ.Ш. ПО ГРЕБАНЕ

АВСТРАЛИЙСКА КИНОАКТРИСА "КЛАДЕНЕЦЪТ"

СПЕЦИАЛНОСТ ОТ УНГ БОЛЕСТИ

ДУНАВСКИ ПРИТОК

ПОВЕСТ ОТ В.СТАМАТОВ

ОПТИЧЕН ГЕОДЕЗИЧЕН ЪГЛОМЕР

ЯПОНСКИ ХУДОЖНИК 1880 - 1942

ТВ ВАРИАНТ НА НАГРАДИ "ОСКАР"

ФРЕНСКА ЕНЕРГИЙНА КОМПАНИЯ

ПАКОСТ, БЕДА

НАША ВОКАЛНА ПОПГРУПА

РЕКА В ЛАОС

ФРЕНСКА ПОППЕВИЦА ОТ БЪЛГАРИЯ

ОСТРОВ В МАРСИЛСКИЯ ЗАЛИВ

ИЗЛЯТА В ПАНИЦА ПИТКА ВОСЪКЪ

ФРЕНСКИ РЕЖИСЬОР "МЕЧКАТА"

ГЕРОИНЯ НА ТИМШЕВ "ДАМИ КАНЯТ"

АВТОНОМНА ОБЛАСТ В ЮЖНА РУСИЯ

НАШ МОРСКИ КУРОРТ

МАЛКА МЕЛОДИЧНА АРИЯ

КРАЙ НА ХРИСТИЯНСКА МОЛИТВА

ФРЕНСКИ ПИСАТЕЛ 1868 - 1931 "АРИАНА"

ГРАД В ИНДИЯ

НАША ШАХМАТИСТКА, ШАМПИОН 1930 - 1987

ТЪНКАТА РЕЗЛИВА СТРАНА НА НОЖ

ГЕРОЙ ОТ ТВ СЕРИАЛА "СЕВЕРА И ЮГА"

СПОРТНО РАВЕНСТВО

УДАР ПО ЛЕТАЩА ТОПКА В ФУТБОЛА

УЧЕН, ИЗУЧАВАЩ МИНАЛОТО

ГРАД В СОМАЛИЯ

НАША ПАРАОЛИМП. Ш.НА ДИСК

ЗИДОВЕ

НАША РОКГРУПА

ГЕРОИНЯ НА А.КРИСТИ "ЧЕТВЪРТИЯ ЧОВЕК"

ДЪРВЕНИ ЛЕГЛА

РАСТЕНИЕ ОТ СЕМЕЙСТВО ЛАПАДОВИ

ВРЕТЕНОВИДНИ ПОДВОДНИ БОМБИ

МАРКА РУСКИ САМОЛЕТИ

БОЕН ВИК

ХУНСКИ ВОЖД

ОТРИЦАТЕЛНИ ИОНИ

ЗЛИНА ОТ УРОЧАСВАНЕ

МУЛТФИЛМ НА СЛАВ БАКАЛОВ

ДВИЖЕНИЯ ПО РИТЪМА НА МУЗИКАТА

ЧЕШКИ КУПТУРИСТ ЕВРШ.-92

МОДЕЛ НА "КИА"

СЕМЕЙСТВО ЖАБИ

ВОДЕНИЧНА БАДА

КОРЕЙСКА МЯРКА ЗА ДЪЛЖИНА

ГЕРОИНА НА А.КРИСТИ "ЧЕТВЪРТИЯ ЧОВЕК"

ДЪРВЕНИ ЛЕГЛА

РАСТЕНИЕ ОТ СЕМЕЙСТВО ЛАПАДОВИ

ВРЕТЕНОВИДНИ ПОДВОДНИ БОМБИ

МАРКА РУСКИ САМОЛЕТИ

БОЕН ВИК

ХУНСКИ ВОЖД

ОТРИЦАТЕЛНИ ИОНИ

ЗЛИНА ОТ УРОЧАСВАНЕ

МУЛТФИЛМ НА СЛАВ БАКАЛОВ

ДВИЖЕНИЯ ПО РИТЪМА НА МУЗИКАТА

ЧЕШКИ КУПТУРИСТ ЕВРШ.-92

МОДЕЛ НА "КИА"

СЕМЕЙСТВО ЖАБИ

ВОДЕНИЧНА БАДА

КОРЕЙСКА МЯРКА ЗА ДЪЛЖИНА

За комфорт по всяко време

ГЕРОИНА НА А.КРИСТИ "ЧЕТВЪРТИЯ ЧОВЕК"

ДЪРВЕНИ ЛЕГЛА

РАСТЕНИЕ ОТ СЕМЕЙСТВО ЛАПАДОВИ

ВРЕТЕНОВИДНИ ПОДВОДНИ БОМБИ

МАРКА РУСКИ САМОЛЕТИ

БОЕН ВИК

ХУНСКИ ВОЖД

ОТРИЦАТЕЛНИ ИОНИ

ЗЛИНА ОТ УРОЧАСВАНЕ

МУЛТФИЛМ НА СЛАВ БАКАЛОВ

ДВИЖЕНИЯ ПО РИТЪМА НА МУЗИКАТА

ЧЕШКИ КУПТУРИСТ ЕВРШ.-92

МОДЕЛ НА "КИА"

СЕМЕЙСТВО ЖАБИ

ВОДЕНИЧНА БАДА

КОРЕЙСКА МЯРКА ЗА ДЪЛЖИНА

РЕЧНИК: АТИВОЛО, ЕВОРА, ОКАНО, ОРОС, РИН, РОПЕТ, ТЕОДОЛИТ, ТОСКАНА. МИХАИЛ МИЦЕВ

Отговори на кръстословицата от бр. 40:

ВОДОРАВНО: Модрич (Лука). Лара Гут. Рубин. Дромадер. Пачоти (Чезаре). Аре. Лъос. "Независима жена". Об. Моци (Козмин). Осил. Радост. Ол. Лава. Иди. ОСЕР. "Ековете". Шейка. Ока. Племя. Ав. Елатив. Имерина. Ит. ЛАДА. Ане (Клод). Ина. Ет. ВИТО. Трикове. "Американо". Коен. Кеб. Ланолин. Кал. "Ад". Колаген. Матура. Бьорндален (Оле Ейнар). ТАТА. Олин (Лина). Орика (Ванжа). Ивана. "Анимато".

ОТВЕСНО: "Тодьо, лелин Тодьо". Дроб. Кемере (Ан). Ор. Крос. Ломе. Инари. Им. МАВЕРИК. ДНК. Ечанове (Хуан). Инок. "Да". "Децата на века". Алези (Жан). Ева. Еболи. Ара. Лев. Ар. Во. Слана. Апис. Аг. Агаси (Андре). "Анета". Училище. Емона. Атом. Делител. Та. Тарикат. Риман (Георг). Грижа. Ат. Вина. Едо. Илик. Том. "Абаносовата кула". Ирасек (Алоис). Донарит. "Яне". Трата. Олано (Абрахам).

ЛЕСНО

	4	8		3	6	5	2	7
6	9		4	7				3
2		3	1			6	4	
	6	9	8	2	5	7		
3	5		7		4			
			6		3		5	
7			5		1	8	9	
	8		2	4			1	5
		2	3		9	4		6

СРЕДНО

	8	6						
	2		7		9	6		
	3	9	1		4			
	7		2					
		5			3			
	6	2				1	9	
8			3	5			6	
		3			1	8		
				9		4	5	3

ТРУДНО

			1	7				
	3							5
		9	5	2				
								7
	8			7			4	
2			3			9	5	8
1	4						8	6
6			2	9		1		
			6					9

ЖИВОТЪТ ДНЕС

Главен редактор
Петър Галев

Отговорен редактор
Светлана Любенова
s.foteva@health.bg

Редактори
Галина Спасова
Румен Леонидов
Илияна Ангелова
Лиляна Филипова

Репортери
Вероника Христова
Татяна Вълкова
Георги Георгиев
Мирослава Кирилова
Кристина Пешина

Наблюдател
Акад. Григор Велев

Графична концепция
РЕМЕ-сун

Прегледат:
Веселка Александрова,
Росица Иванова

Коректор
Татяна Джунова

ISSN 1314-6092

Издава Хелт ЕООД

Адрес на редакцията:
София 1574,
бул. „Шипченски проход“ 65
тел. 02/43 97 300

Реклама: ХЕЛТ МЕДИЯ
София, тел.: 0887/93 98 89,
m.vazharova@health.bg

Печат: Альянс
Медиапринт АД,
Адрес: София, ж.к. „Дружба 1“,
ул. „Илия Бешков“ №3

Разпространение:
0887 75 33 70
k.kostadinov@health.bg

Безплатен абонамент за електронното ни издание
в PDF формат на: info@health.bg

Празен стадион се очаква за двубоя с Малта

● Селекционерът Любо Пенев повика 20-годишен дебютант за европейската квалификация на 16 ноември в София

Никакъв зрителски интерес няма към последния за годината официален мач на футболните ни национали срещу Малта - тази неделя (16 ноември) от 21:45 ч. на стадион "Васил Левски". Двубоят е европейска квалификация. Това отношение на запалените ковчези е продиктувано

и от факта, че през миналия месец "триколюорите" загубиха двете си срещи - от Хърватия и Норвегия, а с това и намалиха значително шансовете си да се класират на едно от първите две места, даващи директно визи за Евро 2016. Третото пък осигурява бараж.

В края на миналата седмица селекционерът

Любо Пенев обяви избраниците. В групата от 24 футболисти има един пълен дебютант - 20-годишният Милен Гамаков от Ботев (Пловдив). В отбора се завръща Александър Тунчев, който прави много силен сезон с екипа на ЦСКА. Повиквателна получи и Георги Терзиев от Лудогорец.

Ето и избраниците на Любо Пенев:

ВРАТАРИ: Николай Михайлов (Мерсин, Тур), Владислав Стоянов (Лудогорец), Божидар Митрев (Локо Сф);

ЗАЩИТНИЦИ: Николай Бодуров (Фулъм, Анг), Александър Тунчев (ЦСКА), Страхил Попов (Литекс), Александър Александров (Лудогорец), Йордан Минев (Лудогорец), Станислав Манолов (Динамо Москва, Рус), Веселин Минев (Левски), Георги Терзиев (Лудогорец);

ПОЛУЗАЩИТНИЦИ И НАПАДАТЕЛИ: Георги Миланов (ЦСКА Москва, Рус), Михаил Александров (Лудогорец), Тодор Неделев (Майнц 05, Гер), Светослав Дяков (Лудогорец), Георги Илиев (Шъдзяджуан, Кит), Ивайло Чочев (Палермо, Ит), Милен Гамаков (Ботев Пд), Владимир Гаджев (Левски), Александър Тонев (Селтик, Шот), Ивелин Попов (Кубан, Рус), Венцислав Христов (Берое), Илиян Мицански (Карлсруе, Гер), Андрей Гълъбинов (Ливорно, Ит).

ЦСКА пак са във финансова криза

Лидерът във футболната ни А група ЦСКА може да остане без голяма част от настоящите титуляри в края на годината. Причината е липсата на финансиране и според запознати на Армията отново назрява бунт за пари. През миналата седмица част от ръководството на армейците призна, че има недоволства в отбора. Поводът е

решението на Александър Томов да плати транс само на Тончи Кукоч, който го беше закъсал заради ипотека на жилището си в Хърватия. Останалите играчи естествено не били съгласни с избиращелното плащане. "Червените" чакат една заплата и 5 премии, като по-сOLIDните са за успехите над Левски от миналия сезон.

Обявиха датата на мача за световна титла по бокс

На 17 януари 2015 г. ще се състои двубоят за световната титла в тежка категория във версия WBC (Световен боксов съвет) между шампиона Бърмейн Стивърн и претендента Донтей Уайлдър. В тази версия титлата дълго време бе притежание на Виталий Кличко (братът на Влади-

Бърмейн Стивърн

мир, който на 15 ноември излиза на ринга срещу Кубрат Пулев), но заради политическа кариера украинецът се отказа. Той носеше пояса в WBC от 2004 до 2005 и от 2008 до 2013 г. Все още не е ясно къде ще се проведе мачът.

Преговорите се водеха от Дон Кинг (представява Стивърн) и компанията Golden Boy Promotions, която се ръководи от Оскар Де Ла Оя (промоутър на Уайлдър).

Победителят ще може да проведе схватка с Владимир Кличко, ако украинецът се справи с нашия Кубрат Пулев в Хамбург идната събота.

Презареди с Амбинор!

Ambinor

Аргинин аспартат, Магnezий, Витамин B6

За повече енергия и жизнен тонус при:

- умора и стрес
- умствено натоварване
- физическо натоварване
- спорт
- след боледуване

ECOPHARM

www.ecopharm.bg

Кличко и Кобрата в рунд последен

15 ноември е новият 6 септември за българския спорт. Наврх официалния ни празник - Съединението на България, трябваше да се проведе дългоочакваният боксов мач между украинеца Владимир Кличко и българина Кубрат Пулев. Първият трябва да за-

читава своите титли на световен шампион по бокс за професионалисти в тежка категория, а вторият е официалният претендент на Международната боксова федерация. Кличко обаче отложи двубоя само 3 дни преди неговото начало, а новата дата за провеждането

му е 15 ноември, ако украинецът не реши друго. Двубоят ще се проведе в "O2 Arena" в Хамбург, Германия, и със сигурност ще предизвика множество коментари, какъвто и да е неговият изход. Ето как изглеждат двамата съперници преди срещата:

Владимир Владимирович Кличко е роден на 25 март 1976 г. в Семипалатинск, Казахска ССР (сегашен Семей, Казахстан). Той е сред най-успешните боксьори както на аматьорския, така и на професионалния ринг. Олимпийски шампион в свръхтежка категория (над 91 кг) от игрите в Атланта 1996 г. При професионалистите е световен шампион във версиите WBA 9 (2011 - досега), WBO (2000-2003, 2008 - досега), IBF (2006 - досега), IBO (2006 - досега). Висок е 198 см и тежи 110 кг. Размахът му е впечатляващ - 206 см. Като професионалист е участвал в 65 срещи, победил е с нокаут в

Владимир Кличко

52 от тях, а е загубил 3.

В свободното си време Владимир обича да играе шах и голф, занимава се с кайтсърфинг. Активен участник е в благотворителни инициативи за децата по света. Заедно с батко си Виталий държи промоутърската компания K2, която организира много от боксовите мачове в Европа, включително и предстоящия с Кобрата.

Настоящата приятелка на Владимир е 25-годишната американска актриса Хейдън Панатие, която съвсем скоро ще го направи баща.

По-големият брат на Владимир - 43-годишният Виталий, също е успял боксьор. Световен шампион е при професионалистите във версия WBO (1999-2000), по версии на списание The Ring (2004-2005) и WBC (2004-2005, 2008-2014). Шесткратен притежател на световната титла по кикбокс по версии на различни организации. От 2010-а е лидер на украинската политическа партия УДАР (Украински демократичен алианс за реформа). През юни 2014-а беше избран за кмет на Киев с 56,7% от гласовете.

Кубрат Пулев

Кубрат Венков Пулев е роден на 4 май 1981 г. в София. Получава прякора Кобрата заради убийствените си удари, с които не оставя шансове на противниците. Започва кариерата си на ринга в ЦСКА. При аматьорите се състезава при най-тежките - над 91 г. През 2002-а, едва 21-годишен, Кобрата печели купа "Странджа", през 2008 г. е европейски шампион от Ливърпул.

Висок е 194 см и тежи около 114 кг. Размахът му е 202 см. Откакто е в профи бокса, печели успех след успех. Носител е на Интернационалната титла на IBF и на титла на Европейския боксов съюз. От 20 изиграни мача е спечелил всичките, 11 от които с нокаут.

Бащата на Кобрата -

Венко, е шампион на България по бокс в супертежка категория. Учи на родолюбие двамата си синове Кубрат и Тервел и трите си дъщери Ана, Виктория и Боряна.

От дълги години при-

ятелка на Кубрат е поп-фолк певицата Андреа, която избягва да гледа на живо мачовете на боксьора. Изпълнителката обаче от доста време натиска Кобрата за сватба, която той засега е оставил на заден план.

По-малкият брат на Кубрат - 31-годишният Тервел, също е успешен боксьор - бронзов медалист от последните олимпийски игри в Лондон през 2012 г. Негова съпруга е волейболната националка Диана Ненова, двамата имат син Калоян.

Хранителна добавка
Lipomax
Алфалиноева киселина
60 капсули x 300 мг

Подобрява състоянието и профилактира увредите при диабетна полиневропатия

НОВО

ЕСОPHARM

Бул. "Черни Връх" №14 бл. 3, 1421, София, България,
Тел. 02/ 963 15 96, 963 15 97, Факс: 02/ 963 15 61
www.ecopharm.bg